

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3123, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri post. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180 Wien št. 105.241

JUTRO

Izaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo.

Dr. Ivan Lah

Smrt je zasekala globoko vrzel v vrste jugoslovenskih narodnih borcev in javnih delavcev. Včeraj zjutraj je po dolgem telesnem hiranju, toda do zadnjega trenutka vednega duha, za vedno zatisnil svoje oči profesor dr. Ivan Lah. Nenadno in mnogo prerano umrl je bil eden najizrazitejših predstavnikov onega slovenskega pokolenja, ki je v desetletju pred svetovno vojno odločno poseglo v premirni tok našega javnega življenja ter z ognjem prepričevalne besede in smelimi dejanjem obogatilo naš narodni boj z nadvse dragoceno noto odkritega upora proti tujemu gospostvu. Plejada mladih borcev, med katerimi je bil pokojnik vedno v prvih vrstah, je prišla Slovencem kakor iz nebes poslana; bližali so se veliki dogodki in da ni bilo teh borcev in klicateljev, bi nas bil razvoj zalotil mnogo slabše pripravljene.

Pot dr. Ivana Laha je bila že v njegovih prvih mladeniških letih usmerjena ostro v smer slovenske vzajemnosti. Od čisto ozkega delokroga manjšinskega področnega dela v korist ogozrenemu slovenstvu je njegovo goreče slovansko čustvovanje kmalu prešlo tesne meje in njegovo domoljubje je dobilo širši okvir ter krepkejši polt. Vpliv Prage, kjer je študiral, je še prekalil njegovo narodno zavest in iz češke prestolnice se je vrnil dr. Ivan Lah prepojen z onim odličnim in borbenim nacionalnim duhom, ki ga je potem širil med nami vse svoje življenje. On in njegov krog sta postala zapovednik jugoslovenstva, takrat toliko obsojanega »srbofilstva«. Prav dr. Lahu gre velika zasluga, da je bil pri nas prebit led v večni bojazni okorelega avstrijskega patriotstva. Psihološko je bilo to dejstvo neprecenljive važnosti, saj se je pokazalo, da se na mladega moža, ki je vrgel rokavico iz ziva sami mogočni habsburški monarhiji, niso zrušile gore in ga pokopale pod seboj.

Dr. Ivan Lah je postal ljubljeneц mladega pokolenja. Mladina, ki ljubi smelost in ravno pot, se je zavestno in podzavestno predala novemu nacionalnopolitičnemu toku, katerega pomen se je bil dal komaj slutiti v nerazločnih obrisih. Silno hotenje, ki ga je sprožil borbeno jugoslovski krožek med nami, se še ni bilo dokončno formiralo, obetalo pa je važen preporod in prelom s staro tradicijo naše politike. Pokojnikovo delo v tem pravcu je bilo pionirsko prizadevanje, ki ni ostalo brez uspeha, marveč je v kladi-varjih poglodal stoteran sad. Iz one dobe vemo, da ni bilo akcije, naperjene proti tuji oblasti, kjer bi se njegovo ime ne bilo imenovalo v prvi vrsti.

Kot dosleden mož je prevzel dr. Lah na svoja ramena tudi vse posledice svojega dela. Zaporil in dolgotrajna internacija so potrdili njegovo delo ter postavili v pravo luč njega opasnih pravec. Leta preganjanja, zaporov, vojaške sužnjosti v mrki avstrijski službi, v kateri si je bil nakopal hudo rano, da je glodala na njegovem zdravju vsa kasnejša leta — to je bil neminovni delež dr. Ivana Laha kot enega izmed nosilcev misli jugoslovenskega narodnega edinstva.

Pokojnik je bil idealist, domoljub starega predvojnega kova. Nikoli ni iskal ali zahteval priznanja za pretrpelne muke, pač pa je tudi kasneje vedno nesebično zastavljal vse svoje sile v borbi za zmago velike misli, ki mu je bila zvezda vodnica vse življenja. Bil je eden prvih revolucionarnih delavcev na Slovenskem in se iz navdušenega srbofila razvil v enako gorečega pristaša jugoslovenske misli, ki je bil našemu uporništvu stremiljenju do ločen končni pravec in je velika misel dobila svojo končno formulacijo. Brez števila so njegovi krajiši in daljši sestavki, ki jih je neumorni vitez peresa spisal še zadnja leta, ko mu je bolezen že močno utnjeila kretanje. V službi velike misli ni poznal utrujenosti in ni upošteval svaril prijateljev, ki so mu v skrbeh za njegovo zdravje priporočali, naj ga čuva in naj štedi svoje dragocene sile. Kruta smrt mu je doslovno izžvila pero iz marljivih rok...

Dr. Ivan Lah je po svojem idealizmu, po svoji marljivosti, svoji borbenosti in toplem domoljubju svetel zgled sodobni mladini. Je opomin iz onih nedavnih časov, ko je usoda našega naroda visela na tanki niti in se je zanj našla rešitev samo v jugoslovski ideji, ki ji je bil pokojnik vdan do groba, je zanj deloval, trpel in stradal, vse samo zato, da jo doživi poveljano, v njenem varnem zavetju pa zagotovljen obstoj našemu življu, stoječem na mrtvi straži slovanstva. Brezkompromisni borec je doživel oboje, njegovo delo in muke niso bile zaman. To ga je tolažilo v letih njegove težke bolezni, to pa mu je dajalo tudi pogum, da je

NOVI UKREPI FRANCIJE ZA NARODNO OBRAMBO

Rekrutiranje domačinov v francoskih kolonijah — Ustanovitev generalnega štaba kolonijalne vojske

Pariz 18. maja. b. Ministrski svet je na svoji včerajšnji seji med drugim tudi sklenil, da se tudi kolonialni minister Mandel pritegne k delu v vrhovnem svetu narodne obrambe. Ta odločitev je tem pomembnejša, ker je minister Mandel pred nekaj dnevi izdal naredbo o rekrutiranju domačinov v francoskih kolonijah za redno francosko armado pri čemer so določene posebne olajšave in nagrade družinam rekrutirancov. Kolikor je mogoče, je doslej presoditi, bo že pri prihodnjem naboru rekrutiranih okoli 20.000 vojakov iz francoske Indokine ter okoli 50.000 mož v francoski Nigeriji.

Odločitev francoske vlade, da se k delu v vrhovnem svetu narodne obrambe pritegne tudi kolonialni minister, je kot novost v organizaciji francoske narodne obrambe zbudila splošno pozornost, ker se na ta način že v mirnem času vključuje francoska kolonialna armada v splošni obrambni načrt Francije. Obenem z obvestilom o tej odločitvi je ministrski predsednik Daladier dal prezidentu republike v podpis ukaz, s katerim se dosedanjim inspektor kolonialne armade Bühler imenuje za načelnika generalnega štaba kolonialnih čet, ki bo v kratkem ustanovljen. Francija bo tedaj imela odsele štiri generalne štabe: generalni štab letalstva, suhozemne vojske, mor-

narice in kolonialne vojske. Četudi je jasno, da bo francoska kolonialna armada služila predvsem za obrambo kolonij, je vendar na drugi strani samo po sebi umevno, da bo stalno sodelovanje kolonialnega ministra in načelnika generalnega štaba kolonialne vojske z ostalimi vojaškimi ministri in načelniki ostalih generalnih štabov imelo za posledico tudi ožje sodelovanje obeh francoskih armad domače in kolonialne. In to tako v dobi vojaških priprav v miru kakor v vojni. Vse to dokazuje, da posveča Francija v zadnjem času izredno pozornost vprašanju uspešnosti svoje narodne obrambe.

Kolonialni minister Mandel je naročil guvernerjem v francoski Indokini in Nigeriji, naj bi se potrudili, da bi se v tem letu zvišali število vojakov kolonialne armade na zgoraj naznačeni minimum 20.000 oz. 50.000 mož. Razen tega se že pripravljajo podrobni načrti za sodelovanje kolonialnih armad med posameznimi francoskimi kolonijami, kakor na primer med Alžirjem in Nigerijo itd. Še v tem letu bodo pričeli graditi nove ceste za nagel prevoz vojaštva in vojnega materiala.

Ob upoštevanju sedanjega mednarodnega položaja je povsem razumljivo, ako se novim francoskim obrambnim sklepom pripi-

suje ne le velik vojaški, temveč tudi diplomatski pomen, ki se bo pokazal že v bližnjih mednarodnih pogajanjih.

Splošna sodbja je, da je vrhovni svet narodne obrambe s pritegnitvijo kolonialnega ministra še bolj vzporedil svoje obrambne napore. Doslej so bili člani tega sveta vsi trije posebni ministri narodne obrambe: minister vojske, letalstva in mornarice ter vsi trije načelniki posebnih generalnih štabov.

Zastoj v pogajanjih z Italijo

Rim, 18. maja. o. Francoska vlada preliminarne sporazuma med Francijo in Italijo v nasprotju z vsemi pričakovanji še ni odobrila. To odlašanje sicer ne izpreminja programa francosko-italijanskih pogajanj, dalo pa je povod Italiji, da z večjo opreznostjo ocenjuje namene francoske vlade. V rimskih krogih naglašajo, da Mussolinijev govor v Genovi ne predstavlja nobene zapreke za izvedbo francosko-italijanskega sporazuma o vzpostavitvi normalnih diplomatskih odnosov med obema državama. Francija si je v Ženevi zagotovila svobodo postopanja glede priznanja italijanskega imperija, zaradi česar v preliminarne sporazumu tudi ni bilo

Nov Chamberlainov načrt o letalskem oboroževanju

Prva seja preosnovane Chamberlainove vlade

London, 18. maja. h. Ministrski predsednik Chamberlain je že toliko okrevljal, da je danes lahko predsedoval redni seji vlade, ki se je danes prvič sestala po izvršeni prenovi. Razpravljali so pretežno o notranjepolitičnih vprašanjih. Ker je razprava o letalskem oboroževanju v spopnji zbornici odgojena, so danes razpravljali o novih predlogih, s katerimi hoče Chamberlain presenetiti spodnjo zbornico. V glavnem je že sestavljen podrobnejši oboroževalni načrt, ki določa tako pospešeno oboroževanje v zraku, da bo razpolagala Anglija leta 1940 z najmanj 3500 letali za prvo linijo z vsemi odgovarjajočimi rezervami Chamberlainov načrt določa tudi povišanje števila rezervnih letal ter povečanje števila pilotov in pomožnega osebja.

Med zunanjepolitičnimi vprašanji je vlada na svoji današnji seji predvsem proučevala položaj, ki je nastal po Mussolinijevem govoru v Genovi. Razpravljali so tudi o zasedanju sveta Društva narodov in

o vprašanju priznanja italijanskega imperija. V zvezi s tem želi angleška vlada kar najbolj pospšiti rešitev španskega problema. Z zadovoljstvom so vzeli na znanje poročilo, da je istega mnenja tudi Francija, ki je te dni ponovno intervenirala pri londonskem odboru za nevmešavanje.

Sklanjeno je bilo, da bosta Anglija in Francija skupno zahtevali v Rimu nekatera pojasnila o Mussolinijevem govoru v Genovi.

Angleške trgovske ladje bodo oborožene

London, 18. maja. h. »Daily Telegraph« poroča, da so merodajni mornariški krogi izdelali podrobne načrte za samooobrambo angleške trgovske mornarice v primeru vojne. Ta načrt se je že začel praktično izvajati v zelo velikem obsegu. Vse trgovske ladje bodo primerno oborožene. Mornariško ministrstvo je dalo v to svrhu na razpolago 60.000 funtov.

Energični ukrepi brazilske vlade

Uvedba smrtnih kazni za vse zločine proti varnosti države

Rio de Janeiro, 18. maja. o. Kakor poroča International News Service, je predsednik Vargas po popolni zadušitvi vstaje integralistov sklenil najstrožje ukrepe proti prevratniškemu načrtom. Po zakonu, ki ga je danes podpisal, je uvedena smrtna kazen za vse zločine proti varnosti države, posebno pa za vse, ki pripravljajo državne udare s pomočjo iz tujine. Zakon vsebuje tudi ostre določbe proti vsem strankam ali skupinam, ki bi prejemale podporo tujih držav ali organizacij.

Okrog 600 doslej aretiranih upornikov so že deportirali na nek otok, čigar ime in

položaj pa drže v strogi tajnosti. Aretacije se še nadaljujejo.

Berlin, 18. maja. o. »United Press« poroča, da je imel brazilski poslanik v Berlinu glede na napetost, ki je nastala med Nemčijo in Brazilijo v zadnjih dneh ved razgovorov z zastopniki zunanjega ministrstva. Najdaljši razgovor je imel z Ribbentropom, ki je opozoril na protinemško pisanje brazilskega tiska. Danes sta se zunanji minister Ribbentrop in brazilski poslanik ponovno sestala. Zvedelo se je, da je brazilski poslanik predložil protest svoje vlade zaradi napadov nemškega tiska.

Beckovi poseti v baltskih državah

Varšava, 18. maja. h. Po uradnem poročilu bo poljski zunanji minister Beck 25. maja obiskal Stockholm in bo ostal v švedski prestolnici tri dni. Od tam se bo podal na uradne obiske v Estonijo in Letonijo.

Prebivalstvo Rima

Rim, 18. maja. AA. Po najnovejših statističnih podatkih je štela prestolnica Italije konec aprila 1.260.000 prebivalcev.

vedno z mladeniškim ognjem stopil na branik, kadarkoli je pretlila opasnost. Ko ob pokojnikovi krsti ocenjujemo njegovo plemenito prizadevanje, mu dajemo na pot v nepovratno večnost svečano zagotovilo: Tvoje mesto ne bo ostalo prazno! Tvoje besede in dejanja so vzgojila množstvo naslednikov, ki bodo ostali zvesti Tvojemu nauku in bodo posvetili Tvoji spominu z enako plamenično jugoslovanskim domoljubnim čustvovanjem. Počivaj v miru v domači zemlji, za katere svobodo si delal, se boril in trpel!

Iz madžarske poslanske zbornice

Budimpešta, 18. maja. h. V poslanski zbornici se je pričela danes razprava o obeh zakonih za zaščito javnega reda in miru. Debata je bila mestoma zelo burna. Z edino izjemo zastopnika stranke malih čmetov so vsi ostali govorniki odobraval predložena zakona. Celo zastopnik Salaszi-jevega pokreta se je izjavil za oba zakona, naglašajoč, da desničarji ne mislijo na kak prevrat, marveč da hočejo po ustavni in zakoniti poti priti do oblasti. V zvezi s temi zakoni je vlada že pripravila celo vrsto ukrepov, ki bodo takoj izdani, čim bosta oba zakona odobrena. Vlada predvideva posebno stroge ukrepe proti državnim uradnikom, ki bi pripadali kakšni protidržavni stranki ali tajni organizaciji.

Konkurenca med Trstom in nemškimi lukami končana

Berlin, 18. maja. h. Hamburški tednik »Frachtdienst« poroča, da je konkurenca borba med Trstom in nemškimi lukami sedaj končana. S 15. majem je bila ukinjena posebna izvozna premija, ki se je plačevala za avstrijsko blago pri izvozu preko nemških luk.

Dijaki, pozor!

Razpis nagradnega tekmovanja za srednješolce prinašamo na tretji strani današnje številke. Starši, opozorite nanj svoje otroke dijake!

določeno imenovanje novega francoskega poslanika v Rimu. To vprašanje bi francoska vlada lahko avtomatsko rešila ter se oprostila ženevskih ovir, vendar pa tega ni storila. Kot pogoj za priznanje italijanskega imperija želi Francija, da se prej razčisti špansko vprašanje, ki ga je Mussolini v svojem zadnjem govoru označil kot zapreko za zaključitev francosko-italijanskega sporazuma.

V zvezi s tem naglašajo italijanski listi, da je francoski zunanji minister Bonnet v svojem ekspezoju, ki ga je imel na seji vlade, poudaril, da se francosko-italijanska pogajanja nadaljujejo in da jih je mogoče samo z dobro voljo, brez pretrganega pesimizma ali optimizma dovesti do pozitivnega uspeha. S tem je bilo priznanje italijanskega imperija in imenovanje novega francoskega poslanika za enkrat odgojeno. Ker odgoditev iz Pariza tudi službeno potrjuje, ni dvoma, da so v francoski vladi ponovno prevladali protitalijanski elementi, ki jim načelujeta ministri Mandel in Paul Reynaud.

London, 18. maja. w. Nesoglasja, ki so nastala med Francijo in Italijo, so vzbudila v londonskih krogih veliko pozornost. Kakor se dozna, bo Anglija ponovno poskušala posredovati. Angleški poslanik v Rimu lord Perth je že dobil nalog, naj stopi v stike z italijanskim zunanjim ministrom in ponudi posredovanje angleške vlade.

Velika bitka pri Hsičovu

Kitajska armada brani vsako ped zemlje, čeprav je mesto že v razvalinah

London, 18. maja. br. Reuter poroča, da divja že od včeraj nepretrgoma silno ogrožena bitka za posest strateško važnega mesta Hsičova. Japonci napadajo z vsemi silami, vendar pa doslej niso mogli doseči nikakega pomembnejšega uspeha, ker Kitajci obupno branijo vsako ped svoje zemlje. Glavni japonski napad je usmerjen proti severozapadnemu delu mesta, ki je zaradi silnega obstreljevanja s težkimi topovi in bombardiranjem iz zraka samo še kup razvalin. Južni del mesta je v plamenih. Kljub obupnemu položaju vztrajajo Kitajci na svojem mestu in onemogočajo japonskim četam dostop v mesto. Japonci cenijo kitajske čete v Hsičovu na 250.000 mož, na pomoč pa prihajajo še novi oddelki z juga.

Usoda mesta odločena

Sanghai, 18. maja. o. Usoda Hsičova, središča vse kitajske fronte ob lunghajski železnici, je zapetena. To potrjuje tudi vojni poročevalec International News Service. Dočim se japonske čete približujejo v širokem loku in forsiranem pohodu z vzhoda proti mestu ter gonijo pred seboj Kitajce, stoji več kolon samo še 8 km pred zidovi mesta, ki so ga že pričele obstreljevati s topovi. Po zanesljivih informacijah operira 100.000 vojakov kitajske

obrambne vojske še v odprtem odseku na jugozhodu in jugu, vendar pa jih preganjajo japonski bombniki. Drugi japonski oddelki so zapleteni v hudo borbo s kitajskimi četami, 16 km jugozapadno od Hsičova. Čeprav je večji del japonskih čet oddaljen od Hsičova še 40 do 60 km, se vendar padeč mesta ne more več preprečiti ter je vprašanje samo par dni. Kljub vsem prizadevanjem pa se Japoncem doleže še ni posrečilo uničiti glavnega dela kitajske vojske, ki se popolnoma v redu umika pred njimi.

Kitajska vojna poročila priznavajo, da je japonski vojski uspelo prodreti do mesta Hsiaohsien, 30 km jugozapadno od Hsičova. Kitajci imajo tamkaj dobro utrjene postojanke, na katerih se kitajska vojska uspešno upira. Hsiaohsien je že v dosegu japonskih daljnostrelnih topov. Položaj kitajske vojske v odseku Hofeja, ki je v japonski oblasti in ga Kitajci nevarno ogrožajo, se je znatno izboljšal.

Boji s četniki

Peking, 18. maja. AA. Ker so se razširile vesti o hudih gverilskih bojih okoli Pekinga, izjavljajo Japonci, da se kitajskim gverilskim četam ni posrečilo presekati japonskim četam zveze z zaledjem.

Miaja v Castellonu

Pričakuje se povečanje republikanskega odpora na castellonski fronti

Barcelona, 18. maja. br. Po vesteh iz Madrida je poveljnik republikanskih čet general Miaja premedil svoj glavni stan iz Madrida v Castellon. Miaja nastopa vedno tam, kjer je položaj najbolj kritičen. Zato računajo s pojačeno akcijo republikancev v tem odseku fronte.

Včeraj dopoldne so nacionalisti močno napadali v odseku severno od Teruela, pa so bili povsod odbiti. Ujeli so mnogo njihovih vojakov in tri oficirje. Med letalsko bitko pri Teruelu sta zgoreli dve sovražni letali z letalci vred. Eno letalo je padlo na zemljo pri Elpobu, drugo pa blizu Cedrilla.

Četam generala Franca se je včeraj posrečilo prodreti med Sabinasom, Gudarjem in Moratillo, toda vladnim četam se je posrečilo zavrniti njihove napade v predelih Noguerulas in Linaras. Republikanci so včeraj zavzeli tri postojanke severno od Cuevasa de Vinroma.

Minister Marić v Ankari

Ankara, 18. maja. AA. Jugoslovanski vojni minister general Marić je ob 10.30 dopoldne prispel v Ankaro. Na železniški postaji, okrašen s zastavami, so ga sprejeli maršal Cakmak, šef generalnega štaba, poveljnik mesta, generaliteta, zastopnik predsednika vlade, Bajarja, državni podtajnik v predsedništvu vlade, kabinetni šef zunanjega ministrstva in mnogo občanov. Častna četa je izkazala čast, vojaška godba pa je odsvirala jugoslovensko in turško himno. Minister Marić se je nastanil v hotelu »Ankara-Palace«.

Po krajšem odmoru v hotelu je general Marić obiskal načelnika turškega generalnega štaba maršala Cakmaka in vojneza ministra Evzalta, nakar je odšel v oslopje narodne skupščine, kjer se je vpisal v posebno knjigo, nato pa v predsedništvo vlade in v zunanje ministrstvo.

Uradno republikansko poročilo pravi: Na vzhodni fronti je sovražnik močno napadel naše postojanke pri Alcaii de Selva in nas prisilil k nezamudnemu umiku. Nacionalistični napadi pri Silveriji so bili odbiti. Republikanske čete so zavzele Ancanios de Endoso in Sarapielo. Sestrelili smo dvoje sovražnih letal.

Tortosa opustošena

Saragosa, 18. maja. AA. Vojaški begunci, ki so pribražali preko Ebra, pripovedujejo, da so vse tovarne in vsa jarna poslopja v Tortosi zgorela. Baje sta tudi škofijska palača in katedrala popolnoma uničeni.

Bombardiranje Alicanta

Alicante, 18. maja. o. Pet Francovih tromotornih bombnikov je bombardiralo huko Alicante ter povzročilo znatno škodo. Koliko je bilo žrtev, še ni znano.

Popolne je obiskal tvornico protiplinskih mask ter veliko smodnišnico. Zvečer mu je priredil vojni minister Evzalt slavnostno večerjo, po kateri je bil velik sprejem.

Atatürk ne bo odstopil

Carigrad, 18. maja. h. V uradnih krogih najodločnejše demantirajo zadnje dni razširjene vesti, da bi nameraval predsednik turške republike Atatürk zaradi boleznih odstopiti ter opozarjajo na to, da je predsednik Atatürk baš zadnje dni napravil več daljših potovanj in je te dni sprejel v Ankari tudi celo vrsto tujih diplomatov.

Turško posojilo v Angliji

London, 18. maja. br. Turška vlada je z jamstvom angleške vlade najela v Londonu posojilo 16 milijonov funtov, ki bo služilo za zgraditev turške oboroževalne industrije, za zboljšanje prometnih zvez in za modernizacijo vojnih in trgovskih luk.

Odnošaji češkoslovaške do sosednih držav

Češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta o notranje- in zunanjepolitičnih problemih ČSR

Pariz, 18. maja. h. »Intransigent« je objavil intervju s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Krofta, ki je med drugim izjavil:

Razumljivo je, da se Nemčija zanima za usodo Nemcev, ki živijo izven njenih mej. Vodilni nemški državnikji so to načelo že ponovno proklamirali. Mi se ne bomo dali ovirati in bomo v miru izvršili vse priprave za definitivno ureditev želj naših nemških sodržavljancev v demokratičnem duhu, kar bo brez dvoma doprinešlo k mirnemu razvoju naše notranje politike in naših odnosov do sosednih držav.

Politični dogodki v življenju Slovkov so pred kratkim izzvali zanimanje inozemstva. Žal je del inozemstva to tolmačil, kakor da bi bila večina Slovkov za separatizem. Dejansko so vsi Slovaki složni v tem, da lahko uživajo svojo politično svobodo samo v okviru češkoslovaške republike in da samo v ČSR lahko pride do polnega razvoja njihov gospodarski vpliv in njihova gospodarska moč. Gospodarski razvoj Slovaške je za to najboljši dokaz.

Večina slovaškega prebivalstva je za tesno sodelovanje s češkoslovaško vlado, kateri je na čelu Slovaki dr. Milan Hodža. Vlada je pripravljena še nadalje razširiti kompetence lokalnih organizmov tako na političnem, kakor na gospodarskem in kulturnem polju.

Kar se tiče odnosov do Madžarske, je znano že iz sklepov sainske konference stalnega sveta Male antante, da vse tri države iskreno soglašajo v želji, da bi prišlo do dobrih sosedskih odnosov z Madžarsko, kar obsežuje tudi vso čl. politiko napram Madžarski.

V odnosih s Poljsko ni nobenih sprememb. Poljska je mnenja, da je njena politika napram ČSR odvisna od rešitve poljskega majnskega vprašanja v ČSR. Poljska trdi, da se poljska narodna manjšina pri nas zanemarljivo. Pred kratkim so nam Poljaki tudi očitali, da imata protipoljska komunistična propaganda svoje glavno zatočišče na našem ozemlju. V kolikor bo uvedena preiskava pokazala, da je ta očitek kakorkoli upravičen, bo češkoslovaška vlada poskrbela za to, da se vsako tako delovanje v bodoče prepreči. Poljska narodna manjšina na Češkoslovaškem šteje po ljudskem štetju iz leta 1930 81.000 duš ter je številčno najmanjša narodna manjšina v ČSR. Upam, da bo pri bodočih odnosih s Poljsko prodno preprečeno, da prav tako kakor v preteklosti, tudi sedaj skupni interesi obeh držav nujno narekujejo časten sporazum in pošteno sodelovanje.

Henlein zopet v Berlinu
Praga, 18. maja. AA. Henlein je odpotoval v Berlin, kjer bo ostal več dni.

Sudetskimi Nemcem dovoljen hitlerjevski pozdrav

Praga, 18. maja. AA. Havas: Poslanec Kundt je smoti v svojem govoru izjavil, da je češkoslovaška vlada dovolila sudetskimi Nemcem, da se lahko med seboj pozdravljajo s hitlerjevskim pozdravom. V zvezi s tem so pri sprejemu dekanov na nemškem vseučilišču dijaki pozdravljali dekanove z dvignjeno desnico.

Vladna koalicija

in občinske volitve

Praga, 18. maja. AA. Havas: Objavljeno poročilo pravi, da so stranke vladne koalicije sklenile nastopiti s skupno kandidatsko listo pri občinskih volitvah v Bratislavi.

Dva čl. madžarska poslanca na poti v London

Budimpešta, 18. maja. o. »Pesti Hirlap« poroča, da sta v London odpotovala zastopnika madžarske manjšine v ČSR Szűlő in Jrosza, ki ju je povabil odbor društva prijateljev Madžarske v Angliji na obisk.

Zanimiva nemška opažanja o Sloveniji

Te dni je v uglednem monakovskem listu »Münchener Neueste Nachrichten« objavil nek Frantz Thierfelder zanimiva opažanja s svoje, kakor sam pravi, »jugovzhodne poti«, ki jih je v prvem delu strnil pod skupni naslov: »V državi treh jezikov«. Tu piše o svojih prvih vtisih o Sloveniji, Slovencih, Ljubljani in Zagrebu. Nas zanimajo posebno odstavitki, ki so posvečeni naši ožji domovini in Ljubljani. Thierfelder piše med drugim: »Pred nami leži v svoji pozni zimski krasoti svetli vrh Slovenov — Triglav, ta skrivnostni polna prispodoba države, v kateri tekmujejo za svojo edinstvo trije bogovi, tri plemena in trije jeziki. Pozno ali nikoli se stopi sneg na vrhovih Karavank, tu pa, v Ljubljani, v tem okrog in okrog po hribih obdanem prijaznem glavnem mestu Slovenije, veje skozi nedeljsko živahne ulice že povsem pomladni zrak. V Nemčiji — ne, v Nemčiji nisem več, čežudi so melodije, ki prihajajo s kavarniškega vrta prežete bavarskih alpskih pesmi in se zdi, da je izlozba knjigarne, pred katero stojim, s svojo skoraj izključno nemškojezično izbiro, kakor da bi bila prenešana iz kakega nemškega provincialnega mesta. Zdi se mi, da sem v nekem zaupljivem, četudi tujem ozračju. Na nemško vprašanje mi skoraj nihče ne ostane dolžan nemškega odgovora, toda vojaška godba ob Narodnem domu, ki spremlja mladega oficirja k poroki, vendarle drugače igra kakor pri nas.«

Avtor se spušta nato v daljša razglabljanja o nemških kulturnih vplivih na Slovence in prihaja do zaključka, da se je »neprestan, od srednjega veka do najnovejšega časa, pretakala nemška kri v slovensko deželo, da pa moramo narodno odpornost slovenstva samo občudovati. Potem še posebej ugotavlja:

»Ne, zares nobena škoda ni, da je to pronicanje za večne čase pustilo vidne sledove v jezikovnem, kulturnem in gospodarskem življenju, kajti ko bomo mogli domneti, da je slovensko-germanska življenjska skupnost v Evropi usoda, bomo brez zadržanosti s hvaležnostjo drug drugemu priznali, kar smo si medsebojno dolžni dati.«

Avtor se nato dotika vprašanja vpliva drugih tujih jezikov v Ljubljani in Jugoslaviji sploh ter s poudarkom pripominja: »...nemščina je v občevarjanju na jugovzhodu mednarodni občevarni jezik in desetstotico onih, ki zares obvladajo francosčino, se tako rekoč izgubljajo med milijoni, ki nemščino deloma z vso popolnostjo govorijo... Nemški narod bi se torej smel posluževati samo dveh jezikovnih sredstev pridobivanja ali jezika države, s katero kupčuje, ali pa svojega materinje jezika. Četudi odreja položaj Slovence kot duhovnega in gospodarskega prehodnega ozemlja nemščini vedno posebno vlogo tudi za bodoče, ostane vendarle slej ko prej naša glavna naloga, da poskrbimo za to, da bi kdaj nemški jezik to ne zapadel na stopnjo jezika hlapcev, medtem ko bi pod vplivom drugih jezikov prihajali sem zares kulturni vplivi.«

Podobne so avtorjeve ugotovitve glede Zagreba. Zaključek pa izzevna v željo po tesnem kulturnem sodelovanju z Nemčijo, ki da imajo ves interes, da pomagajo jugoslovenskim narodom, kakor poudarja avtor v zaključnem odstavku, »k vrnitvi k njihovim izvorom, k njihovemu prabistvu.«

Pripominjamo, da je ta članek ponatisnil skoraj dobesedno in na uvođenem mestu tudi novosadski »Deutsches Volksblatt«, glavno glasilo nemške narodne manjšine v Jugoslaviji.

Stevan Čirić v avdienci pri dr. Benešu

Praga, 18. maja. br. Predsednik republike dr. Beneš je opoldne sprejel v daljši avdienci predsednika jugoslovenske narodne skupščine Stevana Čirića, ki se je kot predsednik zveze JC-lig udeležil proslave ustanovitve češkega narodnega gledališča v Pragi. Popoldne je Čirić odpotoval nazaj v Beograd.

Nemčija in evharistični kongres v Pešti

Berlin, 18. maja. h. Danes je izšel odlok, s katerim je vsem nemškim državljanom prepovedana vsaka udeležba na evharističnem kongresu v Budimpešti. Za dobo od 18. do 29. maja se bodo za potovanja v Madžarsko izdajali posebni vizumi, desiravno sicer v prometu med Nemčijo in Madžarsko vizum ni potreben. Obmejne oblasti so dobile nalog, naj takoj aretirajo vsakogar, ki bi skušal brez tega vizuma potovati na Madžarsko.

Obsodba dveh madžarskih pesnikov

Budimpešta, 18. maja. h. Pred budimpeštanskim kazenskim sodiščem je bil danes obsojen madžarski pesnik Josip Erdőly, predstavnik mlajše generacije, na dva meseca zapora zaradi neke pesmi, v kateri je sodišče videlo hujskanje proti veleposelnikom. Tudi katoliški pesnik Bela Horvath je bil obsojen na mesec dni zapora zaradi neke pesmi, v kateri se zavzema za čisto krščanstvo.

Po dolgih letih v domovino

Berlin, 18. maja. h. Davi so oddelki nemškega pešpolka št. 39 v Wyleru na holandski meji prevzeli krste s telesnimi ostanki 79 Jugoslovenov, ki so med svetovno vojno umrli na Holandskem. Telesne ostanke bodo z vojaškimi avtomobili prepeljali preko Nemčije do jugoslovenske meje, kjer jih bodo izročili jugoslovenskim oblastem.

Beleške

Poziv „Samouprave“

»Samouprava« objavlja v latinici pisan članek »En narod, ena država, en voditelj«. V članku govori o zdinjenju Nemcev v Veliko Nemčijo. Najprej pravi, da je združitev Avstrije z Nemčijo eden največjih dogodkov v teku zadnjih stoletij: »Danes se vije na katedrali sv. Stefana na Dunaju kljukasti križ, ki pa ga ni razvil pruski junak, kakor žele nekateri predstaviti, nego duh nemškega naroda in Nemec, kardinal Innitzer. In sicer kot simbol edinstva nemške nacije, kateri mora služiti sleherni poedinec in vsaka poedina vera in vsi skupaj. Katoliški cerkev v nekdanji Avstriji, kakor v sedanjih Veliki Nemčiji služi Bogu in državi preko svojega naroda. Veliki dunajski kardinal se zaveda, da živi Bog preko ljudi, preko naroda in da mora vse služiti narodu, tako cerkev, šola in vse ostalo. Na fasadi dunajske katedrale vihra dve zastavi: na desni rdeča s kljukastim križem, na levi cerkvena, kar pomenja, da ima narod prvenstvo. Vse za narod in vse v službi naroda.«

Nato nadaljuje »Samouprava«: »Tudi mi smo en narod in ena država in bomo veliki ter močni, dokler bomo to ostali. Sicer bi izgubili kakor nič, ker bi tudi bili samo nič. Ako gotovih naših politikov že ni mogoče prepričati, da smo en narod tako pod Avalo in Lovčnem, kakor pod Kamniškimi planinami, potem naj pojdejo na Dunaj in vidijo, kako se brani nacija.«

Jugoslovenski nacionalisti in stare stranke

Narodni poslanec Josip Cvetič je napisal v zagrebških »Jugoslovenskih novinah« daljši članek o našem notranjepolitičnem položaju. Najprej meni, da so »največji sovražniki jugoslovenske nacionalne misli stare stranke, ki so po svojem programu plemenske, verske ali pa pokrajinske. Danes stare stranke še vedno životarijo, akoravno so formalno razpuščene. Pojavljajo se v novih oblikah. Tudi vsaka koalicija v Jugoslaviji, ki bi stremela za delitvijo oblasti po pokrajinah, plemenih ali verskih interesih, bi predstavljala podaljšanje življenja starih, na smrt obsojenih strank... Temelj za zbiranje in organiziranje jugoslovenskih nacionalistov more biti samo jasno izražena in v praksi dosledno izvajana jugoslovenska nacionalna misel. Samo stranke, ki so zgrajene na taki osnovi morejo biti uspešno sredstvo jugoslovenske državne politike.«

JRZ in banovine

V Sarajevu se mudi že nekaj dni minister za šume in rudnike Bogoljub Kunjundžić. Ob tej priliki se je sestal tudi s sarajevskimi pristajci JRZ. V svojem govoru je apeliral na Srbe v Bosni, naj se ravna po zgledu muslimanov in Hrvatov, ki so se zbrali okoli dr. Spaha in dr. Mačka. »Srbi ne morejo biti več razdeljeni na tri sto strank in skupin, nego morajo stopiti vsi skupaj v en krog.« Dalje je poudaril, da »stoji JRZ na stališču unitarizma in narodnega edinstva. Naši nasprotniki pa govorijo, da smo trije narodi in ne en narod. Mi živimo danes v unitaristični državi z administrativno razdelitvijo po banovinah. In vendar je cela množica ljudi, ki se pritožujejo, da so potisnjeni na stran, kakor n. pr. Srbi v primorski in savski banovini. Kaj bi šele bilo, če bi predstavljala vsaka historična pokrajina svojo federalistično edinstvo? Mi mislimo, da je današnja razdelitev države po banovinah najbolj primerna za naše razmere in da predstavljajo največje delo pokojnega kralja Zedinitelja.«

Nemci v Osijeku

Predsedstvo osiješke mestne občine je prejelo dve prošnji, s katerima prosijo nemški prebivalci Dolenjega in Novega Osjeka, da se otvorijo v ljudskih šolah tudi nemške paralele. Za nemško paralelo v Dolenjem Osijeku se je glasilo 42 otrok v Novem Osijeku pa 45. V obeh delih Osjeka sta bili že pred časom nemški paraleli, na katerih pa je bilo premalo učencev, tako da so jih morali zapreti. Osiješka občina je poslala obe prošnji banski upravi v nadaljnje reševanje.

Pomen Male antante

Znani češkoslovaški vojaški strokovnjak Stanislav Yester objavlja v »Lidovih novinah« uvodnik o »današnjem pomenu Male antante«. Yester najprej ugotavlja: »Ko so države Male antante sklenile med seboj zvezo, ki naj bi zajamčila mir v Podunavju, je bila vsaka izmed njih eksponirana na dveh frontah. Vsem je bila skupna samo fronta proti Madžarski, toda izven tega je vsaka izmed njih mejila na eno izmed treh veleil, ki se od nekdanj bora za vpliv v srednji Evropi, katero danes predstavlja današnji srednji in mali državni Balkan do Jadrana in Črnega morja.«

Nato omenja Yester novejši razvoj na mejah maloantatnih držav in nadaljuje: »Skupne meje predpisujejo vsem trem državam tudi skupno politiko, v kolikor gre za skupne zadeve. Mnogo se govori o smrti Male antante, kar vzbuja domnevo, da bo še dolgo živa, četudi se o njej trdi, da je lokomotiva pod pritiskom pare, ki ne najde izhoda. S svojim sporazumom z Rusijo je CSR zmanjšala pritisk od te strani, isto je storila Jugoslavija s svojim sporazumom z Italijo na Jadrano. Ker tudi CSR in Rumunija nimata sporov z Italijo, je potemtakem Mala antanta razbremenjena na vseh svojih frontah. Gre samo še za ureditev sosedskih odnosov s tretjo veleil: Nemčijo. V vsakem primeru pa predstavlja Mala antanta trikrat večjo silo kakor vsaka posamezna njena članica, kar je dejstvo, mimo katerega ni mogoče.«

Angleški odmevi Henleinovega obiska

Sobotni in nedeljski obisk voditelja sudetskimi Nemcem Konrada Henleina v Londonu, kjer je imel razgovore z vodilnimi angleškimi politiki in češkoslovaškim poslanikom Janom Masarykom, je sprožil v angleškem tisku nove komentarje o češkoslovaškem vprašanju. Od njih navajamo tu

Trenja v dalmatinskem taboru dr. Mačka

Split postaja v taboru dr. Mačka zelo zanimiva točka. Tam so se pričeli kazati pojavi, ki kažejo, da tudi v tem taboru ni vse rožnato. Pri tem je treba upoštevati to, da je Split danes za Zagrebom gotovo najbolj važno hrvatsko mesto, kakor to zatrjuje tudi zagrebški »Obzor«, in da je treba pazljivo zasledovati tudi vse politične pojave, ki se odigravajo v dalmatinski prestolnici.

Poročali smo že o sporu, ki je izbruhnil med splitskim vodstvom HSS in voditeljem tamošnjih samostojnih demokratov dr. Ljubo Leontićem. Spor se je bil tako zaostril, da je prišlo do javnega obračunavanja med radikale in samostojnimi demokrati na nedeljskem sestanku HSS, na katerem je narodni poslanec prof. Tomašić napadel dr. Leontića z očitki, da zanaša razdor v hrvatske vrste. Zagrebški »Obzor« misli, da so postali odnošaji med radikale in samostojnimi demokrati v Dalmaciji že tako kritični, da je zadnji čas za intervencijo zagrebskega vodstva, sicer se zna zgoditi kakša nesreča.

Res je večeraj »Hrvatski dnevnik« sporu med dr. Leontićem in splitskim vodstvom že posvetil svoj uvodnik, v katerem zavrača mišljenje voditelja dalmatinskih samostojnih demokratov, da je treba razširiti bazo Kmetско demokratske koalicije in beograjske združene opozicije s pritegnitvijo še drugih demokratskih skupin. Organ dr. Mačka pravi, da je »imel dr. Leontić nesrečen dan, ko je našel v Splitu tako važno vprašanje. Njegova izvajanja so odobravali samo ljudje, ki stoje izven okvira KDK. Odnosaji med SDS in HSS so bili do sedaj vedno pristrani in jih ne morejo skaltiti megalomanski izpadi posameznikov. Naloga samostojnih demokratov je da zbirajo prečanske Srbe in jih organizirajo za demokratsko delo.«

S tem je »Hrvatski dnevnik«, kolikor se spominjamo, prvič javno postavil načelo, ki ga je že večkrat poudaril »Obzor«, ki pa so ga bivši samostojni demokrati vedno odločno zavračali, namreč načelo, da sme biti bivša SDS le še politična organizacija prečanskih Srbov in da Hrvatji v njej nimajo kaj iskati. Dr. Leontić pa je Hrvat... Zelo zanimivo bo zato, kako se bo stvar

dalje razvijala in kako stališče bodo zavzeli zagrebški prijatelji dr. Leontića.

V Splitu pa ne vre samo med radikale in samostojnimi demokrati, temveč tudi med ženskim svetom, kolikor pripada taboru dr. Mačka. Nedavno se je vrnila iz inozemstva predsednica splitskega društva »Hrvatska žena« ga. Kvesićeva in sklicala članice tega društva. Sporočila jim je, da se je sestala z dr. Krnjevićem, ki je izrazil željo, da bi se hrvatske žene v Splitu organizirale v posebnih ženskih odesk HSS. Zato naj bi se društvo »Hrvatska žena« pretvorilo v »Hrvatska žena HSS«. S tem pa niso bile zadovoljne nekatere članice, ki so protestirale proti nameri, da se pretvori »Hrvatska žena« v politično organizacijo. Po njihovem protestu se je oglasil na posebni konferenci članice »Hrvatske žene« radićevski poslanec Paško Kaliterna in dejal, da mora vladati med hrvatskimi ženami prav taka železna disciplina, kakor vlada med hrvatskimi moškimi: »V hrvatskih ženskih organizacijah morajo biti članice razporejene v vrstah, kakor vojaki v vojski. Vsak vojak in tudi vsaka Hrvatica mora poslušati svoje predpostavljene, ako stremi za plodnim in složnim narodnim delom.«

Splošno previranje ni prizaneslo niti splitskim organiziranim katolicanom. Eden njihovih ideologov kanonik dr. Pilepić je nedavno napisal brošuro, v kateri je precej hudo napadel dr. Mačka in priporočil hrvatskim katolicanom naj ne podro vseh mostov za poznejši samostojni politični nastop. Zaradi tega ga je dr. Mačkov organ »Hrvatski dnevnik« hudo napadel in mu očital, da rovari proti vodstvu HSS. Še ostreje pa je obračunal z njim narodni poslanec Tomašić, ki ga je proglasil za škodljivca hrvatskega naroda in sovražnika HSS. O teh napadih so razpravljali sedaj na izredni skupščini splitskega »Društva katoliških moških«, v katerem je igral kanonik dr. Pilepić odlično vlogo. Po burni debati je bilo soglasno sklenjeno, naj predsednik društva naprosi merodajne cerkvene kroge, da razrešijo kanonika dr. Pilepića funkcije društvenega duhovnika, katerega člani so zvesti pristajši dr. Mačka in hrvatskega narodnega pokreta.

Plovidivski pevci na Bezenškovem domu

Celje, 18. maja
Ob pol 9. dopoldne so se člani plovidivskega pevskega društva v spremstvu predsednika Jugoslovensko-bolgarske lige v Celju narodnega poslanca Prekorška ter polveljnika 39 pehotnega polka, polkovnika Mihajlovića, ki je bil več let vojaški ataše v Sofiji, in še nekaterih Celjanov, odpeljali z dvema avtomobila v Višnjo vas k sadjarškemu nadzorniku v poklju g. Goricanu, ki jih je prijazno pogostil. Bolgarski pevci so zapeli Jenkovo »Tam v Gorici« in »Rodno pesem«. Nato so se odpeljali v Ivenco in obiskali g. Ivana Zerovnika, ki je živel 12 let v Plovidvi in pomagal prof. Antonu Bezenšku pri preureditvi knjižnice. Bolgari so dvignili g. Zerovnika na roke. Ginjen do solz je izrekel g. Zerovnik gostom dobrodošlico, njegova najmlajša hčerka pa je gostom poklonila šopek narcis. Vsem so se orosile oči, ko je Zerovnikova družina zapela bolgarsko pesem. Po lepih zahvalnih besedah predsednika Peševa so bolgarski pevci zapeli jugoslovensko državno himno in se odpeljali na Frankolovo, kamor so prispeli ob 10. dopoldne. Frankolovi so okrasili svoje hiše z državnimi zastavami in postavili ob cesti slavolok. Gostje so krenili peš v Bukovje ter prispeli ob 10.45 k rojstni hiši soustanovitelja in prvega predsednika plovidivskega pevskega društva, pokojnega prof. Antona Bezenška. Pri kapelici, ki jo je dal zgraditi Bezenšek, je bil postavljen slavolok. Tam je sprejela

goste množica ljudi s šolsko mladino. V imenu Frankolovcev jih je pozdravil župnik Vojvoda Čeh, v imenu občine občinski odbornik Joško Gorišek, v imenu Bezenškove knjižnice in učiteljstva pa šolski upravitelj Ignac Pejcha. Učenka Dragica Ledenskova je po ljubki deklaraciji izročila g. Peševu lep šopek vrtinec in nageljnov. Podpredsednik celjske lige prof. Bolhar je v bolgarskimi prikazal lik življenja in delo profesorja Bezenška ter njegove zasluge za zblizanje Jugoslovenov in Bolgarov. Po temperamentnih zahvalnih besedah predsednika Peševa so bolgarski pevci zapeli himno »Hej Slovenija«. Župnik Čeh je opravil molitev za pok. prof. Bezenška, kakor je zbor zapel »Oče naš« in »Večna mu pamet«. Mladina je obsula goste s cvetjem, in jih med navdušenim vzklikanjem spremla do Bezenškove rojstne hiše, kjer jim je bil prirejen prigrizek. Po ogledu spominske plošče na hiši so krenili gostje na Frankolovo, kjer so imeli pri g. Šnablu skupen obed. Ob 16.30 so se bolgarski pevci po pričetnem slovesu odpeljali v Maribor.

Avtomobilna nezgoda zastopnika »Zlatoroga«

Zagreb, 18. maja. o. Na cesti med Klanjcem in Zapršičem se je pripetila hudca avtomobilska nesreča. Trgovski potnik tvrdke »Zlatorog« v Mariboru, Josip Cepin, po rodu od Sv. Petra pri Smarju, je na nekem ovinku zadel s svojim avtomobilom v avtomobil trgovca Drofenika. Trčenje je bilo tako silno, da se je avtomobil popolnoma razbil, pa tudi Drofenikov voz je močno poškodovan. Cepin je dobil notranje poškodbe in pretres možganov. Ranjen je bil tudi na glavi. Nezvestnega so prepeljali v zagrebško zakladno bolnišnico. Kdo je kriv nesreče, niso mogli ugotoviti. Nocoj so izjavili v zakladni bolnici, da je Cepin izven nevarnosti za življenje, ker so njegove poškodbe, čeprav so mnogostevilne, lažje značaja in bo lahko že po par dneh odpuščeno v domačo oskrbo.

Nogometna tekma

ČSR : Irska 2 : 2

Praga, 18. maja. h. Današnja nogometna tekma Češkoslovaška : Irska je končala neodločeno 2:2. Tekmi je prisostvovalo 20.000 gledalcev.

Zemunska vremenska napoved. Delno oblačno vreme v vsej državi z nevihtami in dežjem. Čez dan se bo toplota nekoliko dvignila, ponoči pa bo padla.

Zagrebaška: Oblačno, močni zapadni vetrovi, ponekod slabe padavine.

Dunajska: Po večini oblačno, deževno, prehodno nekoliko topleje, pozneje vdor mrzlega zraka s severa.

Naš ljubljani

dr. IVAN LAH

PROFESOR IN PISATELJ

je davi izdihnil svojo plemenito dušo.

Predraga, nenadomestljiva tovariša in iskrena prijateljica mladine, velikega in nesebičnega domoljuba bomo ohranili v najsvetljem spominu.

LJUBLJANA, dne 18. maja 1938.

UCITELJSKI ZBOR IN UČENKE
MESTNE ŽENSKÉ REALNE GIMNAZIJÉ

Počitniško darilo „Jutra“ srednješolskim dijakom

Sto lepih nagrad za najboljšo sestavo ob dvajsetletnici svobodne in zedinjene Jugoslavije

Kakor smo v »Jutru« žele sporočiti, smo se odločili razpisati ob letošnji 20 letnici Jugoslavije veliko nagradno tekmovanje za naše srednješolske dijake. Naš namen je dati srednješolski mladini pobudo, da se ob 20 letnici samostojne narodne države malo zamisli, kaj pomenita svoboda in zedinjenje za naš narod, posebej še za nas Slovence. Za najboljšo sestavo smo določili 100 lepih nagrad, ki obsegajo deloma lepe in primerne knjige, deloma pa so v zvezi s prihajajočimi počitnicami. Te slednje nagrade naj omogočijo nagrajenim srednješolcem čim boljše in čim bolj koristno razvedrilo v počitniških mesecih. Tekmovanje je dostopno brez izjeme vsem dijakom, ki so letos obiskovali kakšno srednjo šolo v slovenski banovini izven Slovenije pa onim srednješolcem, katerih starši so naročniki »Jutra«.

Sto nagrad

Nagrade, ki jih razpisujemo, so naslednje:

1. Brezplačno potovanje z vso oskrbo na izletu »Putnika« v Benetke, Milan in Pariz.
2. Brezplačno potovanje z vso oskrbo na izletu potovalne pisarne Okorn v Ljubljani, čez Dolomite v Švico in čez bivšo Avstrijo nazaj v Ljubljano (Luzern, vožnja s parnikom po Vierwaldstätterskem jezeru, z žično železnico na Rigi, Innsbruck, Veliki Klek itd.).
- 3.—12. Po eno brezplačno potovanje Ljubljana - Sušak - Kotor in nazaj, do Sušaka z avtobusom podjetja »Jadranc«, po morju z brzoparnikom »Jadranske plovidbe« v II. razredu, s pravico do trikratne prekinitve vožnje v vsaki smeri.
13. Brezplačno štiritedensko bivanje z vso oskrbo v dijaškem letovališču v Martinčici pri Sušaku.
14. Brezplačno tritedensko bivanje z vso oskrbo v Domu Franje Tavčarjeve v Kraljevi.
15. Brezplačno tritedensko bivanje z vso oskrbo v Domu Jadranske straže v Bakru.
- 16 in 17. Brezplačno 14-dnevno bivanje z vso oskrbo v hotelu Bellevue pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru.
18. in 19. Brezplačno 14-dnevno bivanje z vso oskrbo v planinskem domu na Kofcah.
- 20.—22. Brezplačno 14-dnevno bivanje z vso oskrbo v domu smučarskega kluba Ljubljana na Pokljuki.
23. Brezplačno 14-dnevno bivanje z vso oskrbo v domu Ilirije v Planici.
24. in 25. Po 14-dnevno bivanje z vso oskrbo v hotelu KO-OP v Gozdu Martuljku.
26. Brezplačno 14-dnevno bivanje z vso oskrbo v Dolenjskih Toplicah.
27. Brezplačno 14-dnevno bivanje z vso oskrbo v hotelu Kasino na Jezerškem.
- 28.—32. Po eno dvokolo.
- 33.—36. Po ena ženska zapestna ura.
- 37.—38. Po ena moška zapestna ura.
- 39.—42. Po ena garnitura blaga in podloge za obleko.
- 43.—44. Po ena klubska harmonika.
- 45.—49. Po en fotografski aparat.
- 50.—54. Po eno zlato nalivno pero.
- 55.—75. Po dve knjigi ilustrirane revije »Življenje in svet« v luksuzni vezavi.
- 76.—100. Po ena knjiga prof. Melika »Jugoslavija« (dva dela) in po en »Jutro« roman.

Nagradne naloge

Idealni cilj in namen našega nagradnega razpisa je, da bi srednješolci, ki se bodo udeležili tekmovanja, ob letošnji 20 letnici Jugoslavije malo razmislili in

si čim bolj živo predložili, kaj pomeni za naš narod zedinjenje v svobodno in neodvisno državo, kaj nam je Jugoslavija dala v teh 20 letih in kako naša mlada generacija občuti blagodat svobodne domovine. Za primer navajamo nekaj predmetov, ki bi se dali obdelati. Ne zahtevamo nikakih obširnih študij, dovolj je nekaj dobro premišljenih in lepo izraženih misli v obsegu običajne domače ali šolske naloge.

Evo nekaj primerov, ki jih lahko tekmovalci obdelajo v svojih nalogah: Kako doživljamo Jugoslavijo. Moji vtisi s poti po Jugoslaviji. Kaj je Jugoslavija prinesla Slovencem.

Jugoslavija v slovenski literaturi. Naš kulturni napredek v Jugoslaviji. Zakaj sem sokolski naraščajnik (naraščajnica).

Pomen našega morja. To je le nekaj primerov in predlogov. Vsak tekmujoči dijak pa si lahko svoje naloge v okviru splošne misli na 20 letnico našega narodnega in državnega zedinjenja. Prepričani smo, da bosta že razmišljanje in sestava naloge sami po sebi za vsakega tekmovalca prijetno in zanimivo delo.

Naloga naj ima, kakor že rečeno, obliko in obseg nalog, kakršne se pišejo za šolo. Obsega naj torej tri do šest strani šolskega zvezka. Napisana pa naj bo samo na eno stran lista in s črnilom (dobro čitljivo) ali pa s strojem.

Naloga ne sme biti podpisana, temveč mora imeti na koncu samo začetne črke ali pa kak psevdonim tekmovalca

in pa označbo razreda in vrste zavoda, katerega je tekmoval obiskoval v sedaj potekajočem šolskem letu 1937-38. Priložena naj bo zaprta kuverta, ki bo imela zunaj isti podpis kakor naloga in označbo razreda in zavoda, znotraj pa na posebnem lističu točno ime tekmovalca, označbo razreda in šole ter točen počitniški naslov.

Ocenjevanje nalog

Poslane nam naloge bo ocenila posebna komisija, sestavljena iz urednikov »Jutra« in prosvetnih delavcev izven uredništva. Vodstvo komisije je prevzel znani in priznani šolnik g. Josip Reiser, pred kratkim upokojeni direktor Srednje tehnične šole.

Komisija bo ocenjevala naloge s posebnim ozirom na šolo in razred tekmovalca. Zato bodo vsi tekmovalci razdeljeni na tri skupine: nižjo, srednjo in višjo. V nižjo skupino bodo uvrščeni dijaki iz prvih treh razredov, v srednjo skupino dijaki četrtega, petega in šestega razreda, v višjo skupino pa dijaki sedmega in osmega razreda srednjih šol. Dijaki z ostalih zavodov, ki imajo značaj srednje šole, bodo uvrščeni po tem, kateremu razredu popolne srednje šole odgovarja dotični razred njihovega zavoda.

Zaradi te razdelitve v tri skupine je potrebno, da vsak tekmovalec na koncu naloge poleg začetnih črk svojega ali poleg psevdonima označi še razred in vrsto svoje šole, brez navedbe kraja šole.

Ponovno opozarjamo, da je povsod merodajen razred, ki ga je tekmovalec obiskoval v šolskem letu 1937-38, ne pa razred, v katerega bo vstopil v jeseni.

Pogoji tekmovanja

Glavni pogoji so navedeni že v gornjih odstavkih. Nagradnega tekmovanja se torej lahko udeleži vsak letošnji dijak katerekoli srednje šole ali srednji šoli enakega drugega zavoda v drav-

Moški imajo posebno radi negovanost, katero dosežete z uporabo zares dobrega mila.

ELIDA
BELI ŠPANSKI BEZEG
snežnobele barve
omamljivega vonja

ELIDA MILA

ski banovini (humanistična in realna gimnazija, realna, trgovska akademija in nižja trgovska šola, meščanska šola, učiteljske, srednja tehniška šola itd.). Tekmujejo pa lahko tudi dijaki srednjih ali njim enakih šol izven Slovenije, vendar pa ti samo pod pogojem, da so njih starši, odnosno drugi svojci, naročeni na »Jutro«.

Nagradne naloge je treba odposlati na naslov: Uredništvo »Jutra« (srednješolsko tekmovanje) v Ljubljani, Knaflijeva ulica 5. Odposlane morajo biti tako, da bodo najkasneje v torek, dne 7. junija, v rokah uredništva. Ocenjevalna komisija bo potem dovršila svoje delo v štirinajstih dneh. Izidi tekmovanja bodo objavljeni v nedelj-

ski številki »Jutra« dne 26. junija. Do konca šolskega leta, to je do Vidovega dne, dne 28. junija, bodo vsi nagrajenci že imeli v rokah nagrade, odnosno nakazila za počitniška potovanja in počitniška bivanja.

Vse, ki bodo dobili nagrade za potovanja in bivanja, prosijo »Jutro« žele, da mu v zahvalo po končanem potovanju ali bivanju pošljejo kratek popis o svojih doživljajih. Ravno tako prosijo one, ki bodo dobili kolo, uro, harmoniko, fotoaparat itd., da mu ob koncu počitnic s par vrsticami sporoče, kaj so kaj z nagrado doživeli ali kako jim služi itd.

V Ljubljani, dne 18. maja 1938.
JUTRO

Ljubljanski novinarji v pivovarni Union

Na povabilo pivovarniškega vodstva so si ljubljanski novinarji, člani ljubljanske sekcije Jugoslovenskega novinarskega združenja, v torek popoldne ogledali prostore in obratovanje znane ljubljanske pivovarne Union. Vodila sta jih ljubljanskega ravnatelja g. Nemenc in obratovodja g. Weiss ter jima po prostorih in strojih razkazala, kako nastane pivo, iz ječmena in hmelja. Prav drastično so se novinarji lahko prepričali o krizi pivovarniške industrije, ki je v Sloveniji enaka ali še večja, kakor v drugih delih države, saj je pivovarna zaposlena komaj do ene petine svoje zmogljivosti. Iz statističnih podatkov, ki so jim bili dani na razpolago, so videli, da sta konzum in z njim tudi produkcija piva padla v zadnjih desetih letih na eno tretjino, od 800.000 hl na manj ko 300.000 hl. Nazadovanje gre deloma na rovaš gospodarske krize, deloma pa na rovaš nesorazmerno veli-

kih trošarin in drugih davčin. V Jugoslaviji znaša sedaj konzum piva na osebo samo 1,7 l letno, v bivši Avstriji 42 l, na Češkoslovaškem 78 l in v Nemčiji celo 85 l na osebo in leto.

Ogled pivovarne je dal vsem udeležencem pobudo za razmišljanje o velikem splošno gospodarskem pomenu pivovarniške industrije in o težkočah, ki so zavrtje njen razvoj.

Pri ljudeh nagnjenih k maščobi, se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenčica kot zanesljivo in prijetno učinkujoče sredstvo za iztrebljanje, ki se more tudi dolgo uporabljati brez posebne dije. »Franz-Josefova« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. S. br. 15. 485-95

Z „Lovčenom“ od Kotora do Aten

Na parniku »Lovčen«, 14. maja Kotor je imel v sredo svečan dan: prihod domače ladje »Lovčen« je bil v senci pravega, skalnatnega Lovčena velik dogodek. Opevani prvak Črnih gor si je sicer zavrhl v megle, kakor da ne mara za svojega imenika, ki se je zasedal ob njegovem podnožju v modri vodi kotorskega fjorda, toda prebivalstvo mesta je sprejelo parnik »Lovčen« s čustvi, ki so daleč presežala znano pristaniško radovednost. Dolga vrsta trobojnice na obali in velika množica ljudi na pristanku, pokanje topičev in radostno vzklikanje — vse to je pričevalo, da je »Zetka plovilca« znala s svojo medtalskano pomorsko progo vzbuditi stari ponos bokeljskih pomorščakov, ki jih je obdajalo že Peter Veliki. Sprejema so se udeležili zaostopniki vse zetske banovine, med njimi črnogorski veljaki in narodnih nošah zastavni patriarhalni možje, kakor prihajajo samo s teh sivih vrhov. Tako je sprejem »Lovčena« na sedežu »Zetke plovilce« pokazal, da tudi domače ljudstvo dobro razume pomen nove, izrazito balkanske proge, ki z njo Jugoslavija izpričuje svojo vodilno vlogo v oblikovanju široke interesne skupnosti prebujenega Balkana.

Po postanku v Kotoru je postalo življenje na ladji živahnije in lahko bi tudi dejali: slikovitejša, zakaj velikemu potovanju po balkanskih pristaniščih se je pridružilo več bokeljskih odličnikov, nekateri z damami; med njimi sta general Ljutetić in nacionalno-jugoslovensko usmerjeni kanonik don Niko Luković. Prav tako se je pomnožila z nekaterimi novimi tovariši novinarske ekipa, ki spremlja našo ladjo na njeni prvi poti po balkanskih morjih.

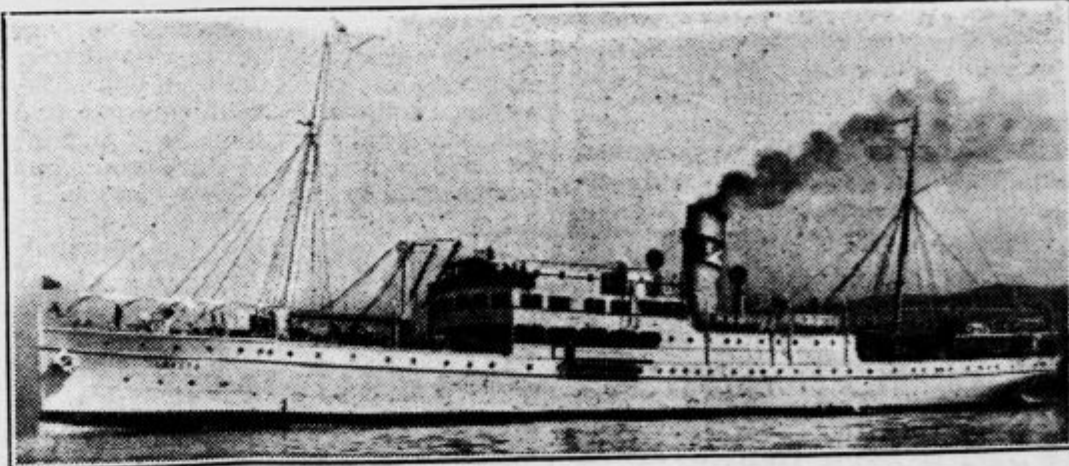
V razgovorih, ki jih je imel ravnatelj »Zetke plovilce« g. Rudolf Giunio z zastop-

niki jugoslovenskega tiska, je seveda v ospredju prestižno vprašanje te linije, katere uspeh pomeni medbalkansko uveljavljanje Jugoslavije. Stalna linija »Lovčena«, ki bo tesneje zvezala Jadransko morje s Črnim morjem, ustreza staremu hrepenenju Bokeljcev po Črnem morju. Na vseh njegovih obalah, zlasti pa na ruski nam je pripovedoval ravnatelj Giunio — je naseljenih mnogo rodov, ki potekajo iz Boke; kolonizacija bokeljskih pomorščakov in trgovcev je posledica tesnih stikov, ki so jih imeli ti kraji s pokrajinami ob Črnem morju. V nadaljevanju te tradicije, toda na širši, jugoslovenski nacionalni podlagi, vidi »Zetka plovilca« svojo vsenarodno in vsedrjavno poslanstvo: jugoslovenska zastava, ki bo poslej stalno plapolala na grških, turških in črnogorskih vodah s ponosnega »Lovčena«, bo viden simbol tega poslanstva Rumunija je dobro razumela pomen nove proge in je skušala Jugoslavijo prehiteti, vendar ji ni uspelo, in poslej se to tudi zaveznika Rumunija posluževala nove linije. Vodilno mesto Jugoslavije v tej plemeniti tekmi na morju ustreza dejanski moči njene trgovinske mornarice, ki sodi med najboljše na svetu, saj jo mednarodne zavarovalne družbe uvrščajo na tretje mesto, takoj za angleško mornarico.

G. Giunio je v svoji izjavi poudarjal zlasti trgovski in turistični pomen nove linije in ga je postavil v okvir naše splošne pomorske politike. Kolikvega pomena bi bilo, če bi se mogel s spretno propagando pritegniti na to linijo z njenimi preznimi točkami (Benetke — jugoslov. Jadran — Drač — Krf — Pirej — Carigrad — Constanza — Smirna) turistični dotok iz anglosaških dežel! Samo kdor ima pravičen čut in prava merila za prestižno in gospodarsko-politično stran po-

morstva, bo lahko presodil, v koliki meri so na uspehu ali neuspehu nove linije udeleženi moralni, politični in gospodarski interesi Jugoslavije.

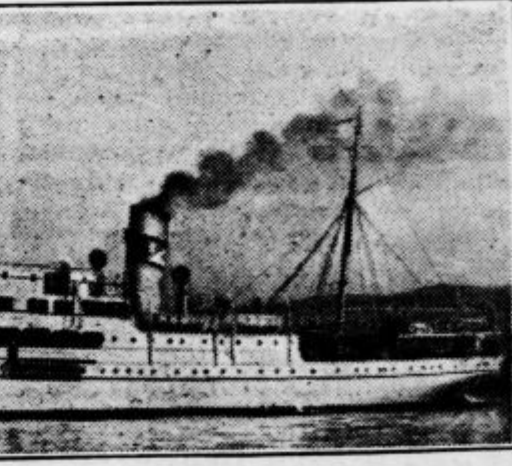
Tako je zaključil svoja zanimiva izvajanja eden poglavitnih organizatorjev akcije, ki s potjo »Lovčena« vstopa v odločilno razvojno fazo.

Naslednja postaja naše poti je bil albanski Drač. Slikovito ležajočemu mestu daje markanten značaj nova, v turško-albanskem slogu zgrajena vila kralja Zoga I. Vila stoji na enem izmed gričev, po katerih se vzpenja to prastaro, še po Fenicijani ustanovljeno mesto. Prav v tej vili preživlja vladar Skiptarjev svoje medene točne. Izstopili smo brez slehernih ovir in si ogledali mesto Drač, nekoliko pa se nas je tudi prepeljalo z avtomobilom v 40 km oddaljeno glavno mesto Albanije — Tirano. O vtiših s tega izleta ob priliki kaj več, za sedaj bodi samo omenjeno, da kaže ta zaočala dežela očiten in marsičem kar skozit napredek.

Prihod »Lovčena« je kajpak vzbudil tudi

v altanski javnosti veliko pozornost. Po razpoložnosti vodilnih krogov in tiska lahko sklepam, da se bo Albanija živahno posluževala nove pomorske proge. Na ladji so se zbrali k pozdravu in zakuski številni odličniki iz Drača in Tirane, med njimi poleg zastopnikov albanske vlade in obeh mest skoraj vsi v Tirani akreditirani poslaniki

tujih držav. Jugoslovenski poslanik g. Jan-ković je ostal na ladji vse do Krf. Med vožnjo proti Krfu smo se ustavili za nekaj ur v nadaljnjem albanskem središču — v Valoni. Veter, ki je vse od Splita zagajal valove v krepko jadraloči »Lovčen«, se je v petek zjutraj znatno pomiril in ko smo ee na vse zgodaj izkrcali na grških tleh, je Krf bleščel v prijetno toplom soncu, ki je dalo njegovim mrtvim trdnjavam in starodavnim citadelam na skalnatem hribu nekoliko svetlejšo in veselo barvo.

Čez malo časa se je naš »Lovčen« skoraj izpraznil, zakaj vsakdo se je hotel udeležiti pietetnega romanja na otok Vido, kjer je sloveče pokopališče med vojno umrlih juna-

kov arabske vojske, ki so tu, na grških tleh in na vodah Jadrana, izmrli in bolni od strašne poti čez albansko Golgotto, omahnili v zročni grob. Trava prerašča številne grobove, zlatice cveto nad njimi kakor da bi jim gorele sveče, toplo južno sonce obseva bele nagrobne spomenike. V eter z morja niha trava in šepoče v cipresah, tik pod pokopališčem pa udarja v skalnati breg sinje morje, ki se oddod razteza v nedogled. S pokopališča se odpira čudovito lep razgled na mesto in za njim ležeče gore.

Zbrali smo se pri pokopališčem križu in ravnatelj Giunio je v imenu »Lovčena« položil vence v počastitev junakov, ki so umrli v službi velike ideje, s katero gredo sedaj tudi ladje na svoja dolga pota: ideje svobodne in močne domovine. Don Niko Luković je v svojem navdušenem govoru poveljeval antični pomen žrtve za narod in domovino ter silo jugoslovenske nacionalne ideje, ki združuje preteklost z bodočnostjo. Naposled je opravil kratko molitev za duševni pokoj teh pravoslavnih bratov, ki jih je vojni vihar pokopal na grškem Krfu. Eden izmed njihovih sobojnikov, poveljnik Boke Kotorske general Ljubitić je obujal spomine na že legendarne dni, ko se je na otoku Vidu zaključilo toliko sloveskih usod. S toplimi besedami je slavil žrtve, ki so utrldile moč in veličino naše domovine. V imenu jugoslovenskih novinarjev, ki potujejo z »Lovčenom«, je spregovoril urednik »Jutra« B. Berke in obenem naslovil na mrtve heroje slavne srbske vojske slovenske pozdrave v imenu ideje, ki združuje Triglav in Kajmakalan v nedeljivo, močno in veliko domovino.

Pietetna slavnost na preprostem pokopališču je napravila na vse prisotne globok vtisk. V nji je bila lepota pristnega domovinskega občutja, kakor se vzbuja samo na tujih tleh, ko obedi vse, kar je postranskega in minljivega; ostaja samo čista in lepa vizija Domovine.

Domače vesti

• Obisk uglednega poljskega astronoma. Preko Zagreba je odpotoval v Dalmacijo profesor krakovskega vesešila Banachiewicz, ki je podpredsednik mednarodne unije astronomov ter znan med vsem znanstvenim svetom po svojih računskih metodah astronomije. Pred odhodom je imel v Zagrebu pomembno predavanje, v Dalmaciji pa bo ostal dalje časa zaradi organizacije astronomskih motrenj.

• Pred otvoritvijo mednarodne zrakoplovne razstave v Beogradu. Približujejo se dve prvi mednarodni zrakoplovni razstavi v Beogradu in vidi se, da vlada za njo veliko zanimanje po vsej Evropi. Celotno je bilo priložnost, če je na razpolago še kak razstaveni prostor. To veliko zanimanje je razumljivo. Saj je to prva razstava te vrste ne samo pri nas, ne samo na Balkanu, temveč v vsem vzhodnem in jugovzhodnem delu Evrope. Dosele so se take razstave prirejale samo v Parizu, Berlinu, Pragi in Milanu. Razstava v Beogradu bo pokazala vso aktivnost našega zrakoplovstva. Iz največjih držav pa bo prispevanega še več razstavnega materiala, kakor ga je bilo na raznih dosedanjih takih razstavah.

• Pozor, vinogradniki! Opozarjajo se vinogradniki, da v obrambi proti peronospori poskoplajo vinograde v teku prihodnjih desetih dni. Skoplojenje naj izvršijo temeljito s pravilno pripravljeno bakreno-apnenno brozgo po že objavljenih navodilih v strokovnem časopisu. — Banovinski vinarski in sadjarski zavod v Mariboru.

Svila
Solistan

MESTNI TRG 24.
NOVODOLJE VZORČASTE SVILE
Ogromna izbira
od Din 26.— do 62.—

• Razstava Zveze gospodinj v Ljubljani: Ženska domača obrt. Svojo IX. razstavo na veselejši noč Zveza gospodinj posvetila domači umetni obrti, predvsem delu žene. S to razstavo bo Zveza gospodinj opozorila naše žensko in našo javnost na zaklade narodne poezije in fantazije, ki jih hrani naš narod. Tudi taki zakladi morajo biti skrbno negovani; moramo jih uporabljati, da ne propade zaradi brezdelja. Razstava ima tudi namen, nuditi premožnejšim slojem priliko, da si nabavijo domače ročne izdelke in s tem podprejo domačo delavnost, dajo tudi sebi svojski pečat svojega naroda, kakor to delajo drugi narodi. Omenjamo samo Čehe, Madžare in Nemce, ki prednjačijo v podpiranju narodne kulture in narodne obrti. Zato moramo svoje narodne izdelke, ki so tako bogati idej, sami prikazati kot naše, uporabljati v domu in na oblačilih, da nam jih ne bodo tuji odnašali in jih prikazovali potem kot svoje izvirne domisleke. Razstavljene so slovenske klekane čipke, slovenske bele vezene, pestre vezene za dom in oblačila po narodnih motivih, pleteni izdelki in keramika. Zveza gospodinj bo skušala uveljavljati za naše izdelke zaščitno znamko, da pridejo ob izvozu in ob tujem prometu v prodajo le prvotni, prekontroirani izdelki. Znamka naj bo obenem tudi glasnik naše države. Razstava bo nameščena v paviljonu »K«. Vse priznanje velja tudi ženam »veziljam, klekaricam, obrtnicam, ki skromne na svojih domovih čarajo s svojimi umnimi prsti vse te čudovite umetnine. Naše žene, vsaka zase umetnica, so v lepi harmoniji v svojih izdelkih izpricale bogastvo naše narodne poezije. S to razstavo naj postanejo ti izdelki vsemu svetu vidni, kot značilna poteza našega naroda.

KINO SLOGA, telefon 27-30

Danes nepreklicno zadnjikrat!
Kay Francis, Erol Flynn — v prekrasem filmu borbe angleških kolonijalnih oblasti proti upornikom v puščavah Azije

UPOR NA VZHODU

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri!

Slavnost na Vidu je imela še neki epilog: Ko je bil »Lovčen« krenil s Krf. je na »prijavil« grobnice, kakor je opeval Milutin Boić začetek Jonskega morja, kjer se je med vojno potopilo tisoče Srbov, ravnatelj Guinio v prisotnosti vseh popotnikov in mornarjev vrgel v morje venec — v spomin tistih, ki so našli na njegovem dnu večni mir. Enoimnuto tuljenje ladijske sirene se je turborno razleglo po temnomodrem morju; bil je to gromovit pozdrav svobodne domovine, onim, ki so pred 23 leti ponesli v »plavo grobnico« vero v narodno svobodo in zedinjenje.

Na Krfu smo si kajpak ogledali mesto, ki kaže očitne sledove svoje slavne preteklosti od beneškega preko francoskega in angleškega gospodstva do sodobne grške monarhije. Mikaven je bil izlet z avtomobilom v nekdanji grad avstrijske cesarice Elizabete in Viljema II., znani Achilleion, 20 km daleč pot je vodila mimo starih oljnih gajev ter smokvin in oranževih nasadov, kjer so že rumene zrele oranže in tu in tam debeli, sončni nesplji. Grad Achilleion, v katerem je cesarica nekoč mogotno Avstrije prebivala udarec usode in sredi južne flore, a pogledom na sinje morje, sanjarska s Heimejevo liko v roki, ima prekrasno lego in razkošen vrt. Z vrta se odpira razgled na tri morja, Jadransko, Jonsko in Sredozemsko, ter na dve deželi, na južno Albanijo in na gore grškega Epira. Achilleion zapušča s občutjem, kako malo časa je poteklo in vendar sta sentimentalna Elizabeta in še živeči miharistično bojevit Viljem samo še zgodovina. Na samo še seni preteklosti... Grad je sedaj last grške države, ki ga pravkar na novo čisti in ureja.

• Himen. V Trogiru se danes poroči g. Zule Pavlin, narednik-avičar, z gospodično Nedo Koščino iz rodbine advokata Koščine, širom Dalmacije poznane s kolskega pionirja in nacionalista. Cestitamo!

• Kamniški Stari grad bo vstal iz selenja. Izletniki, ki se vozijo s kamniškim vlakom ali pa z avtobusom v smeri proti Kamniku, že od Trzina in Domžal zagledajo mogočno kopo kamniškega Starega grada, na čigar vrhu štrli proti nebu razvaline gradu. Stari grad, eno najlepših sprehajališč letovišča Kamnika, z divnim razgledom na prostrano ravan proti Ljubljani, je v turških časih služil kot najzanesljivejši čuvaj vsega kamniškega okraja in Tuhinjske doline, po kateri je tedaj vodila glavna cesta proti Celju. Z visokega stolpa je čuvaj najprej opazil ogenj na Gmadi in javil opasnost naprej. Tudi dober del kamniške mitologije in zgodovine je zvezan s tem gradom, ki je v 18. stoletju postal žrtve strele in bil potem obsojen na razpad. Njegove mogočne razvaline pa še danes pričajo o trdnosti zidave, ker jih zob časa še vedno ni razdeljal. Včasih so bile razvaline vidne daleč okrog do Domžal in Komende. Zdal pa je okrog njih zraslo drevje, da se komaj vidi še podrti starega stolpa, poleg tega pa drevje ovira razgled. Kamniški turistično društvo, ki je bilo pred nedavnim ustanovljeno z namenom, da čuva in očuva umetnostne in zgodovinske spomenike okraja, je podvelo akcijo, da se okoli razvalin očisti in da ostanki Starega grada spet vstanejo iz zelenja ter že od daleč opozarjajo obiskovalce na slavno preteklost Kamnika.

• Smrti uglednega beogradskega zdravnika. Zadet od kapi je umrl v Beogradu zdravnik in zaslužni javni delavec dr. Dragutin Vladislavjević. Uživljal je velik ugled ne samo kot dober zdravnik-venereolog, temveč tudi kot pošten in dobrotljiv človek. Udeleževal se je tudi kot publicist, mnogo pa je koristil delavskemu pokretu. Pred vojno je dopolnjeval svoje studije v Zenevi. V Beogradu je ustanovil po osvoboditvi organizacijo mladih delavcev »Budućnost«, ki še danes deluje z lepim uspehom. V vojnih se je odlikoval z veliko hrabrostjo in dosegel je čin rezervnega podpolkovnika.

Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka pripravijo po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

• Vojaška obrtna šola vojaško-techničkega zavoda v Kragujevcu sporoča rodiljem in vsem zainteresiranim, da bo, če bo imela namen sprejeti letošnje gojence, objavila natečaj v službenih novinah in v Vojaškem listu po 10. juniju. Tam bo tudi vse podrobnosti in pogoji za sprejem. Ako natečaj ne bo, bo to pomenilo, da ne bo sprejema in zato naj se nihče ne obrača na šolo po informacije, ker šola ne bo odgovarjala.

Vaša koža ne bo razdražena, če uporabljate pri solnčenju Tschamba Pii. Drogerija Gregorič dr. s. o. s. Ljubljana, Prešernova ul. 5.

• Podgane so preplavile splitsko predmestje. Stanovanja starega Splita so polna podgan in že večkrat so bili primeri, da so podgane napadle otroke in tudi odrasle. I. a. ni v predmestju Veli Varoš podgane ogrozile malega otroka, ki je pozneje ranam podlegel. Zdal se je tak primer ponovil v predmestju Lučac. Podgane so ugonatile 8-mesečno dete delavke Vinke Jelčeve, ki je stanovala v vlažnem kletnem stanovanju. Dete je spalo poleg matere, a ko se je mati zjutraj prebudila, je našla dete mrtvo. Podgane so mu izgrizle vrat in oči. Prebivalstvo zahteva od mestne uprave, naj se čim prej loti uničevanja nevarnih podgan.

• Opozarjamo na današnji oglaš »Vodne turbine« inž. Ognjeslav Borštnar.

V Rim z novim modernim avtobusom, preko Trbiža, Udine, Padove, Bologne, Firenze v Rim, ter nazaj preko Pize, Genova, Milana, Brescie, Gardskega jezera, Verone, Padove, Benetk, Trsta, Postojne. Vožnja traja 11 dni. Odhod 17. junija. Cena z vso oskrbo v zelo dobrih hotelih Din 2.600.— po osebi. Podrobne informacije daje »ALPAUTO« d. o. z. Bled.

• Izleti za binkošne praznike Zveze za tujski promet: 1. v Trst in Benetke, 2. v Gorico, Udine in Trst, 3. v Trst, Opatijo in Reko, 4. na Plitvička jezera in Crikvenico, 5. na Jezersko, 6. v Škofjo Loko, žiri in Logatec, 7. v Postojno. Zahtevajte prospekte v vseh biljetarnah »Putnik«. • Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

Na pomirjenem morju in ob dokaj lepem vremenu je »Lovčen« nadaljeval svojo pot po Jonskem morju. Sončni zabod ga je zatekel blizu otoka Itake, kjer se je nam. modernim »morskega« prikazovala v duhu podoba domnevnega itaškega rojaka, legendarnega Homerjevega junaka Odiseja. Ponoči smo se peljali mimo otokov, krasno razsvetljenega mesta Patrasa, ob sedmih zjutraj pa je naša ladja pod vodstvom grškega remonkerja pasirala sloveči Korintski prekop. Morska

pot je v tej tesnini široka komaj kakšnih 20 metrov in z naše ladje bi bil skoraj lahko ugnitil roko na kopno in utrgal rdeči cvet divjega maka, ki je tu in tam vzklik na travnatu ozki. Okraj prekopa se nam je nasmehljala slikovita pokrajina. Že smo se približali Salaminu, kjer so se v davni dobi spoprijeli vrli grški junaki z imperalistično vojsko Perzičev. Za nami so ostale tesalonske gore, pred nami pa je že nova pomembna postaja naše poti: starodavne Atene s svojim velikim pristaniščem Pirejem.

Maj v planini

Krvave viteške borbe ruševcev

Ko v dolini pomlad boža prvo cvetje, ko privlači sonce iz spanja čebelo in zapleše prvi rumenokrili metulj, v planini še mogočno kraljuje zima. Ko pa prične v planino stopati pomlad in se po gozdovih, četudi so še zamežene, oblačijo posamezne bučke v nežna zelena oblačila, se pripravijo strupena mrzla starta na boj. Za vsako ceno hoče preprečiti mladi Veml pohod v planino. Burja in sever dvajata čez zamežene piane. Iz globeli gonita v planino sive megle, ki ovijajo cela pogorja. Viharji divjajo, trgajo oblake, gonijo snežni prah in ga tu in tam zanesejo celo v dolino. Gorje mu, ki ga taka vojna zaloti v planini. Nesrečne bučke, ki so s prezgodnjo ozelenitvijo izdale zimi prihod pomladi, ki je bila ta še pri polni moči, so osmojene od mraza, poparjene od siane. Vihar, ki je

• Uprava državne gozdarske službe Zavidovič—Olovo—Kusače objavlja, da vozijo potniški vlaki po njeni progi Zavidovič—Olovo—Han Pijesak s to objavljenim voznom redu s to razliko, da vozijo ti vlaki vsak dan v obeh smereh in ne, kakor je bilo označeno v voznom redu, trikrat na teden v vsaki smeri.

• Zapadlost plačilnih nalogov. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja, da zapadejo v plačilo vsi plačilni nalogi, ki so bili te dni dostavljeni delodajalcem. Urad mora brezpogojno varovati likvidnost in poreniti svoje poslovanje. Zato v bodoče ne bo več pošiljal opominov in izveščkov. Proti zamudnikom bo urad v zakonitem noku uvedel po zakonu dopustne izterjalne postopke. Ugovori ne odlagajo plačila.

Iz Ljubljane

• Jugoslovnsko nacionalno akademsko društvo Jugoslavija. Danes ob 20. seja plenarnega odbora. Odborniki in člani sekcij (imena v dop. knjigi) udeležba obvezna! • Tečaj bolgarskega jezika. Akad. odsek JB lize sporoča, da bo tečaj v petek 20. t. m. • Hišni posestniki: Šentpeterske župnije v Ljubljani ki se niso plačali prvega obroka za popravilo župne cerkve se vabijo, da se nemudoma oglašijo v pisarni Prvega društva hišnih posestnikov, Salendrova 6.

TIVAR OBLEKE, vodeča znamka v kakovosti, modi in cen. Glavna zaloga Anton Brumec Ljubljana, Prešernova 54, nasproti glavne pošte.

• V počastitev spomina pokojnega inž. Saše Hadžija je daroval univ. prof. dr. Aleksander Stojčević 200 din. za Društvo »Dom visokošolke« v Ljubljani. Iskrena hvala!

• Akademskemu podpornemu fondu Franje Tavtarjeve je daroval g. univ. prof. dr. Jovan Hadži 100 din. Iskrena hvala!

• Lep zborovski koncert bo prihodnji petek 27. t. m. Nastopili bodo naši Krakovčani in Trnovčani, zbrani v svojem pevskem zboru.

TRAJNO ONDULACIJO BARVANJE LAS
Vam izvrši vestno in lepo salon FETICH-FRANKHEIM Erna, Ljubljana, Kongresni trg 1 — »Zvezda«.

• »Slovenska produkcija« je nastav prireditelj ljubljanskega drž. konservatorija, ki bo jutri ob 18.30 v velikih Filh. dvorani. Gojenci soloppevskega, klavirskega in violinskega oddelka bodo izvajali izključno le dela domačih avtorjev. Produkcija bo izredno zanimiva in obisk priporočljiv. Med drugim sta na sporedu tudi 2 skladbi konservatorista Jurja Gregorčica iz kompozicijske šole prof. Osterca. Podrobni spored se dobi v knjižarni GL Matica, velja 3 din in je obenem vstopnica.

Pri sončenju se koža mora dobro namazati z URAN KREMO. — Pri uporabi URAN KREME, postane koža mehka, gladka in rjava. URAN KREMO dobiti povsod. — Proizvajala: Uran, Mestni trg 11/L.

• V nedeljo dopoldne ob 11. bodo nastopili naši najmlajši, ki posejajo otroški glasbeni vrtec, posebni oddelke šole Glasbene Matic. Vrtec vodi gospa Herta Kralj-Arko in Mira Vakselj. Nastop bo v Hubardovi pevski dvorani v GL Matici. Spored se dobi v knjižarni GL Matica.

• Izprehajalna pot po Šišenskem hribu in Rožniku bodo čim bo izravnani in nasut gorjati del, prijetna vez izletnikom s spodnje tivolske promenade skozi senčni gozd do prijazne cerkvice. Prej razdrapanje, ozke poti so izravnane, razširjene in zavarovane z odtisnimi kanali. Strni klanci so odprti, v lahni vponu zavije glavna razgledna pot na mesto mimo rezervarja in nad bivšim hotelom Tivolijem k prvemu razpotju pod francoskimi okopi. V globoki izseki doseže lepo napeta pot drugo razpotje, odkoder zavije okrog Šišenskega hriba po skoraj ravnem potu do priključka na levi prehod pri Drenikovih domačijah. Ta del popravljene poti ima na odprtih jasnih krasen razgled na Ljubljansko polje, Kamniške planine del Karavank, na Triglavsko pogorje in Pohorjske dolomite. Zdal določajo vozniki prod in drobni pesek, da bodo poti v dokončnem stanju gladke in bele sredi svetle z zelena. Zeleti je le, da bi bila čimprej na vrsti lepa razgledna pot, ki se odcepi od prvega razpotja na deono, okrog nekdanjih francoskih okopov. Saj se bo nudil s te oete, če bi bilo previsoko drevje primerno izsekano, najlepši pogled na ljubljansko city s pomnim nebotičnikom in svim gradom v ozadju.

• Za društvo slepih sta darovala 100 din namesto cvetja na krsto notarju Pleiweisssu gg. Alfred in Emma Smola.

• Dr. France Debevec od 20. do večerš 27. t. m. ne to ordiniral.

Film o filmu! TRGOVEC LJUBEZNI Kino Matica 21-24

• Zvezna pot med Rožno dolino in Sp. Šiško bo kmalu dogovorjena. Skupina nad 30 delavcev odkopava zdaj zadnji del travnika za železniško progo, pri čisti bo ti volskem bajeju. Izkopani material odvažajo delavci z vagončki na nekdanji teniški prostor TKD Atene, ki bo izravnani v prostiran travnik. Tu bo kasneje nastal nov del parka. Široka cesta bo tako neposredno zvezala južnopadno Ljubljano z gorenjsko progo, prebivalcem Rožne doline, Viča in Glince bo pot v severni del mesta znatno krajša.

• Prijavite čimprej sobe, ki jih morete odstopiti za čas od 10. do 13. junija kongresnemu odboru za vsedržavni trgovski kongres. Sobe prijavite pri svojem trgovcu ali pa pri stanovanjskem odseku za III. vsedržavni trgovski kongres v Ljubljani, Trgovski dom.

Tisoč zahvalnih pisem!

DOLENJSKE TOPLICE 380 C

Zdravljenje s kopelmi direktno na vrelih, ki daje 3 milijone litrov. izredno zdravilne — visoke radioaktivne vode »nežno Lepi izprehodi, krasna okolica, polna glasišč, gozdov, penon« s kopeljo že od 45 din dalje. Zahtevajte prospekte. Na razpolago kopalnišni avto.

• Kraja žarnice se je zlasti po svetlokriznem okraju tako razpasla, da zlikovci mestni občini delajo prav znatno škodo, poleg tega so pa tudi vzrok, da se občani po nepotrebnem vznemirjajo zaradi pomankljive razsvetljave. Ravnateljstvo mestne elektrarne prosi, naj občinstvo pazi na tatove in takoj vsakega prijavi najbližjemu stražniku ali pa ravnateljstvu mestne elektrarne.

Iz Celja

• »Izpit za življenje« v celjskem gledališču. Ljubljanska drama bo vprizorila v torek 24. t. m. ob 20. v Mestnem gledališču v Celju škvarkinovo dramo »Izpit za življenje«, ki je dosegla v Ljubljani velik uspeh. Predstava je izven abomaja.

Kino Metropol, danes francoska umetnina »DVE SIROTI« (Greh zabranjene ljubezni)

• Celjski mestni svet bo imel jutri ob 18. redno sejo. Na dnevnem redu so poročila odborov.

KINO UNION. — Danes film TIGROVA HČI — BOGINJA DŽUNGLE.

Iz Maribora

• Lepa gesta. Tvornica za dušik v Rušah je obvestila tujakšnji odbor Jadranske straže, da pošlje letos na lastne stroške 10 otrok svojega delavstva na 14 dnevno letovanje v Dom kralja Aleksandra I. v Bakar. Istočasno je sporočil Oblastnemu odboru JS tudi ravnatelj inž. Robert Mader, da pošlje na svoje stroške dva otroka v omenjeni dom. Posnemajna vredno!

• V nedeljo vsi na »tombolo!« Oglejte si lepe dobrote v izložbi »Weka«, Aleksandrova cesta.

Primarij dr. Radšel DO 26. MAJA NE ORDINIRA.

• Huda nesreča. V Zgornji Bistrici je tovorni avtomobil, last Josipa Peterčela, prevažal z žage grofa Attensa hode v Slovensko Bistrico. Na mostu čez Bistrico je pa avtomobil iz neznanega vzroka zaneslo ob rob ceste in je zdrknil v potok. Trije delavci so dobili lažje poškodbe, škoda na avtomobilu pa znaša okrog 20.000 din.

• Panje sta kradla. Mali kazenski senat je obsodil včeraj 48-letnega delavca Vinke Čmrčnjaka na 10 mesecev strogega zapora, 48-letnega vinčarja Petra Kosa pa na 6 mesecev strogega zapora, ker sta lani ukradla nekaterim posestnikom v Središču panje v vrednosti okoli 2000 din.

„OGENJ“, DRUŠTVO ZA UPEPELJEVANJE MRVICEV V MARIBORU,

oskrbuje upeljevanje proti mesečni članarini Din 15.— in 1-kratnemu starostnemu prispevku.

V slučaju smrti člana zadošča prijava, vse ostalo oskrbi društvo.

Zahtevajte pravila in priloge znamke na:

„OGENJ“ — MARIBOR, KOROSCEVA UL. 8, TEL. 28-05

oskrbuje upeljevanje proti mesečni članarini Din 15.— in 1-kratnemu starostnemu prispevku.

V slučaju smrti člana zadošča prijava, vse ostalo oskrbi društvo.

Zahtevajte pravila in priloge znamke na:

„OGENJ“ — MARIBOR, KOROSCEVA UL. 8, TEL. 28-05

oskrbuje upeljevanje proti mesečni članarini Din 15.— in 1-kratnemu starostnemu prispevku.

V slučaju smrti člana zadošča prijava, vse ostalo oskrbi društvo.

Zahtevajte pravila in priloge znamke na:

„OGENJ“ — MARIBOR, KOROSCEVA UL. 8, TEL. 28-05

oskrbuje upeljevanje proti mesečni članarini Din 15.— in 1-kratnemu starostnemu prispevku.

V slučaju smrti člana zadošča prijava, vse ostalo oskrbi društvo.

Zahtevajte pravila in priloge znamke na:

„OGENJ“ — MARIBOR, KOROSCEVA UL. 8, TEL. 28-05

oskrbuje upeljevanje proti mesečni članarini Din 15.— in 1-kratnemu starostnemu prispevku.

V slučaju smrti člana zadošča prijava, vse ostalo oskrbi društvo.

Zahtevajte pravila in priloge znamke na:

„OGENJ“ — MARIBOR, KOROSCEVA UL. 8, TEL. 28-05

oskrbuje upeljevanje proti mesečni članarini Din 15.— in 1-kratnemu starostnemu prispevku.

V slučaju smrti člana zadošča prijava, vse ostalo oskrbi društvo.

Zahtevajte pravila in priloge znamke na:

„OGENJ“ — MARIBOR, KOROSCEVA UL. 8, TEL. 28-05

oskrbuje upeljevanje proti mesečni članarini Din 15.— in 1-kratnemu starostnemu prispevku.

V slučaju smrti člana zadošča prijava, vse ostalo oskrbi društvo.

Zahtevajte pravila in priloge znamke na:

„OGENJ“ — MARIBOR, KOROSCEVA UL. 8, TEL. 28-05

• Splošno slovensko reprezentativno umetniško rastavo to prireditelj 29. t. m. Umetniški klub v Mariboru in vabi od svoje strani s tem vse slovenske umetnike brez razlike, da pošljejo nujno svoja dela. In sicer iz področja Ljubljane Društvo slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani, ki bo oskrbevalo žirijo in skupen transport, oni iz področja Maribora pa U. k. v Mariboru, ki bo izvedlo vse potrebno samo. Pogoji so znani iz vabil Društva slovenskih likovnih umetnikov.

• »Interkontinentalni spektakel« na mariborskem odru. Drevi je v Narodnem gledališču premiera »Sreče d. d. e. k. i. ki je avtor označuje kot »interkontinentalni spektakel«. Režija je Kosičeva. Dejanje se vrši pretežno v uredništvu velikega ameriškega dnevnika. To odskočno delo, polno pestrnih in duhovito zabavnih slik, je doživelo na vseh jugoslovenskih odrih silno velik uspeh.

• Vsega v ranah in krvi so pripeljali v noči na sredo v mariborsko splošno bolnišnico 45-letnega posestnika Karola Graničnika iz Sv. Marjete ob Pecnici. Našli so ga na cesti nezavestnega in hudo ranjenega. Še neznan napadalec sta navelila nanj z nožem. Ko se je ovesitil, je dejal, da napadalec sicer ni prepoznal, da pa sumi, da je v ozadju neki najemnik, ki mu je pred dnevi sodno opovedal stanovanje. Graničnikovo stanje je zelo resno.

• Tatinski specialist za gasilske cevi. Mali kazenski senat je obravnaval zanimivo zadevo tatvin gasilskih cevi. Zagovaljati se je moral 39letni monter Franc Peršak iz Jesenice, ki je bil obtožen številnih tatvin gasilskih cevi, ki jih je odnesel iz 10 avstrijskih gasilskih domov vzdolž naše meje na črti St. Ilj—Remšnik. Pri vsakem takem pohodu preko meje v družbi z nekim pajdašem, ki ga še niso izsledili, je prinesel preko meje vsakokrat 40 do 50 m gasilskih cevi, ki jih je potem po zelo nizki ceni prodajal raznim gasilskim četam na Dravskem polju in v mariborski okolici. Kupcem je zatrjeval, da izvirajo cevi iz neke konkurzne mase, da bi s tem opravičil nizko ceno. Avstrijska oblastva so si dolgo prizadevala, da bi pojasnila te tatvine, dokler se niso pojavili v Mariboru agentje avstrijske policije, ki so našli v nekaterih okoliških gasilskih domovih cevi, izvirajoče iz tatvin v Avstriji. Razna avstrijska gasilska društva so bila oškodovana za okoli 15.000 dinarjev. Peršak je bil obsojen na 7 mesecev strogega zapora, 300 din globe ter izzubo častnih državljanških pravic za dobo 2 let.

Smrtni padec z voza

Danes, nekaj po 18. uri je peljal posestnik Franc Dovč iz Savelj 9. voz stelje, nagrabljene v Gamelnji, proti domu. Ves čas, tudi po jamastih hribovskih poteh, je šlo vse v redu. Na Ježici, na široki Trstevski cesti, baš pred lokalom občinske uprave pa se je vozu strlo desno zadnje kolo. Voz se je prevrnil, gospodar in obe dekli so padli z voza. Mleka Nahtigar, 63 letna deklica, ki je pri Dovču, vulgo Tomaževih služila že 38 let, je pri tem zadela ob cementni rob ograje, si razbila lobanjo in nalomila tilnik ter oblezala v nezavesti. Slučajno navzoči dr. Jamšek je ugotovil smrtonosne poškodbe. Poklican duhovnik je opravil zadnje tolažilo, nakar so ponesrečenca odnesli na dom, a je že med potjo umrla.

Nesreča je bila res svojevrstna. Voz ni bil preobremenjen, gospodar je vozil zmerno. Morda so temu krive jame in jamice na naših slavnih cestah ali pa preperelo kolesje. Nesreča res nikjer ne počiva.

SOKOL

Ljubljanski Sokol obvešča svoje članstvo da je preminul eden izmed njegovih najvzvišnejših in najstarejših članov — 50-letnik — brat Kares Pleiweis, javni notar. — Društveno odposlanstvo ga bo sprejelo na poslednji poti, ostalo članstvo pa se vabi, da se v čim večjem številu pridruži odposlanstvu. Zbirališče danes v četrtek 19. maja ob 17. uri pred hišo žalosni Selenburgova ulica št. 3. Obleka meščanska in znak, Blagopokojnemu časten spomin!

V Frankfurtu so nesli znamenitega moža v grob. Za krsto je šel zdravnik, ki ga je zdravil. Schopenhauer je to opazil in dejal, svojemu spremljevalcu: »Vidite, kako zamišljeno stopa tisti veliki medicinec? Gotovo razglablja o tem, kako se je moglo zgoditi, da sledi tokrat vzrok učinku, med tem ko je drugačne logično

Bolgarski gostje v Sloveniji

Prisrčna manifestacija na Jesenicah

Jesenice, 18. maja. V nedeljo zvečer so na Jesenicah v Sokolskem domu gostovali bolgarski pevci iz Plovdiva, katere so narodno-zavedne Jesenice sprejele z velikim navdušenjem. Pri sprejemu pred spomenikom kralja Aleksandra I. Učiteljstva so se zbrali Jesenčani brez ozira na mišljenje, in so brate Bolgare tako navdušeno sprejeli, da take slovanke manifestacije Jesenice že dolgo niso videli. Dekleta so okrasila Bolgare s šopki narcisa, povezanimi z državno trobojnicjo. Ostalo občinstvo pa ni prenehalo z navdušenimi pozdravljanjem. Drage brate je v lepem nagovoru pozdravil župan Marček. Sokolska godba pa je zaigrala bolgarsko himno. Za prisrčen sprejem se je zahvalil dr. Pešev, katerega so zbrani Jesenčani pozdravili. Po govoru je godba zaigrala državno himno, združeni Jesenčani pa so zapeli »Triglav, moj dom«. Bolgari so odgovorili z njihovo prelepno Rodno pesmijo. Ob zaključku je godba zaigrala slovanško himno »Hej Slovanci, katero so vsi prisotni peli.

Bratje Bolgari so po sprejemu odšli s sokolske godbe na čelu v Sokolski dom, kjer so isti večer nastopili pred zbranim jesenčkim občinstvom iz vseh stanov. Velika dvorana je bila do zadnjega kotička zasedena. Pri vsakem komadu so želi viharne ovacije, in so morali vedno dodajati. V imenu Sokolskega društva je brat Franjo Klavara pozdravil brate kratko in jedrnatost jim izročil zlat lovorjev venec, ovit z državno trobojnicjo. Sokolice so pevce obsule s cvetjem. Po koncertu je bila prirejena v Sokolskem domu večerja, pri kateri so bile zastopane ravno tako vse Jesenice. Po večerji, katero je priredila mestna občina Jesenice, je pozdravil goste br. dr. Ernest Rekar v znamenem govoru in je žel viharne ovacije. Sledili so govori župana gospoda Marčeka in drugih predstavnikov raznih organizacij. Zatem so zapeli Rodno pesem. Hej Slovanci in druge. Bil je res lep večer. Goste so vzeli Jesenčani na zasebna stanovanja. Enako prisrčno je bilo naslednji dan slovo.

Navdušen sprejem plovdivskih pevcev v Celju

Celje, 18. maja. V torek so zaplapolale skoraj na vseh celjskih poslopih državne zastave v pozdrav članom Plovdivskega pevskega društva. Na Narodnem domu so izobesili tudi bolgarsko zastavo in okrasili okna z bolgarskimi zastavicami. Ob 16. se je zbrala pred Narodnim domom nepregledna množica. Navzoči so bili tudi predstavniki Jugoslovanske-bolgarske lige v Celju ter zastopniki vojaških in civilnih oblastev in uradov, šol, korporacij in društev. Točno ob 16. so prispeli bolgarski gostje z dvema avtobusoma pred Narodni dom. Dečkov trg je pretresalo viharno vzklikanje bratom Bolgarom. Celjske dame so pripile gostom rdeče nageljne. Goste je pozdravil predsednik JB lige narodni poslanec g. Ivan Prekorsček, izrekel jim je prisrčno dobrodošlico in poudaril, da živi od Maribora do Črnega morja narod, ki tvori po krvi, duhu in čustvovanju veliko slovanško enoto. Z balkona Narodnega doma se je vsulo cvetje na goste. V imenu mestne občine je pozdravil goste podžupan g. Stermečki. Predsednik Plovdivskega pevskega društva g. Pešev se je s kratkimi besedami zahvalil za pozdrav in naglasil potrebo polne enotnosti in edinstva vseh južnih Slovanov od Triglava do Črnega morja. Njegove temperamentalne besede je sprejela množica z navdušenim odobravanjem. Združeni celjski moški zbori so zapeli »Od Urala do Triglava«. Bolgarski pevci so nato zapeli jugoslovansko in bolgarsko državno himno ter himno »Hej Slovanci, ki jo je pela tudi vsa množica. Med navdušenim vzklikanjem se je začela množica razhajati.

Bolgarski pevci so se popoldne ogledali mesto, ob 18.15 pa so peli pri kratkem obredu v nabito polni pravoslavni cerkvi. Ob 20.30 je občinstvo napolnilo veliko dvorano Narodnega doma do zadnjega kotička. Odr je bil okrašen z jugoslovansko državno zastavo s kraljevo sliko in z dvema bolgarskima zastavama. Koncertu so prisostvovali m. dr. tudi predstavniki vojaških in civilnih oblastev in uradov ter mnogo narodnih noš iz Celja in posebnikov iz oddaljenih krajev. Ko so se bolgarski gostje z dirigentom g. Ivanom Kočetovom pojavili na odru, jim je občinstvo priredilo viharne ovacije, ki so se potem, ponavljale do zaključka koncerta. Bolgarski pevci so zapeli jugoslovansko himno, mešani zbor Celjskega pevskega društva pod vodstvom pevovodje g. Segule pa bolgarsko himno, nakar so bolgarski pevci odgovorili z »Rodno

sta si bila prijatelja, zdaj v času hrepenenja ju je razdvojila strast ljubezni.

Novi gospodar zbere vse moči, ki so mu še ostale po viteški borbi. Zapleše, zaplani in zagradi. Drobni komički kramarji, ki so se premaganci nimajo več srca, vidi gospodar jih vabi. S sladkim klonanjem in kokodakanjem se mu dobričkajo. Druga za drugo se dvignejo in odlete v bližnji mecesnovec. Pozabljeni je ranjeni, premagani gospodar, one ljubijo junaka zmagovalca. V mecesnovec seveda kmalu odleti tudi zmagovalce. Nekaj časa mirno čepi vsa družba na stari širokovejni mecesni ki že skozi stoletja vsako pomlad gleda take borbe. Vitez zmagovalce si ureja perje. Tudi njega skelijo rane. Ko je solnce že precej visoko in so utihnilih zbori drobnih pevcev, zopet zagradi. Iz daljave mu odgovarja več ranih pevcev, toda že iz slabotnih grl spozna, da mu niso vredni tekmeči in bi ne bilo junaško, spuščati se v borbo z mladci, ki jim niti krivci še niso posteno dornali.

Še nekajkrat zagradi zmagovalce in ko se ne oglaš noben resen nasprotnik, se spusti gorški vitez s svojimi spremljevalci spet v ruševje, nekoliko nižje, kjer so prisone planinske trate že odkopale.

Po cvetoči planini, med kosmatimi velikonočnicami, čez trate, pretkane z belim in vijoličastim žefranom, se izprehaja kokača družba. Na sivi steni žare v dopoldanskem solncu voščeni, dehteti cvetoči jegliča. Na pobočju gore, na mladih bukvah, ki so prežgoda začutili pomlad, veselo kuka kukavica. Še nekaj dni, pa bo tudi ona visoko v planini oznanjala srečo.

pesmijo». Moški zbor Plovdivskega pevskega društva je nato izvajal bolgarske narodne in umetne pesmi ter Gotovčev »Vardar« in Adamičev »Francoski«. Zbor je izredno discipliniran in dinamičen ter spominja po izvajanju in močnejših basih na ruske zore. Vse pesmi so bile podane vseskozi dovršeno ter s temperamento in občutjem. Gostje so nudili zares nepozaben umetniški užitek. Dodati so morali še Mokranjevo »Imela babas«, nato so zapeli z občinstvom vred himno »Hej Slovanci« in ob zaključku geslo Saveza bolgarskih pevskih društev »Da se splotim, brate mili«. Pred odmorom je predsednik CPD g. prof. Fink v spremstvu dveh gospodičen v narodnih nošah na odru v imenu vseh celjskih kulturnih in nacionalnih društev iskreno pozdravil bolgarske goste, se zahvalil za umetniški užitek in poudaril potrebo najtesnejših vezi med Jugoslovani in Bolgari, ki so eno in čutijo eno. Svoj nagovor je zaključil z besedami: »Naj živi Plovdivsko pevsko društvo! Naj živi slovanška narodna in kulturna vzajemnost! Ob navdušenem vzklikanju občinstva je izročil predsedniku g. Peševu lovorjev venec s trakovi celjskih kulturnih in nacionalnih društev. Predsednik g. Pešev se je z navdušujočimi besedami zahvalil za pozdrav in podčrtal večno bratstvo Jugoslovancev in Bolgarov po geslu: Srce za srce, vero za vero! Ob zaključku svojega govora, ki je kar elektriziral občinstvo, je poljubil g. prof. Finka. Bolgarski pevci so zapeli »Rodno pesem«, mešani zbor CPD pa Premirno »Slovanško pesem«.

Po koncertu se je razvil v gornjih prostorih Narodnega doma izredno animiran družabni večer. V teku večera je predsednik Jugoslovanske-bolgarske lige narodni poslanec g. Ivan Prekorsček z globoko občutenimi besedami pozdravil bratske goste. Tajnik ljubljanske lige g. Bučar se je zahvalil mladi celjski ligi za njeno delo in pozdravil jugoslovansko-bolgarsko edinstvo. Prof. Fabjančič je pozdravil bratske goste v bolgarski, nakar je mešani zbor CPD zapel bolgarsko himno. Prota g. Simeonov iz Plovdiva je spregovoril v slovenščini, v imenu celjske sokolske župe pa je govoril starešina br. Smertnik. S temperamentalnimi besedami se je zahvalil za pozdrave predsednik g. Pešev. Mešani in moški zbor CPD sta v teku večera zapela več pesmi, ki so še dvignile razpoloženje. Večer je bil prisrčna manifestacija bratstva.

Maribor je sinoči sprejel brate iz Bolgarije

Maribor, 18. maja. Maribor je danes slovesno sprejel plovdivski pevski zbor. Skoro z vseh hiš v središču mesta so vihrale dragim gostom v pozdrav državne zastave, ponekod so razobesili tudi bolgarske. Okrog pol 18. se je zgrnila na Kralja Petra trgu večstotna množica Mariborčanov, da pozdravijo bolgarske goste.

Točno ob napovedani uri sta se pripeljala dva avtobusa s plovdivskimi pevci. Godba »Drave« je zasvirala, toplo pozdravljeni so izstopili bratski gosti. Prednje je stopil

S P O R T

Naš prvi start v slalomu s kajakom

Na reki Odri v Vratislavi je v tej novi disciplini zasedel Malahovsky med 35 tekmovalci 11. mesto

Vratislava, 16. maja. Kaj je prav za prav slalom s kajakom? Nič drugega kakor vožnja s kajakom, pri kateri se naravne ovire nadomestijo z umetno markirano progo. Kakajski slalom naj izveža onega, ki ima priloženost voziti po deroči vodi, nima pa po njej ovir, da si jih napravi umetno. Ta

Od leve na desno: Močnik Cveto in Malahovsky Rudi, oba člana Kajak-kluba Ljubljana

slalom je zaznamovan z rdečo in zeleno pobarvanimi koli in bojami. Vozi se tako: rdeča barva — leva roka, zelena barva — desna roka. Če so n. pr. vratica napravljena tako, da je ena palica rdeča, druga pa zelena, je treba skozi ta vrata zapeljati tako, da je desna roka ob zeleni palici, leva po ob rdeči. Okoli popolnoma rdeče pobarvane koke, se mora zapeljati v krog, tako, da je leva roka zmerom ob boji itd.

Sabljaški turnir v Pragi

(Pismo za »Jutro« s tekem za prvenstvo Male antante)

Praga, 15. maja. Prvi sabljaški turnir Male antante je končan in sicer tako, da so 1. Rumuni 2. Čehoslovaki in 3. Jugoslovani.

Tekmovanja so se v meču nadaljevala v četrtke dopoldne v prostorih sabljaškega kluba Rieglek. Najprej so nastopili Čehoslovaki proti Rumunom. Favoriti v meču so bili po papirni formi (to je po dosedanjih srečanjih Rumunov s Čehi v meču) Čehoslovaki, vendar so jih Rumuni v sridi borbi premagali z 8:7. Ena borba je bila v tem srečanju neodločena in se ni štela. Takoj za tem smo nastopili ml. prot. Rumunom v postavi Tretnjak Krešo, Mažuranič, štern in Weiss. Borbe so se menjale izmenoma v prid naših in Rumunov, slednji je bila sreča naklonjena Rumu-

predsednik mariborske JB lige dr. Vekoslav Kukovec, podčrtavajoč misel večnega prijateljstva in jugoslovanske edinstva in izkajajoč prisrčno dobrodošlico. V imenu mariborske mestne občine jih je pozdravil magistratni ravnatelj g. Rodošek, godba »Drave« je zaigrala himno »Šumi, šumi Marica«, ki jo je množica poslušala odkritih glav. V imenu bolgarskih pevcev se je zahvalil za pozdrav g. Pešev, ki je prav tako podčrtaval misel edinstva južnih Slovanov od Maribora do Črnega morja. Belega morja. Poudarjal je zasluge pokojnega kralja Aleksandra I. in bolgarskega carja Borisa, ki sta dala osnovo za bližanje obeh narodov. Množica je sprejela njegova izvajanja z burnim odobravanjem. Nato je pevski zbor odpel jugoslovansko himno. Mariborska mladina je goste prisrčno pozdravljala in zapela »Hej Slovanci«.

Bolgari so se nato odpeljali v hotel »Mariborski dvor« in »Orele«, kjer bodo pronočili. V »Unionu« je bil zvečer v nabito polni dvorani krasen koncert bolgarske pesmi, po koncertu pa prisrčen pozdravni večer, ki so se ga udeležili člani mariborske JB lige in mariborski pevci. — Gostje so si pred prihodom v Maribor ogledali še Frankolovo in Bukovje, kjer živi sluga pokojnega prof. Bezenska. Zelo prijetno so bili iznenadeni, ko je iz grl treh slugovih otrok zadonela bolgarska himna.

Gostovanje sofijskega gledališča v Ljubljani

Kalman: Princess Jute

Po obisku več bolgarskih zborov in plesnih skupin smo dobili v Ljubljano bolgarski operetni ansambel. Solisti, zbor, balet, orkester in delno dekoracije: zelo obširen aparat, ki mu napeljuje ga. Mimi Balkanska s pomočjo dirigenta Stojanova in režiserja Stojilova. Izvratno vigrana in izglajena družina, zbor glasovno izdaten, intoniran, čist in muzikalno precizen, orkester majhen, a sočen in z izvrstnimi vodečimi instrumentalisti.

Ljutka Kalmanova opereta, katere invencija in ljubezniva glasba očituje že vse znake poznejših del istega komponista, daje eolistom mnogo prilike, da uveljavijo svoje pevске sposobnosti. Vendar petje ni glavni adut tega ansambla. Pojeta samo ga. Balkanska in tenor Armanjov. Pri vseh ostalih je dikcija in prednastanje glavno. In tu dosežejo vsi zelo visok nivo.

Duša ansambla: šarmantna in ljutka primadona Balkanska, izvrstna igralka in plesalka kaže tudi kot pevka mnogo okusa. S svojim temperamentom je osvojila občinstvo, ki ji je prirejalo prisrčne ovacije. Tenor Armanjov ima lep, a žal zastrt in nekam guturalno posiran glas; je pa eleganten in uglašen partner, izborna pleše in je kakor ustvarjen za operetnega tenorja. Občinstvo si je na mah osvojila tudi subreta Tinka Krajeva, ki je s prekipevalčo vervo in z groteskno komiko podala dvorno damo Eli. V plesu je pokazala mnogo finee in znanja. Njen partner Stanev ji je zelo dobro sekundiral in žel v duetih mnogo priznanja. Tudi ostale vloge so bile zelo dobro zasedene in izvajane.

Elegantni kostumi, izvrstno tempo dialogov ter prisrčno nastrojenje vsebine in glasbe te ljubke operete so osvojile občinstvo, ki je po drugem dejanju ob petju naše in bolgarske himne burno manifestiralo prijateljstvo dveh bratskih narodov.

Dr. Š.

naših je bil najboljši ing. Marion, ki je dobil 3 borbe, Tretnjak 1 in Weiss 1. Zadnje borbe tega turnirja so bili med Čehi in Rumuni. Dvojbo je za končal po borbah neodločeno 8:8, vendar so Čehi imeli boljše razliko v prijetih zadetkih in so s tem postali zmagovalci v sablji. Vrhovni sodnik je bil na željo obeh strank ing. Marion.

Zvečer je bil v »Štefanikovem« domu banket, kjer so vsi tekmovalci prejeli spominske kolajne, sabljaški savez pa umetniško izdelan relief mesta Praga. S tem je bil končan prvi turnir držav Male antante, ki bo prihodnje leto v Bukaresti, 1. 1940. pa pri nas na Bledu ali v Rogoški Ljubljani.

Jutri se prične v znanem zdravilišču Pištynah sabljaško svetovno prvenstvo. Jugoslovija se tega prvenstva letos ni nameravala udeležiti. Na željo češkega saveza in glede na prijateljstvo s Čehi se je prijavila naša država šele tu v Pragi. Nastopili bomo samo v fletu moštev in posameznikov. Prvotno je bila prijavljena ekipa: Tretnjak Br., Mažuranič, Pengov, ing. Marion ter kot rezervna ing. Arnstein, posameznik pa samo Marion in Pengov. V zadnjem trenutku pa je kapetan dr. Pintarič, »strokovnjak« v sabljanju, ki na turnirjih stalno zaseda zadnja mesta, brez vednosti ljubljanskih borilcev izločil Mariona in Pengova in postavil mesto njih rezervi Arnsteina in Ferlana. Do te zamenjave so ga baje privedla njegova lastna opazovanja. Iz »ekonomskih« razlogov ni določil nobene rezerve, pač pa se ne bi pozabil, da se je postavil kot vodja in kapetan, kakor da tega ne bi mogel opraviti obenem borilec, kakor je običajno pri ostalih državah. Proti temu bo sabljaška sekcija »Ilirije« še energično protestirala pri savezu. Zanimivo je, da je bil doslej zmerom kamen spodbite in povzročitelj vseh sporov med Zagrebom in Ljubljano prav ta gospod Pintarič.

Na klubске stroške sta odpotovala na poedinska tekmovanja v Pištiane Pengov in ing. Marion.

Izlet Motokluba Ilirije v Trst

Za blinško praznike v dnevih 5. in 6. junija priredi Motoklub Ilirija izlet svojih

KOPALIŠČE LUHAČOVICE

Č. S. R. Odlični zdravilni vrelci, najmoderneje urejen inhalatorij v Evropi — Naravne oglikovkisne kopeli. — Odlične vodne kure s muljimi in žveplenimi kopelmi. Informacijske prospekte razpošilja direktor kopališča Luhačovice Č. S. R.

Članov motoklklubov in njihovih gostov v Trstu, k mednarodnim motoklklubističnim dirkam na dirkališču »Montebello«. Odhod iz Ljubljane bo v soboto 4. junija oz. 5. junija, povratek pa v ponedeljek 6. junija zvečer.

Prijave sprejema tajništvo Motokluba Ilirije (Milkovičeva 15, tel. 20-66) do 25. t. m., kjer se dobe tudi potrebne informacije.

Kolearska podzveza Ljubljana. Obveščamo vse kolearske klube, da bo naša zadušnica za pokojnim vozačem g. Greglom F., ki bo ta dan po prenosu s Krasa svečano pokopana v Zagrebu, v nedeljo dn. 22. t. m. v cerkvi Sv. Jožefa v Ljubljani. Prosimo vse članstvo, da se maše zadušnice udeleži v čim večjem številu. — Za dirko, ki jo priredi kolearski klub Ljubljana to nedeljo so določeni kot sodniki gg. Plankar Ivan, Butnar Jože, Žerjal Albert, za klub pa g. Pogačar Franc. Vsi omenjeni gg. morajo biti točno opoldan v Spodnji Hruški pred gostilno Korbar.

SK Jadran. Drevi ob 20.30 redna seja u. a. v klubovem lokalu.

Kulturni pregled

»Lopovščine« v ljubljanski drami

»Lopovščine«, ki smo jih doživeli na odru Narodnega gledališča v proslavi Bratinske 25-letnice, predstavljajo v literarnem delu Maksa Šnuderla krepak, pomemben korak naprej. Že v »Rajski ptici«, ki pa je ostala bolj skica ko dognano dramsko delo, se nam je šnuderl prikazal kot simpatičen, darovit oblikovalec tistega tankega, drobnega duševnega življenja, ki ostaja po navadi prikrito vsakdanjim očem, in kot pisatelj, ki ga v ustvarjanju vodi predvsem želja po etični odreditvi iz zmede današnjih dni. Ta slednja poteza tvori temeljno karakteristiko vsega povojnega literarnega rodu, pa naj bodo njegovi predstavniki zajeti v svetovne kakršnikoli ideologije. Upor proti moralnemu in socialnemu neredu, sredi katerega živimo, veže vso našo sodobno literaturo v uvaževanje vredno skupnost, ki ne more ostati brez soočujočega vpliva na razvoj naroda in družbe.

V svojih »Lopovščinah« je Makso Šnuderl v obliki skeča zajel troje primerov iz življenja, kakršno teče vsak dan mimo nas, ne da bi na zunaj prinašalo senzacij, a je vendar polno težke, tragične resnice, če ga denemo pod lupo. Stara zgodba o ljubzenskem trikotu, ki pa je sprito zanimivih figur in na ostrino noža postavljene problematike vendarle nova, izvirna; intimen prizorček iz ordinacijske sobe zdravnika, v katerem se srečajo mlado dekle, ki je, kakor se reče, padlo, zdravnik, ki ji je v težkem prestopkom formalnega prava hotel pomagati vnovič do sreče in strog velikijski komisar, ki v preiskavi v svoje velike razočaranje dožene, da je njegov sin, ki je iz lahkomiselnosti vse tako zvan zločin nasnoval; dogodivščina vesele vdove v notarski pisarni, ki ji notarski pripravnik, vsaki stanovski morali in slehernemu zakonskemu predpisu na kljub, z uničenjem testamenta pomaga do blagostanja, pa se sebi do malo sreče mimogrede: tu je šnuderl z ostrino sciernega noža priklical nesmisel našega življenjskega reda na dan in pokazal, kako abotna je včasih črka zakona, a tudi kako bedna je morala človeka, kadar ga kliče ta življenje in odpoved. Način, kako se v delu razvijajo zapleti in razpleti, izdaja avtorja-advokata — toliko rafiniranega pravovanja je v njem —, a obenem ne zatajuje, da ga je pisal zrel, polnokrvnen pisatelj, ki so mu blizu vse človeške reči. Tako smo z »Lopovščinami« dobili izvirno trilogijo — z epilogom, v katerem je avtor izstrelil še nekaj pikrih, duhovitih puščic na kritiko —, ki po svoji obliki, in tehni življenjski vsebini zasluži, da bi slovenski odr segl po nji.

V režiji Bratka Krefta in inscenaciji Vala Bratine je delo doseglo v naši drami zelo lep uspeh. Notranje dramatične polni prizori, so našli v igri živga izraza, a inscenator je izprizpal, da ima mnogo finega čuta in smisla za urejevanje prostora. Vsak po četvero obrazov iz skečev in epiloga so dali Bratina, Jan in Danilova. V Bratini smo vnovič srečali igralca, ki z redko inteligenco in kultivirano gesto doživlja like iz tistega sveta, v katerem ni ne velikih ne malih. Posebej se podoba njegovega notarja bo živela v spominu. Jan je kot ustvarjalec sredi novega razvoja in rasti — o tem so nas vnovič prepričali njegov Slavko, zdravnik, notarski pripravnik in avtor. Danilova nam je dala vrsto novih, globoko doživljenih in izoblikovanih podob, a še posebej sta se nas dojmili njena pacientka iz drugega in klijentka iz tretjega skeča. Igralci, predvsem ljubljani, in pa avtor, ki je prisostvoval premieri, so bili deležni mnogo navdušenega odobravanja.

L. M.

Pri »črtačnem« hanku »Gora in goraka pokrajina« je pomotoma izostala šifra F. G.

Razstava naše knjige, časopisa in grafike

Češkoslovaško-jugoslovanska liga v Brnu, ki je tudi pri nas znana po svoji izredni marljivosti in prizadevnosti, je priredila v proslavo 20-letnice obstoja Jugoslavije razstavo jugoslovanske knjige, časopisov in grafike. Bogati knjižni in časopisni material priča o živahni slovenski delavnosti v Jugoslaviji, osobito pa se moravski prestolici priči nudi prilika, seznaniti se z jugoslovansko grafiko, ki je zastopana z več kot 200 listi, od katerih je cela vrsta vredna posebne pozornosti. Brnski listi obžalujejo, da razstava ne podaja popolnejšega obraza naše grafične tvorbe vsaj z njenimi najbolj značilnimi predstavniki. Brnske kritike primerjajo Hinka Smrekarja ciklus — »Sedem poglavitnih grehov« — lesorezom Karola Némca, v lesorezih in linorezih Draga Vidmarja pa nahajajo sličnost motivov in izraza, kakor jih imajo Duševne tvorbe. »K najzanimivejšim pojavom spadata Miha Maleš in Tone Kralj, čigar socialni motivi iz cikla »Ulica« imajo ne navadno izrazno silo in ki za izražanje svojih notranjih predstav išče opore v enostavni ekspresivni formi. Miha Maleš ni sicer tako enotno usmerjen, je pa bolj raznolik in njegova tvorba zajema iz istih virov kakor ljudska umetnost.«

Knjižnih eksperimentov je okoli 600 in so Slovenci zastopani od Vodnika do najnovejših časov, časopisov pa je na razstavi skoraj 200.

Odlična prireditev je delo predsednika lige g. ravnatelja Kokrhaneke, dr. Habfine in seveda g. konzula Filkuca, čegar time je ozko spojeno z vsakim podjetjem, ki seznaja Moravce z našim kulturnim življenjem. Prošli petek je o razstavi govoril po radiu g. univ. prof. dr. Dostal. Za lepo prireditev so si močno prizadevali še gg. tajnik Pindrič, blagajnik Pokorný in damski odbor, katerega članica je tudi naša rojakinja ga. Balatkova-Danilova. Razstava je trajala 15 dni in je bila zaključena prošle nedelje.

800 km z otroškim triciklom

Alfred Wilkinson, 44-leten, odslužen vojščak iz Melbourne, je pred kratkim dobil nenavadno stavo s tem, da je opravil 800 km dolgo pot med Melbourneom in Sydneyem z otroškim triciklom, in sicer je opravil v 9 dneh, 23 urah in 25 minutah.

Stavil je za 25 funtov, ko so nekateri njegovi prijatelji trčili, da je na tem svojevrednem vozu pač nemogoče opraviti tako dolgo progo v manj nego 21 dnevih. Edina sprememba na vozu je bila ta, da so dali nanj večje sedlo. Drugače je bil tricikel popolnoma takšen, kakor jih grade tovarne v serijah za otroke. Wilkinson je bil že davno navdušen za stave in z njimi si je zaslužil skupaj 125 funtov.

Kri za oranževce

Moderno zdravilstvo uporablja tu in tam kot krepien pripomoček živalsko kri. Da pa se dajo tudi rastline ob priliki z volovsko krvjo okrepiti, to je preizkusila uprava državnih vrtov v Versaillesu. Trikrat na leto zalivajo 1200 oranžev v teh vrtovih, ki izvirajo deloma še iz časa Ludovika XIV., s svežo v vodi razredčeno volovsko krvjo. Te oranževce so postavili na prosto že 15. aprila in uspevalo se da imenitno.

Podnebje pariške okolice pa je seveda vendarle prehladno, da bi mogli njih sad dozoreti. Vsako izmed teh dreves ima svoj poseben zapisnik, v katerem so zabeleženi podatki o starosti, življenjskem poteku, izmeni zabojev in celo o vsaki »krmitvi«.

Dr. IVAN LAH

Pisatelj dr. Ivana Laha je smrt že dolgo obiskovala. On, ki je v svojem izkušeni polnem življenju imel nešteto priložnosti, da je pokazal moč svoje vredine in bodre odločnosti, je bil tudi pripravljen nanjo. Tragedija njegovih poslednjih let je bila prav v tem, da je pisatelj, ki je strastno ljubil življenje, moral venomer z junaki samozatajevanjem pričakovati ločitev od drage družine, od prelepega sveta, od knjig in od dela. Da, posebno še od dela, v katerega je bil vprežen od svojih mladih nog do poslednjih dni. Nešteti prijatelji in znanci smo želeli dr. Ivanu Lahu najiskrenejše, da bi ob zboljšanem zdravstvenem stanju ostal še dolgo ohranjen nam vsem. Ali prav zdaj, ko so zazenel poljane, ko se je v logu oglasila kukavica, ko je po našem prele-

pospega sveta, da je tam v blaženi vaški tišini, v slikoviti pokrajini valovitih polj, travnikov in gajev preživljal počitnice.

Zorenje v Pragi

Gimnazijo je dovršil v Ljubljani l. 1903. in je po maturi odšel v Prago, kjer je poslušal slavistiko in klasično filologijo, nato še filozofijo in pedagogiko. Njegov učitelj v filozofiji je bil Fran Drtina, pisec tudi v naš jezik prevedene lepe knjige »Miselní razvoj evropskega človeštva«. Najbolj pa je dr. Lah, kakor vse takratno pokolenje, ki je črpalo znanje in novih pobud pri zdravem živem viru praške univerze, vzljubil profesorja dr. Tomaža G. Masaryka. Slavní učitelj, poznejši prezident, ki je bil vedno pripravljen žrtvovati za resnico in pravico življenje, je vplival na dr. Laha v toliki meri, da se je v Pragi izoblikoval dr. Lahov svetovni in življenjski nazor, njegovo srce pa ogrelo za slovanske kulture in politične ideale. Praga je ostala zanj mesto najdragocenejših spominov in literarnih vplivov, da menda ni med Slovenci pisatelja, ki bi bil tako tesno vdan kateremu tujemu mestu, kakor je bil dr. Lah zvest zlati Pragi.

V internaciji in na fronti

Leta 1908. je odšel kot domači učitelj k rodbini Busbachovi v Rivo ob Gardskem jezeru. Tu se je navdjal pokrajinskih lepot, obenem pa se je pripravljaval za doktorat. Leta 1910. se je vrnil v Prago, kjer je bil promoviran na Karlovi univerzi. Da si razširi obzorje, je potoval na Poljsko, v Rusijo in na Balkan. O njegovih vtisih in doživljajih nam govori popotna pisma v »Slovenskem narod«. Proforska služba ga ni vabila, vse preveč je bil vdan peresu, hotel je kot pisatelj in novinar služiti narodu, čigar nacionalna zavest se je po septembrskih dogodkih 1908 tako krepko prebujala. Dogodki na Balkanu so pravkar vrgli prve žarke nove zarje tudi do naših planin. Izdajal je dnevnik »Dan«, ki je zastopal jugoslovensko politično in kulturno ideologijo. To je bil najizrazitejši organ jugoslovanske misli pred vojno na Slovenskem. Živo se spominjamo revolucionarnih člankov in neizprosno bridkih karikatur za časa balkanske vojne. Iz »Dneva« je vel prav slovanski idealizem. Potem je počilo v Sarajevu, sledil je avstrijski ultimatum in vojna napoved — in dr. Ivan Lah je bil med prvimi, ki je moral v novomeški zapor in v internacijo na Ljubljanski grad. Nato je bil interniran še v raznih taboriščih, najdalje v zloglasnem Mittergrabneru. Naposled je bil tudi on v taktiranih v cesarske kopirve in poslali so ga leta 1917. na rumunsko bojišče. Velik drobec granate ga je zadel tik pod hrbenico. Preden so ga prinesli do zbirališča ranjenecv in preden so ga prepeljali v bolnišnico, je izgubil toliko krvi, da je bil pravi čudež, kako je pri tako strašni rani vendar ostal živ. Bila je vsa sreča v nesreči, da so ga prepeljali v Prago, kjer je moral skoraj negibno preležati več mesecev. Le Praga ga je mogla ozdraviti, predvsem pa dvigniti njegovo vero v bližnje narodno osvobodjenje. Na Češkem je takrat vel za čisto nov, čistejši veter, čutila se je bližina svobode. Dr. Laha so obiskovali njegovi češki prijatelji iz prejšnjih let, prinašali so mu novic in knjig in naposled je tudi dr. Lah sam spet lahko segel po peresu. V »Ljubljanskem Zvonu« so se potem zvrstili njegovi lepi eseji o oblikovalcih češke moderne književne kulture.

Na delu v Ljubljani

V Pragi je dr. Lah dočkal prevrat. Za silo ozdravljen se je nato vrnil v svobodno domovino in se ustavil ob tistem mejniku, kjer je bilo delo najpotrebnejše, — v Mariboru. Tu je pripravil temelje sedanji Studijski knjižnici, obenem je pridno pisal v liste, pomagal je tudi pri organizaciji mariborskega gledališča. Vendar ga je kmalu spet privabila Ljubljana, kjer je leta 1920. postal profesor na mestni ženski realni gimnaziji. Tu je poučeval v slovenskih in srbohrvaščini zorne mladenke, ki jih je v neobveznih urah seznanjal tudi z rušino in češčino. Lepo število slovenskih inteligentov in dobrih gospodinj, ki so izšle iz Mladike, se pač toplo spominja priljubljenega profesorja, ki je znal s čudovito prikopno nežnostjo, šaljivostjo in duhovitostjo vzgajati našo žensko mladino. Počutil se je med njimi kakor med zlatimi cvetjem in je prav gotovo v izredni meri pripomogel k razširjenju obzorja onega ženskega nara-

ščaja, ki je bil deležen njegovega pouka. Dr. Lah je bil kot vzgojitelj širokopotezen, o čemer so pričali zlasti izleti njegovih razredov. Saj je nekdo za veliko noč popeljal svoje učenke naravnost v Prago, hodil je z njimi na Jadran, vodil jih je v Vrbo, v Prešernovo srečno vas domačo... O, tista lepa leta, ko se je vedno mladeniški pisatelj z veliko pentljo in črnim širokokrajnikom pa s knjigo pod pazduho sprehajal po ljubljanskih ulicah in parkih in pisal in govoril in kritiziral — vedno vnet za vse lepo in plemenito. Petdesetletnico je praznoval kot živa priča, da se je povprečna življenjska meja premaknila visoko navzgor. To je bil še vedno zal slovanski fant z mladostnim izrazom na obrazu, borec, ki je vedno nosil glavo pokonci. Nastajala so njegova zrejša dela. Knjigam »Uporniki«, »Iz časov romantike«, »Vaška kronika« in »Brambovci« je po vojni priključil starokorotansko povest »Angelin Hidar«, potem »Sigmovo maščevanje«, dramo »Noč na Hmeljniku«, mladinski stvarci »Pepehuha« in »Doretta«, kakor tudi srednjeveški roman v verzih »Grabrijan in Sembija«. V publicistiki se je uveljavil z »Vodniki in preroki« in v dveh knjigah »V boju za Jugoslavijo«, ki so po Vodnikovi družbi razširjene po tisočih slovenskih domovih. V svoji »Knjigi spominov« nam je opisal razvoj mladega človeka pred vojno in se javno izpovedal vseh svojih idealov, upov in razočaranj. Knjiga je zanimiv dokument in važna izpolnitev naše memoarske književnosti. Toda njen drugi del je v rokopisu ostal med dr. Lahovo literarno zapuščino. Ki je v celoti prav obsežna. Dolga je vrsta književnih, kulturno-zgodovinskih in drugih člankov in razprav, raztresenih po nešteti revijah in listih. Posebno mnogo je pisal o češki književnosti pa tudi prevajal je, zlasti iz češčine, dal nam je antologijo čeških pesnikov, češke pravilice in manjša reči. Beseda o njegovi književni žetvi pritide drugemu peresu.

Enako zaslužen kot ustvarjajoč književnik, informator in novinar je bil dr. Ivan Lah kot organizator. Od ustanovitve Vodnikove družbe je bil njen lektor, njen skrbni domači arhivar elegantiarum. Venomer se je trudil, da bi pridobil nove talente, sam je mnogo pisal, prebiral in sodil. Poleg Vodnikove družbe mu ostale naše narodne organizacije dolgujejo trajno hvaležnost kot odločnemu poborniku narodne misli in ljudske prosvete.

Dr. Ivan Lah je postal neoficielni kulturni konzul Češkoslovaške v Ljubljani. Njegova pobudnost je tičala skoraj za vsako akcijo, ki se je sprožila pri nas za lepi in veliki cilj po starem geslu: »Zvestoba za zvestobo!« Slovanska misel in praktično delo za jugoslovstvo — to ga je označevalo že iz dijaških let in v tem je hodil dosledno svojo jasno začrtano pot. Kako je sodil o slovenstvu in jugoslovstvu so pokazali njegovi članki v obzorniku »Naše dobe«, ki so leta 1930. vzbudili vso pozornost in ki zaslužijo, da jih venomer damo prebrati našemu dozorevajočemu inteligentnemu naraščanju. Tu je dr. Ivan Lah zlasti pokazal svoje trezno realistično pojmovanje, ki ga je odlikovalo kot pravega Masarykovega učenca.

Slutnja in spomin

Navedeno neuklonljivega mladostnika je pred dobrima dvema letoma naenkrat hudo napadla slabost srca. Najskrbnejša zdravniška nega v Leonišču ga je rešila krize. Ležal je tam gori v drugem nadstropju sam v sobi, ne, saj ni mogel in smel ležati, po injekciji mu je venomer burno utripalo srce, da je mučeniško slošel na komolcu. V vstopite, je povabil, ko sem boječe pogledal skozi vrata, le vstopite, se je zatajeval, saj ni tako hudo. Z voljo človek vse premore, je rekel, in prav zdajle sem tako željan pogovora... V odtrganih stavkih se mu je potem spomin vračal na besnenje bitke, kjer ga je zadelo. Pokazal mi je posledice rane: udobina v živem telesu, da bi lahko pest položil vanjo. Da, res pravi čudež, da se je tako hudo ranjen in tako izkravavljen držal še celih dvajset let pokonci. Srce je začelo bolj in bolj pešati, pred navali vodenosti ga je od tedna do tedna reševala injekcija strofantina. Močno izčrpan, bled in osivel je dr. Ivan Lah še vedno imel toliko volje in poguma, da je iz svojega dragega družinskega zatišja v Mostah prihajal v mesto. Ni si smel s požirkom vode ali vina ohladiti žeje in okrepiti telesa. S svetniškim samoprenajanjem je presedel kratke ure v

pomenkih s svojimi najzvestejšimi, potem pa je spet osvežen utonil v noč, v tišino svojega doma v Društveni ulici, kjer je tako rad posedeval za pisalno mizo in pisal in čital. A v kolikaj solčnih dneh je posedeval na vrtu in se veselil mladosti svojega zlatega edinca Andrijančka.

Sele nedavno se je posušilo tiskarsko črnilo nad njegovimi članki, ki jih je prinašal do stopnic Narodne tiskarne, po stopnišču se pa že nekaj časa ni mogel več vzpeti. Sele te dni je prinesel »Prijatelj« njegovo poslednjo črtico »Sestra Avgusta«. Ko jo prebiramo danes, ko je novica o njegovi smrti prešinila naša srca, čutimo, da je trpeči pisatelj bil že dalje časa prevzet od slutnji bližnje smrti. V njegovih mislih so se spet zgostili spomini na trpljenje pred dvajsetimi leti, orisal nam je ranjenega četovodjo Jakoba, s katerim sta ležala skupaj v bolnišnici: »Gledal sem to povest ob devetindesetih stopinjah vročine in sem jo bolj občutil, kakor videl. Ali se vam ne zdi, da je bolj resnično tisto, kar občutimo, kakor to, kar vidimo? Četovodja Jakob je ležal na tretji postelji od mene in nisem njegove glave niti videl, a videl sem solze, ki so tekale po njegovem licu, in razumel sem vsak vzdih, ki se mu je iztrgal iz trpečega srca. Moje oči so gorele v pekočem žaru in vse, kar je bilo okoli mene, je dobivalo poseben čar, se zagrinjalo v skrivnostno megleno tančico in se izpreminjalo v neštete prikazni, ki so se pojavljale kakor iz mrakov in se izgubljale v nič. Ali je bila to igra prekipajočih krvi? Ali so bile to iluzije? Vsa resničnost se je izpreminjala v sanje, — sanje so se vrstile v divjem vrvenju in izginile v noč. To se je ponavljalo tri dni in tri noči — in v tem času sem dobro videl vse, kar se je godilo okoli mene...«

Tako je dr. Ivan Lah nekdo že preživljal smrtni boj, iz katerega se je potem še vnovič in vnovič rešil. Ali danes zarana je nenadno prišla k njemu odpotnica večnosti in ga je poklicala tja, kamor so že odšli tisoči in milijoni mož, ki so morali v vojni preliti svojo žlahtno kri. V jutrnji uri je trpeči pisatelj naglo utonil v večnost in za njim ponavljamo besede, ki jih je bil zapisal na koncu svoje poslednje črtice o trnečem vojnem tovarišu: »Tako lepe sanje... so sedaj propadle v noč. V to široko, temno, neskončno noč ki leži okrog po svetu in ki išče človek v nji cest do sreče, krasote in ljubezni. Kje so te ceste sedaj, tako neznane tako daljne?«

Vse posvetne in duhovne ceste so za nepotnika in trina končane. Le izmučeno telo bo še nastopilo poslednjo pot k sv. Križu. Ostalo na je vse tisto, kar je dr. Ivan Lah našel v življenju: delo, družina, narod, močasta poštenost, prelepi svet ki ga je omeval v vsem tem je toliko dragocenera jamstva, da ima dr. Ivana Laha ne bo med nami nikoli pozabljeno.

Novinarji zvestemu tovarišu

Ljubljanska sekcija Jugoslovanskega novinarskega združenja je danes na svoji redni seji počastila spomin pokojnega dr. Ivana Laha, ki je bil med soustanovitelji in zvestimi člani predhodnika današnje novinarske stanovske organizacije — Društva slovenskih čamkarjev in pisateljev. Predsednik sekcije Stanko Virant je naglasil, da je bil dr. Ivan Lah potem, ko se je stanovsko ločil od novinarjev, njihov zvesti delovni tovariš in da je tak ostal do svojih zadnjih dni.

Za dr. Ivana Laha veljajo besede, ki jih je on sam v članku »Radikalno novinarstvo pred vojno« objavljenem pred otvoritvijo lan ske novinarske razstave v reviji »Življenje in svet«, napisal o Josipu Jurčiču: »Do smrti je opravljal svojo dolžnost, služil dvema boginjama, ki sta pogosto druga na drugo tako ljubosumni, poeziji in žurnalisti.«

Ko je vzdihlo med mladino narodno radikalno gibanje, je bil Ivan Lah v krogu lista »Omladinca«. Ko so v Pragi organizirali »Savez češkoslovskega študentskega«, ki je izdajal svoje glasilo »Študentski vestnik«, je zanj napisal »Aforizme o slovenskem študentstvu«. Bil je urednik predvojne »Jutra« od ustanovitve do konca. Leta 1912. pa je prevzel uredništvo »Dneva«. Tisto svojo dobro in delovanje je dr. Ivan Lah v svojem članku »Moje žurnalistovanje« lani pred novinarsko razstavo takole opisal:

»Začutili smo, da se bliža nekaj velikega. Nekaj kar je vredno žrtve, in takrat je radost živeti. Pozabili sem skoraj na vse lepe sanje in načrte. Začutili smo, kako se prebujajo skrajni predelji slovenske zemlje. Obupani tisoči so dvigali oči, sklonjene glave so se dvigale, onemogle roke so se krčile v pesti. Časnik ni bil več suh papir, ampak živa beseda. In vsak dan si čutil, kako oživlja ta beseda vse pravice in resnice žejne...«

Dr. Ivan Lah je vedno naglašal, da je žurnalistika živa slika vsakega naroda. Čim kulturnejši je narod, tem kulturnejša je žurnalistika in čim višja žurnalistika, tem kulturno višji narod. Vse se je posvetil žurnalistiki, pravični in resnično ljubi, in večkrat je naglasil, da ga vežejo na novinarsko delo poleg grenkih tudi najlepši spomini. Bil je vzor pravega novinarja.

Poslednji dnevi

Dr. Ivana Laha smo poslednjič srečali na ljubljanskih ulicah preteklo soboto popoldne. Nato je ostal doma, ker je moč injekcije, ki ga je ohranjala od tedna do tedna, že popuščala. Pri tem pa se je dr. Lah počutil dosti zadovoljivo. Svoji soprog, gospe Boži, hčerki višjega uradnika kmetijskega oddelka g. Frana Jerale, s katerim je prebival v skupnem domu, je odločno svetoval in priporočal, naj se podá zdaj na pomlad nekoliko na oddih, saj si ga je pri skrbni negi pošteno zaslužila. Na ponovno pripravljanje se je gospa Boža s sinčkom Andrijanom res odpeljala k njegovim sorodnikom v Ilirsko Bistrico. Dr. Lah je nato sameval pri knjigah in rokopisih. Sinoči se je počutil prav dobro in je še napisal pismo svoji gospe in sinčku. Tudi čez noč niso nastopile slabosti. Davi je prišel k njemu njegov zvesti zdravstveni skrbnik primarij dr. Merčun. Dr. Lah mu je smehljaje omenil, da se prav dobro počuti, dočim je prej pred vsako injekcijo bil čudno slaboten. Po injekciji je zdravnik zapustil njegov dom in dr. Lah je obležal na spalnem divanu v svoji delovni sobi, kjer je imel tudi lepo knjižnico.

Ob 9. je nenadno nastopila katastrofa. Smrt je bila trenutna. Edina priča kratke smrtné borbe je bila tašča gospa Jeralova, ki mu je zatisnila oči in prižgala svečo.

Tam, kjer je umrl, počiva dr. Ivan Lah spokojno med cvetjem, katero so že prinesli njegovi prijatelji in sorodniki. Popoldne so prihajali kropit pokojnika številni znanci. Vrnila se je tudi gospa Jeralova, ki ju je bridka novica porazila. Jutri bo dr. Ivan Lah prepeljan na mestno žensko realno gimnazijo, da mu bomo lahko vsi izkazali poslednjo čast. V petek pa bo nastopil pot k večnemu pokoju.

Notar Karel Pleiweiss

Ljubljana, 18. maja. Po daljšem trpljenju je umrl davi splošno znani notar g. Karel Pleiweiss, potomce rodbine trsteniške Pleiweisov. Bil je markantna osebnost in poznala ga je malone vsa Ljubljana.

Notar Karel Pleiweiss se je rodil 29. septembra 1863. v Kranju. Gimnazijske študije je dovršil v Ljubljani, pravne pa na Dunaju. Kot notar je služboval v Radečah pri Zidanem mostu, v Višnji gori, Novem mestu in v Ljubljani. Pridobil si je sloves odličnega pravnika in notarja. Društvo

»Pravniki ga šteje med svoje soustanovitelje. Član tega društva je bil kakih 40 let, več let pa tudi član nadzorstva pokojninskega sklada odvetniške in notarske zbornice. Med stanovskimi tovariši je užival velik ugled, cenilo in spoštovalo pa ga je tudi ljudstvo, povsod kjer je služboval. Dčila ga je zglešana dobrodušnost.

Odličnega pravnika bodo položili k večnemu počitku jutri v četrtek ob 17. Pogrebo bo iz hiše žalositi, šelenburgova ulica 2, na pokopališče pri Sv. Križu. Najbolji pokojnikovi sorodniki so: soproga gospa Ema, rojena Juvandčeva, sinova: kapetan fregate Mirko, ki je komandant strojne šole v Gdenjovic pri Dubrovniku, in Karel, ki je sodnik v Kranjski gori, ter hčerka, zdravnica dr. Lea Fajdiga. Notar Karel Pleiweiss bo ohranjen v častnem spominu. Njegovi rodbini iskreno sožalje.

Dr. Lah o sebi in svojem delu

Ob petdesetletnici dr. Ivana Laha je objavilo »Jutro« daljši razgovor svojega kulturnega urednika s pisateljem, ki je sicer ljubil samoto, a je tolikanj živel v javnosti. Iz razgovora se najjasneje zrcalijo razgledi dr. Ivana Laha

Kaj mi lahko poveste o začetku svojega pisateljstva? Iz kakšnih doživljanj in pod kakšnimi vplivi so nastali Vaši prvi literarni spisi? Ali ste pisali tudi pesmi in kdaj ste to periodo zaključili?

— Mislim, da smo vsi tako začeli. Posebno v tistih mladih letih naše moderne. Med dijaštvom se je takrat mnogo literarilo. Zanimanje za nove literarne in umetnostne smeri je bilo takrat prav tako veliko kakor na primer dandanes za rekord. Po dijaških stanovanjih se je čital »Zvon« in vse je pričakovalo novih razodetij. Ko je bila sezgana Cankarjeva »Eroika«, se je čitala tem bolj pod šolskimi klopmi. Ko smo bili v četrti šoli, je umrl Kette. Šli smo ga kropit v cukrarno. Tekmovali smo med seboj, kdo bo znal več njegovih sonetov na pamet. Pred lepoto njegovih pesmi so obmolknili naši začetniški poskusi. Bil sem takrat v Alojzjevišči, kjer so dijaki izdajali svoj list »Domače vaje«. Ker je bilo sotrudnikov v višjih razredih dovolj, smo četrtosolci izdajali svoj list »Večernice«. V peti šoli sem pisal »Uporniki«. Moja domača vas je bila še polna starih dolenskih povesti. Zdi se mi, da sem vse svoje znanje in neznane junake nročal na dolenskih cestah. Dr. Lampe me je imel rad. Sam mi je svetoval, naj izsto-

pim iz Alojzjevišča in pišem za »Dom in svet«. Tako so nastale tiste zgodbe, ki se jih človek še zdaj rad spominja. Vsi smo se učili ruščine in čitali vse od Puškina in Lermontova do Korolenka in Čehova. To je bila dobra šola, v kateri je tako čudno znano zvenela pesem dolenskih cest. Hodil sem takrat mnogo po teh cestah in srečal mnogo znancev.

Kakšne vezi ste imeli s tako zvano moderno in koliko njenega duha ste si prisvojili? Kaj mislite o namenu leposlovja sploh? Kakšna stremjenja Vas vodijo, ko ustvarjate svoja leposlovna dela? V kakšnem odnosu ste nasproti realističnemu in romantičnemu literarnemu nazoru?

— Ko smo se začeli ozirati po svetu, je bila še doba kadence. To je bila doba treh pik in črtic v slovanski literaturi. Prehod. Kmalu se je pokazalo, kje govori duh in kje samo črka. Vsak je skušal hoditi svojo pot. Vpliv Cankarja se je čutil povsod, dasi ni videl rad onih, ki so ga skušali posnemati. Naravno je: kar se ne rodi iz dna tvoje duše, ni tvoja last. Mislim sem takrat — (in to je pravica mladosti) — na velike stvari — na zgodovinske romane. Leposlovje v širokem smislu besede ima gotovo namen, da podaja narodu njegovo lastno podobo, projektirano iz duše umetni-

ga. Pogledati do dna dobam, ki se je v njih odločala usoda našega naroda in podati pravo sliko preteklosti — to je naloga zgodovinskega romana. Taki načrti spremljajo lahko človeka vse življenje. Sanja o njih in jih ne izvrši. »Brambovci« so bili poskus. »Vaška kronika« skice. Vedno se zavedamo, da še nismo dosegli popolnosti. Cankar je nekdo rekel moji sestri, da bi bil sicer »fest fant«, ko bi ne nosil črne mašnje. Hotel je reči, da sem preveč romantičen. S tem, mislim, da je dovolj označen moj odnos do realističnega in romantičnega literarnega nazora. Sicer pa o tem ne odločamo mi. Res je, kar je rekel Cankar: Umotnik kleče vedno svoj lastni obraz...

Kako pišete? Ali verujete v inspiracijo? Kako se vam povest spočenja?

— Vurjem v inspiracijo, to je v tisto začetno misel, ki se rodi v duši, sam ne veš, odkod, in raste sama ob sebi, oblikuje stvari in ljudi in zahteva od tebe, uja jim daš vidno obliko. Rekel sem Vam nekoč, da je mnogo prijetnejše sanjati romane, kakor pisati jih. Skoraj bojiš se besede, da ne bi pokvaril slike, ki včasih čela leta roma se teboj. Z Angelinom sva sanjala vrh Karavan še v mladih letih. Na dan bitke na rumunski fronti sem mislil nanj. Sigma je hodil z menoj deset let in več. Nastal je že v novomeški ječi, lahko si mislite, zakaj. Kdor bo znal čitati, bo razumel.

Iz kakšne notranje potrebe ste se že zgodaj bavili tudi s publicistiko in novinar-

stvom? Kaj mislite o dolžnosti pisatelja v javnem življenju?

— Rasel sem v času, ko je mladina hotela dobiti besedo v javnosti. To so bila ona burna leta v začetku stoletja. Pohod mladine, vsak je smatral za svojo dolžnost, da se nekako udeležuje. Praga je bila v tem oziru izborna učitelja. Hoteli smo zaneesti v domovino novih idej. Izhajala je tam »Omladinca« in »Svobodna misel«. Treba je bilo revolucionirati našega človeka in ga pripraviti na velike dogodke. Kot Masarykov učenec sem bil seveda navdušen »masarykovec«, zato je bilo naravno, da nisem dobil mesta, ko sem se vrnil v domovino. Moje novinarstvo je bilo tedaj boj za obstanek. Ker pa je medtem dozoreval naš jugoslovanski ideal, sem začutil, da je moja dolžnost, da vztrajam na svojem mestu in storim vse, kar je mogoče za preorientacijo našega javnega mišljenja v jugoslovanskem smislu. Bili so to trpi časi, a spominjam se jih z veseljem, ker smo do svetovne vojne izvršili veliko delo preporoda in pripravili narod vsaj deloma na to, kar je imelo priti. Glede našega zadnjega vprašanja bi rekel, da imamo tih dolžnosti gotovo več, nego jih izpolnimo.

Kako presojate naš poseben kulturni položaj in vprašanje slovenščine v okviru jugoslovanskega edinstva?

— O tem sem pisal v »Naši dobi« in v posebnih številki »Glasnika proforskega društva«, ki je izšla za mariborski kongres. Jugoslovstvo ne pomeni nikake nevarnosti za slovensko kulturo, saj vidimo, da se

mora naša literatura samo v narodni državi svobodno razvijati in bo naša kot del jugoslovanske literature tudi najlažje pot v svet. Da mora biti ta kultura »samorodna« itd. po duhu in jeziku, je samo po sebi razumljivo, zato ne razumem, zakaj bi morala biti v nasprotju z jugoslovanskim edinstvom.

Kateri izmed dosedanjih spisov je vam najljubši? Kaj se mislite napisati?

— Preveč izprašujete. Knjige so kakor otroci. Ne smemo biti toliko zaljubljeni vanje, da bi ne videli njih napak. Naravno je, da so one knjige nam najljubše, ki so bolj naše... In kaj se mislim napisati? Mislim še marsikaj. Andrijan Borščić? Mogoče... Spomini in dogodki gospoda Muhiča? Mogoče. Kornelji God? Mogoče. Mislim pa, da ne bo več časa.

Kako presojate sedanjo slovensko književnost? Kaj se vam vidi med mladimi posebno značilno?

— Položaj je precej podoben onemu pred 30 leti. Razlika je v tem, da se je takrat bilo treba boriti proti predsodkom ki jih dandanes ni več. Danes je vse moderno. Pot je odprta na vse strani. Zato toliko iskanja. Jasni obrisi se ni dasi se zdi, da so prve poprevratne ekstremne forme že premagane. Nova stvarnost išče nove oblike. Sicer pa je tako povsod. Čakamo Gotovo je, da je dolžnost mladih odkrivati nove svetove, prav tako, kakor je naša pravica, da živimo v starem. Čuti se, da je prva moderna generacija dovršila svoje delo in

Gospodarstvo

Zahteve slovenskih hranilnic

Preteklo soboto je bil v prostorih Mestne hranilnice ljubljanske občine zbor Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani, ki združuje vseh 29 slovenskih samoupravnih hranilnic. Odborovo poročilo poudarja pomen likviditeta kreditov Narodne banke, ki so omogočili vsaj delno in postopno mobilizacijo hranilnic in s tem tudi vrnitev zaupanja vlagateljev v hranilnice. Hranilnice se zavedajo dejstva, da so denarni zavodi vseh vrst tesno povezani med seboj. Zato je v interesu vsake hranilnice, da poslujejo normalno tudi ostali denarni zavodi vseh vrst. Hranilnicam se priporoča, da izkoristijo v čim večjem obsegu 3%-ne likviditetne kredite, ker s tem najbolj ustrežejo vlagateljem. Pri nekaterih zavodih še niso rešene vse formalnosti za doseg te kreditov.

Zaupanje vlagateljev se kaže zlasti v naraščanju novih vlog. Do sedaj znane številke kažejo prav lep napredek. Medtem ko so znašale vse vloge pri hranilnicah 30. aprila prejšnjega leta 1027 milijonov din, so letos 30. aprila dosegle 1.064 milijonov. V preteklem letu so odpadle pri raznih hranilnicah izplačilne omejitve za stare vloge. Zaščitene vloge pri zaščitnih

hranilnicah znašajo danes le še nekaj nad 100 milijonov din. V zadnjih dveh letih ni zaprosila nobena hranilnica za zaščito.

Da se normalizira poslovanje hranilnic, naj se končno izpolni še naslednje njihove zahteve, ki jih je občni zbor formuliral v resoluciji:

1. Država naj prevzame odn. izplača v smislu mirovnih pogodb predvojna avstro-ogrska država in deželna posojila, ki se nahajajo v rokah naših državljanov.

2. Hranilnicam naj se vrne pravica sprejemati pupilni in ostali javni denar ter denar bratovskih skladnic.

3. Naproša se Narodna banka, da dovoli 3% likviditetne kredite tudi za oprostitve vlog nad 10.000 din.

4. Država naj nostrificira srbska predvojna posojila, nahajajoča se v rokah naših državljanov.

Z običnega zbora so bile poslane orzovjake merodajnim faktorjem in guvernerju Narodne banke, ki so se zavzeli za dovolitev likviditetnih kreditov.

Za nadaljnjo poslovno dobo je bil izvoljen dosedanj odbor na čelu z dolgoletnim predsednikom g. Fr. Pretnarjem.

K podražitvi pšenice in moka

Visoke cene pšenice in moka, ki so imele za posledico občutno podražitev kruha, so vzbudile v vsej jugoslovenski javnosti vznemirjenje. Seie proti koncu prejšnjega tedna se je dviganje cen pšenice ustavilo. V torek je cena v Vojvodini prikratk prišla nekoliko popuščati in je tudi večeraj znova nekoliko nazadovala. Beograjsko »Vreme« poroča, da je naša vlada že pred meseci, ko je cena v Vojvodini dosegla 180 din (sedaj znaša okrog 240) smatrala, da je previsoka in je dala tudi svoj pristavek, da »Prizad« zniža svojo oficijelno kupno ceno na 160 din, kar se je zgodilo 9. aprila t. l., vendar pa je to ostalo brez vpliva na trg. »Vreme« pripisuje sedanjo visoko ceno pšenici spekulativnim nameram, češ da so spekulanti kupili vse razpoložljive količine in potem potisnili ceno navzgor. Predstavniki mlinarske industrije so predložili trgovinskemu ministru predstavko, v kateri poudarjajo, da mlinarska industrija nima interesa na visokih cenah in tudi nima nikakih zalog. V posebnem cirkularju je Uduženje mlinarske industrije v Beogradu sporočilo svojim članom, da smatra trgovinski minister, da je sedanja podražitev le prehodna in da imamo dovolj pšenice in žita. Nadalje pravi cirkular, ki ga objavlja »Vreme«, da je trgovinski minister izjavil, da ne more ničesar ukreniti in da bo stvar iznesel pred gospodarsko-finančni odbor ministrov.

Ze večeraj smo poročali o komunikije »Prizada«, ki pravi, da se »Prizad« umakne s tržišča, ker ni potrebe za intervencijo. Poudarili smo tudi, da je ta objava dokaj nerazumljiva, saj je znano, da »Prizad« že štiri mesece ne intervenira na tržišču pšenice in da se je že pred štirimi meseci umaknil s tega tržišča. K temu komunikiju pravi beograjska »Politika«, da ga je smatrati kot predznak nekih izrednih ukrepov, ki jih je treba pričakovati glede na veliko socialno važnost, ki jo je pripisati ceni krušnemu žitu.

Podražitev pšenice in moka v Vojvodini je imela tudi v dravski banovini za posledico, da se je podražil kruh. Ljubljanski pekarni so dvakrat dvignile ceno. Do 9. maja so prodajale beli kruh po 4.50 din, polbeli po 4 din in črni po 3.50 din za kg. dne 9. maja so dvignile ceno na 4.80 odnosno 4.30 odnosno 4.20 din, v ponedeljek 16. maja pa na 5.20 odnosno 4.80 odnosno 4.60 za kg. Sorazmerno se je podražila tudi moka.

Nadaljnje zmanjšanje naših klirinških terjatev v Italiji in Nemčiji

Prejšnji teden smo poročali o nazadovanju naših klirinških terjatev v Italiji ter smo med drugim omenili, da se je celotni saldo od sredine marca zmanjšal za 25 milijonov din. Najnovejši izkaz Narodne banke o stanju klirinških računov zaznamuje v drugi četrtini maja nadaljnje nazadovanje naših terjatev. V starem kliringu se je saldo zmanjšal za 0.2 na 19.8 milijona lir, novi dinarski klirinški račun pa zaznamuje nazadovanje salda za 4.6 na 121.8 milijona din. Celotno zmanjšanje znaša torej v tem tednu 5.3 milijona din, od sredine marca pa preko 30 milijonov. Saldo naših terjatev v obeh

klirirgih znaša sedaj 167.3 milijona din. Dne 17. maja je Narodna banka izplačala klirinške nakaznice do št. 13.413 od 1. februarja t. l.

V kliringu z Nemčijo se je saldo naših terjatev v drugi četrtini maja zmanjšal za znaten znesek 1.77 milijona mark (za 25.7 milijona din) in znaša sedaj 10.68 milijona mark (154.9 milijona din). Tudi ostali aktivni klirirgji zaznamujejo nazadovanje naših terjatev. Tako se je saldo v kliringu s Poljsko zmanjšal za 0.4 na 12.5 milijona din, saldo v kliringu z Belgijo za 0.4 na 0.2 milijona din in saldo v kliringu s Turčijo za 0.2 na 12.1 milijona din.

Med pasivnimi klirirgi se je saldo našega dolga v Českoslovaški povečal za 2.2 na 143.2 milijona Kč in saldo našega dolga v Rumuniji za 1.2 na 10.7 milijona din. Zmanjšal pa se je saldo našega dolga v Švici za 0.24 na 2.63 milijona švic. frankov, saldo našega dolga v Madžarski za 1.0 na 37.0 milijona din in saldo našega dolga v Belgiji za 0.17 na 3.03 milijona belg.

Naraščanje naše produkcije premoga in rud

Ministrstvo za šume in rudnike je pravkar sestavilo podatke o naši premošnovni in ostali rudarski produkciji. Kakor vsako leto, je tudi letos od marca do aprila produkcija premoga v naši državi zaradi sezonskih razlogov znatneje popustila, vendar je bila navzlic temu še za 18.8% večja nego v aprilu prejšnjega leta in za 41% večja nego v aprilu 1936. V mesecu aprilu letošnjega leta so v naših premošnovnikih nakopali 413.796 ton premoga nasproti 348.232 tonam v lanskem aprilu in 293.141 tonam v predlanskem aprilu. Povečanje znaša v primeri z lanskim letom 65.564 ton, v primeri z aprilom 1936 pa 120.655 ton.

Ostala rudarska produkcija

Tudi ostala rudarska produkcija je bila v aprilu v splošnem večja nego lani. Produkcija železne rude je znašala 53.214 ton (lani 51.818, predl. 34.123), produkcija svinčeno-cinkove rude se je povzpela na 77.183 ton (lani 63.960, predl. 65.821), produkcija bakrene rude pa na 61.417 ton (lani 58.640, predl. 35.230). Prav občutno se je povečala produkcija bauxita, ki je letos v aprilu dosegla že 39.321 ton (lani 21.057, predl. 21.083), produkcija pirita pa je znašala 11.634 ton (lani 10.923, predl. 8.075). Omeniti je še kromovo rudo, ki so je nakopali 4.811 ton (lani 3.996, predl. 2996). Večja je letos tudi produkcija surovega železa, ki je znašala v aprilu 4.140 ton nasproti 2.190 tonam v lanskem aprilu in 2.657 tonam v predlanskem aprilu.

Gospodarske vesti

— Poizkusna vrtnanja za nafto na desni obali Drave. Pred dnevi smo poročali, da je bila s sedežem v Beogradu ustanovljena delniška družba »Panonija«, petrolejska d. d. ki si je dala za nalogo, da preiskuje in eksploatira petrolejska polja ter prideluje mineralna olja, vse to na osnovi pogodbe, ki je bila sklenjena med ministrstvom za gozdove in rudnike in g. Radom Pašićem ter jo je odobril ministrski svet 17. aprila 1920.

da prihaja nova. Zelim, da bi izpolnila svoj čas, kakor jo je prva.

Se vprašanje Vam kot dobremu poznavalcu Čehov. Ali niso bili pred dvema desetletjema naši kulturni in posebej še literarni stiki s Čehi nekoliko ožji in priskrnejši? Ali zasledujete mlado češko književnost? Pisali ste o Wolkerju. Kateri izmed novih pisateljev vas še posebno zanima?

— Kar se tiče naših kulturnih in literarnih stikov s Čehi prej in sedaj, bi rekel, da so bili prej bolj vidni. Ne pozabimo, da smo bili prej v isti državi in da smo bili pol stoletja z njimi v najožji politični zvezi. Njihov boj je bil naš boj. Naša politična orientacija, ki se je razvijala po njih, je vplivala tudi na našo kulturno orientacijo. Pri tem nas je vodila, rekel bi, predvsem naša slovanska zavest, ki je odločala tudi o literarnem svetu, dočim danes presojamo vse le z umetnostnega stališča. Mnogo je pospeševalo zveze tudi to, da je bila Praga zadnja desetletja pred vojno prav za prav naša glavno vseučiliško mesto. Saj je bilo na praških visokih šolah zadnja leta več ko 300 študentov. Naravno je bilo, da so se v naših listih stalno pojavljala poročila iz češkega kulturnega in literarnega življenja. Saj je bila vsa jugoslovenska omladinska generacija masarykovska. Tudi češki umetniki na naših kulturnih zavodih so pospeševali medsebojne zveze. Zdaj se je marsikaj izpremenilo, a zdaj se mi, da je kulturnih in literarnih stikov še vedno dovolj, da si niso tako vidni, ker so bili prej bolj enostranski in smo gledali predvsem na sever, dočim se danes oziramo bolj na široko po svetu, Marsikaj,

kar so delali posamezniki in društva, bi morala zdaj delati država, saj imamo kulturno konvencijo. Gotovo je, da se je z našo politično preorientacijo morala izpremeniti tudi kulturna orientacija, zato gledamo bolj na vzhod in zapad nego na sever. Kljub temu mislim, da so nam te zveze nujno potrebne in koristne, da si smo kot učenci že nekoliko odrasli. Sicer pa je doba klasičnih mojstrov minila in v sedanjem svetovnem kaosu je težko najti vzorov in nadzorov, za katerimi bi hodili. Ravno v kulturi in literaturi hočemo biti kolikor mogoče svoji in samorash. Iz češke literature smo si osvojili v prevodih marsikaj lepega, danes je izbira težja. Tudi tam je vse v vrenju. Zasledujem vsa glavna imena, a vidi se, da je bil Wolker kakor plamen, ki je švigal skozi čas, in zdaj iščejo sledov za njim. Poskusim je mnogo, a zrelah del malo. Zanimala me je predvsem Wolkerjeva generacija, horizonti se sicer jasijo, a so še močno zamračeni. Sicer pa je to znak naše dobe.

Kateri slovenski in tuji pisatelji so vam osebnio najljubši?

— Vsi, ki znaajo kaj lepega in resničnega povedati. Sicer se sliši to staromodno, a mislim, da tudi tu velja francoski pregovor: »On revient toujours a son premier amour«. Vsi smo takrat ljubili Ruse in ti isti znanci naših mladih dni nas spremljajo kakor lepi spomini; morda nas celo motijo, da se ne moremo prav ogreti za to, kar smo pozneje srečali v življenju. Vsek se mora izživljati v svojem lastnem svetu. Nova generacija bo našla novih idealov, mi pa smo srečni, da smo šli skozi življenje za svojimi, kakor nam je voljo srca.

Osnovna glavica znaša 6 milijonov din. Kakor sedaj poročajo iz Beograda, bo ta nova družba na podlagi omenjene koncesije proučevala terene na desni obali Drave od Osijeka proti Medjimurju, kjer bo pričela s poizkusnim vrtnanjem za nafto. Pričakovati je, da bodo ta vrtnanja dala zadovoljive rezultate, saj so prišli na madžarski strani v bližini tega terena že na dobre izvore nafte in sedaj pridobivajo dnevno 8 do 12 vagonov surove nafte.

— Povečan izvoz jugoslovenskega vina v Českoslovaško. Českoslovaška uvozna statistika zaznamuje v prvem letošnjem četrtletju uvoz vina v vrednosti 6.3 milijona Kč (lani 5.4), od tega odpade na uvoz iz Italije 1.8 milijona Kč (lani 1.2), na uvoz iz Jugoslavije 1.2 milijona Kč (lani 0.4), na uvoz iz Madžarske 1.0 milijona Kč (lani 1.3) in na uvoz iz Grčije 0.9 milijona Kč (0.9). Najobčutnejše se je povečal uvoz iz Jugoslavije.

— Konec avstrijskega šilinga. Kakor smo že svoj čas poročali, so avstrijski šilingi s 26. aprilom izgubili lastnost zakonitega plačilnega sredstva. Do 15. t. m. so le še avstrijske javne blagajne sprejemale v plačilo bankovce, glaseče se na šilinge. Sedaj tudi avstrijske javne blagajne ne sprejemajo teh bankovcev in jih do konca leta zamenja le še nemška Reichsbanka, po 1. januarju pa izgube vsako vrednost. Kovani denar, glaseč se na šilinge in groše, je zaenkrat še ostal v prometu, dokler se ne zamenja za nemške kovance.

— Spremembe pri dunajskih veleblagovnicah. Z Dunaja poročajo o spremembah pri znanih dunajskih trgovskih A. Gerngross in A. Herzmannsky. Obe trdita sta bili doslej v židovskih rokah in sta bili zaradi tega izpostavljeni bojkotu narodnih socialistov. Pri trditi A. Gerngross je sedaj docela spremenjeno vodstvo podjetja iz upravnega sveta so izločili 9 članov, med njimi 5 članov rodbine Gerngross, na njihovo mesto pa so prišli novi člani upravnega sveta. Tudi ravnanje podjetja je odstavljen. Pri trditi A. Herzmannsky pa je postavljeno komisijsko vodstvo.

— Sampanjec v Nemčiji. Zaradi ukinitve davka na sampanjec in tarinarnega izenačenja z vinom se je zadnja leta potrošnja sampanjca v Nemčiji početrila. Leta 1932. je znašala 4.8 milijona steklenic, naslednje leto 5.5, leta 1934. 10.0, leta 1935. 12.0, predlanskim 14.2, lani pa 19.6 milijona steklenic. Nasproti Franciji, kjer se popije največ sampanjca, zaostaja sedaj Nemčija še za eno tretjino.

— Iz trgovinskega registra. V trgovinski register so se vpisale nastopne tvrdke: Tovarna strojil, družba z o. z. v Majšperku, preosnovana iz Tovarne strojil, d. d. v Majšperku (osnovna glavica 1 milijon din); poslovođji: Novak Franjo, industrijec, in Kubricht Marija, oba iz Majšperka; Manufaktura Hojer Ernest & Fisanek Josip na Jesenicah; Dominik Bezenšek, trgovina z mešanim blagom. Ljubljana, Miklošičeva 6; Ivan Pelicik, trgovina z južnim sadjem in domačim sadjem in zelenjavo na delovo v Ljubljani; M. Stele, trgovina z južnim in domačim sadjem, zelenjavo in deželni pridelki na delovo, Ljubljana, Pogačarjev trg; Usnjarna A. Omersa in druga, kom. družba, Visoko pri Kranju. — Pri Aktijski družbi za kemično industrijo na Dunaju, podružnici v Ljubljani, so izbrisani člani upravnega sveta dr. Eugen von Boschan, dr. Josef Landau, Martin Bunzel, Rihard Weiss, Teodor Lassner in prokuristi inž. Karl König, Sigmund Deutsch, Josef Berend ter Ferdinand Singer. Vpisani pa so prokuristi Rihard Weiss, dr. Feliks Engel, Maks Hierhammer, vsi na Dunaju, in Friderik Pflugfelder v Berlinu. — Družba »Indukt« družba z o. z. v Ljubljani je prešla v likvidacijo (likvidator inž. Hugo Uhlir, industrijec v Loki pri Zidanem mostu).

— Licitacije. Dne 20. t. m. bo pri štahu mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu licitacija za dobavo večje množine raznega platna in gradla, 23. t. m. za dobavo 6.000 m lane. nega platna, 25. t. m. za dobavo 3.000 zimskih volnenih mornarskih maj in 18. junija za dobavo lanene in konopnene jadrenine. Dne 14. junija bo pri upravi drž. monopolov v Beogradu licitacija za dobavo pločevinastih skatel za potrebe tobačnih tovarn.

Borze

18. maja

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi trgovali po 8.93, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.9250 (v Beogradu po 8.90), v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 28.70. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu nespremenjeno 14.50.

Na zagrebškem efektinem tržišču se je vojna škoda pri čvrsti tendenci trgovala po 488.50 (v Beogradu je bil promet po 485). Zaključki so bili še v 8% Blairovem posojilu po 99.87.

DEVIZE

Ljubljana, Amsterdam 2418.66 — 2433.26, Berlin 1754.03 — 1767.91, Bruselj 785.86 — 740.91, Curih 996.45 — 1003.52, London 216.80 — 218.86, New York 4338.50 — 4374.82, Pariz 121.86 — 123.80, Praga 152.23 — 153.33, Trst 229.19 — 223.27.

Curih, Beograd, 10. Pariz 12.2575, London 21.7775, New York 438.25, Bruselj 73.84, Milan 23.0750, Amsterdam 242.50, Berlin 176.10, Dunaj, bankovci 46, Stockholm 112.2750, Oslo 109.45, København 97.2250, Praga 15.28, Varšava 82.70, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Bukaresta 3.25.

EFEKTI

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 483.50 — 484, 4% agrarne 62.50 — 64, 4% svetovne agrarne 62.50 den., 6% belgijske 93.25 — 94.50, 6% dalm. agrarne 92.50 — 98, 7% stabiliz. 99 den., 7% invest. 99 — 101, 7% Drž. hip. banka 99.50 bl., 7% Blair 94.50 — 95.50, 8% Blair 99.50 — 100.50; delnice: Narodna banka 7325 den., PAB 229 den., Trboveljska 200 den., Gutmann 60 — 65, Sečera Osijek 120 bl., Osiječka ljevaonica 150 den., Isis 20 den., Dubrovačka 370 — 380, Oceania 600 den., Jadranka 370 den.

Beograd, Vojna škoda 484.75 — 485.50 (485), za maj — (484.50) za julij — (484 — 484.50), za sept. — (483.50), 4% agrarne 63 bl., 4% severne agrarne 62.50 den., 6% belgijske 93.75 — 94.25, 6% dalm. agrarne 92.75 — 93 (92.75), 7% stabiliz. — (99.50), 7% Blair 95 — 95.25 (95), Narodna banka 2350 bl., PAB — (233.50 — 236).

Jurja za medvedovo kožo

Lovci pripravljajo puške za pohod na Menino

Kamnik, 17. maja. Pomlad se je letos zakamnila v planinah. Komaj so se raztopile meglice in se je v marcu pod blagimi žarki pomladnega solca pričela topiti debela snežna odeja, so spet zaphale mrzle severne sapa in namede novo plast snega. Veliki rjavi medved, ki že par let razgraja po Kamniških planinah in davi pohlevne ovčice, se je moral po par dneh kratkega sprehoda po Menini spet vrniti v svoj brlog in čakati na vstajenje narave iz zimskega spanja. Pa ni mogel dolgo vzdržati. Glad ga je prisilil, da je prišel nekoliko nižje v dolino pogledat, če bodo ovce kmalu zamektele na lepih planinskih pašnikih. V nekaterih vaseh pod Menino so ga videli ali pa sledili na potih, po katerih je stikal za živcem. Nekaj časa se je zadovoljil z mrhovino v snegu poginule divjačine. Najbrž je obiskal tudi Kamniško Bistrico in se vzpel na strme gorske police pod prepadi Brane in Grintovca, kjer se navadno zadržuje vsako pomlad in gosti z gamsi, ki so jih pokončale snežne lavine. Letos pa je tam okrog še toliko snega, da rjavi brlogar gotovo ni mogel priti na svoj račun in si napolniti po dolgem zimskem postu izpraznjenega želodca.

Pred kratkim se je stari godrnjač spet vrnil na Menino, kjer je že po zelenih pašnikih veselo meketala drobnica. Obiskal je več staj in napravil pravo revolucijo med preplašenimi ovcami, katere je davil kar vsevprek. Tu je podavil dve, tam tri,

druge pa razgal, da so jih pastirji komaj našli po prostorni planini. Živinorejci spet prihajajo s tožbami v Kamnik in stalno poudarjajo zahtevo, naj se krvoločni kosmatinec spravi s poti. To-liko je že napravil škodo, da je v obeh gorskog prebivalstva izgubil vse simpatije. Nihče ga več ne obžaluje in vsi zahtevajo njegovo smrtno obsodbo. O tem je že kamniško sresko načelstvo pred letom naslovilo na lovsko društvo poziv, da se izjavi, ali so lovci pripravljeni kriti škodo, ki jo napravi krvoločni kosmatinec, ali pa ga proglasijo za škodljivo zverino, ki jo sme vsakdo ustreliti. Lovci se še niso točno izjasnili.

Lani je oče Suhadolnik tam pod Grintovcem tri dni s puško prežal na medveda, da ga dobi na muho, pa mu ni mogel do živga, potem pa je neobvezno izjavil, da koj pokloni jurja tistemu, ki ustrelj kosmatina. Letos pa so živinorejci v Tu-hinjski dolini energično zahtevali, da se medvedovim krvoločnim obiskom v njih-ovih ovčjih stajah enkrat za vselej napravi konec. Okrajni kmetijski odbor v Kamniku je zdaj razpisal nagrado 1000 (en tisoč) dinarjev za medvedovo kožo. S tem je rjavi brlogar z Menine službeno obsojen na smrt. Lovci iz kamniškega in gornjegrajskega okraja bodo zdaj gotovo stalni gosti na Menini, kjer bodo čakali v zaseči, da jim stari godrnjač prinese v dar svojo kožo in jurja.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 18. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 78.625, za sept. 76.875; kornica: za maj 58.50, za sept. 59.625.

+ Winnipeg, 18. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 113.875, za julij 102.375, za okt. 80.875.

+ Novosadska blagovna borza (18. t. m.). Tendence mirna. Pšenica: (78/79 kg; baška 234 — 236; sremaka 233 — 235; banatska 226 — 230; laška potiska 236 — 240. Kornica: baška 118 — 119; banatska 114 — 115; Oves: baški 180 — 185; slavonski 180 — 185. Ječmen: baški in sremaki 63/64 kg 170 — 172.50. Moka: baška »0g« in »0gg« 227.50 — 237.50; »2« 307.50 — 317.50; »3« 287.50 — 297.50; »4« 267.50 — 277.50; »7« 237.50 — 247.50; »8« 127.50 — 137.50; Otraba: baški in sremaki 110 — 117.50.

+ Budimpeštanska termična borza (18. t. m.). Tendence mlačna. Kornica: za maj 14.65 — 14.70, za julij 14.47 — 14.49.

BOMBAY

+ Liverpool, 17. maja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za maj 4.62 (prejšnji dan 4.61), za julij 4.67 (4.66), za okt. 4.77 (4.77). + New York, 17. maja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za junij 8.60 (8.59), za okt. 8.70 (8.66).

VRTNE SOLNČNIKE

Izdelujem počenši od Din 80.— BELA FETTMANN Zagreb, Masarykova 9

Zahtevate brezplačno ilustracijo

Vzdolž morske obale prodam:

rentabilne stanovanjske in trgovske hiše, vile s parki, stavbišča z lastno plažo, hotele, pensione i. t. d. —

Informacije brezplačne.

AGENTURA: M. MUSANIC — SPLIT, Zadarska br. 10.

NAPODOLNEJSE HARMONIKE SVETA

HÖHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

F. SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10

OFICIRSKI DOM v Slavonski Požegi

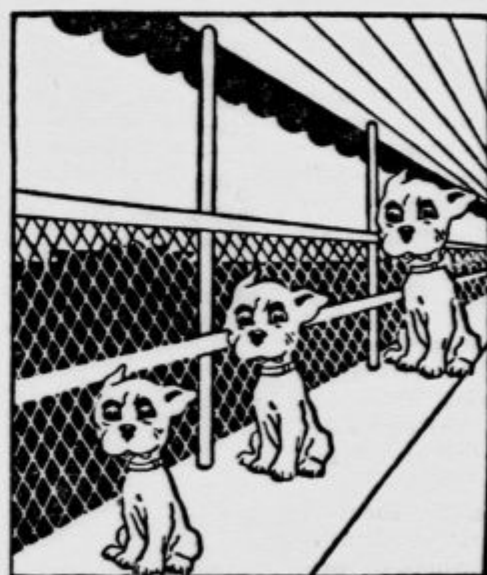
da v zakup svojo

menažno - restavracijo

od 1. julija 1933. leta. — Za pogoje se obrnite na upravo doma.

Kaj mislite

kateri psiček je največji?

Pogrešili ste, ako mislite, da je to oni zgoraj, kajti če jih izmerite, vidite, da so vsi trije iste velikosti. Zunanji izgled vas tudi pri avtomobilu lahko zavede v zmotu. N. pr. morda mislite, da je RENAULT-PRIMAQUATRE vedno še majhen avto. Toda če stopite v ta voz in ga preskusite, uvidite, da vam bo nudil udobnost, federacijo in delo motorja kot velik voz — naravno vse z minimalnimi izdatki.

PRIDITE IN PREPRIČAJTE SE

CENEJŠE IZHAJATE Z AVTOMOBILI RENAULT

W. H. SMYTH

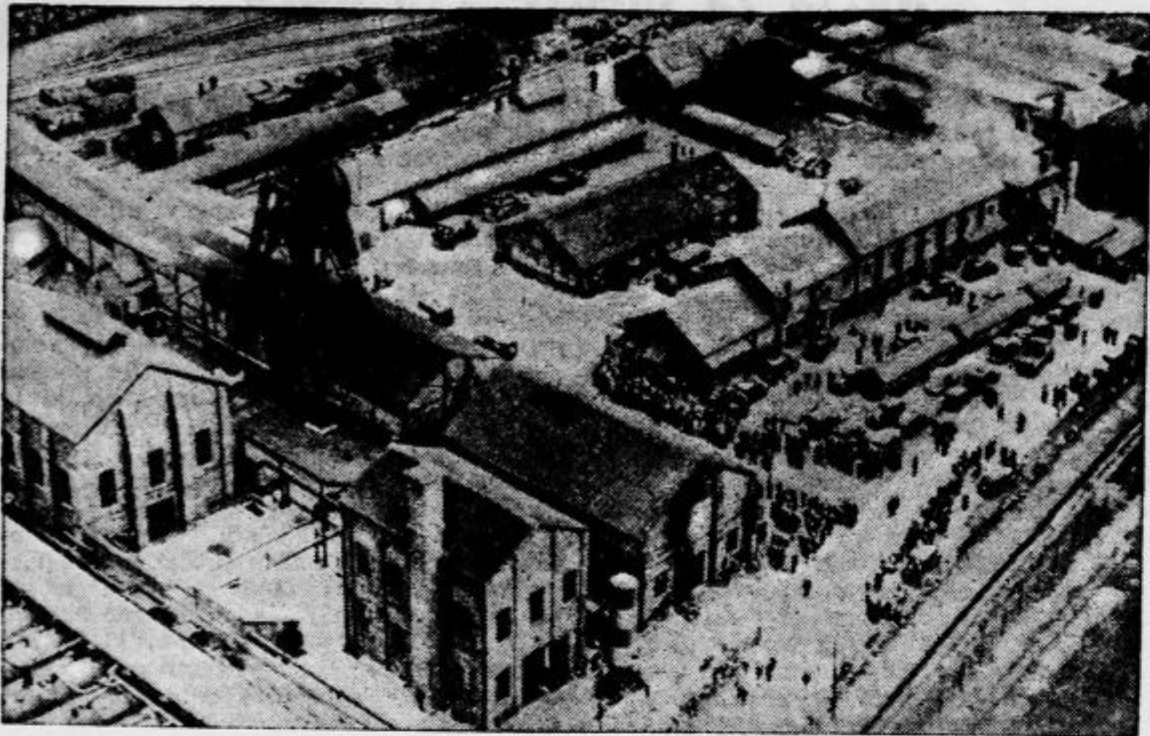
ZAGREB Gundulićeva 15.

BEOGRAD, Miloša Velikog 3.

RENAULT

Pogled na rudnik v Markhamu

Tukaj se je pred kratkim primerila strašna katastrofa, ki je uničila skoraj sto rudarskih življenj

Letalo v noči in megli

Priprave za vzlet — Pilot v zvezi z zemljo — Pristajanje

Priprave za nov polet vsakega prometnega letala se pričnejo že takoj potem, ko letalo ob svojem prejšnjem poletu pristane, in sicer z razgovorom posadke in nadzornikom pristajališča ter z višjim mehanikom, ki poroča o stanju letala med zadnjim poletom. Posebni monterji nato temeljito pregledajo motorje in letalo ter preizkusijo vse naprave. Kratko pred novim vzletom preizkusijo strojniki motorje še enkrat in vremenska služba pouči pilota o vremenu, ki ga je pričakovati na poti.

Med poletom je radiotelegrafist v letalu v stalni zvezi z brežično službo na zemlji, da lahko vsak trenutek sprejme vremenska in druga poročila ali pa jih odda. V ta namen so ozemlja zračnega prometa razdeljena v večja ali manjša okrožja.

Ko leti letalo nad mejo takšnega okrožja, se brežično odjavi vodstvu ozemlja, ki ga je pravkar preletelo, in prijavi vodstvu naslednjega, ki prevzame nato nadaljno vremensko in poročevalno službo. Ob slabem vremenu daje to vodstvo letalcem v zraku potrebna navodila. V takšnem vremenu je stalna zveza s talno organizacijo letalskega prometa še posebno važna. Pilot mora svojo smer neredko vzdrževati v slepem poletu, to se pravi, ni možnosti primerjati meglenega ali nočnega ozemlja pod seboj s kartami, ki so mu na razpolago. V tem primeru dobiva vsa potrebna navodila brežično s strani krmilne službe na tleh, ki ima možnost, da določi točno iz katere smeri prihajajo brežični znaki z letala.

S pomočjo druge talne postaje je mogoče iz presečišča krmilnih žarkov vsak trenutek določiti natančno lego slepega letalskega letala in ga sporočiti pilotu. Večina letal ima razen tega še posebej krmilni sprejemnik na krovu s katerim si lahko sama določajo svoje mesto.

Posebno važne so priprave za pristajanje v nepreglednem vremenu. Poseben odjavek na tleh daje z ultrakratkimi valovi v določeno smer Morseove znake, in sicer

dolge in kratke znake v dveh, prostorno drug ob drugem ločenih odsekih. Če stiša pilot potem v svojih slušalkah izmenoma dolge ali kratke znake, ve, da leti levo ali desno od prave pristajalne smeri in spreminja svojo smer toliko časa, da se kratki ali dolgi zvoki prelijejo v trajen, brneč zvok. Tedaj je namreč natančno v srednji črti, ki ga dovede naravnost do pristajališča.

Točno tri kilometre pred letališčem mu povesta globok zvok in svetlobno znamenje na njegovi instrumentni plošči, da leti nad vhodnim znamenjem letališča. 300 metrov pred letališčem pa zasliši visok glas, ki mu izdaja glavno vhodno znamenje.

Nekoliko trenutkov nato zagleda letališče in sedaj lahko pristane.

Rasputinov vnukinji

Življenjska usoda dveh potomk ruskega pustolovca in meniha

Na Ellis Islandu, »predpeklu Zedinjenih držav«, kjer priseljeniške oblasti z neizprosno strogostjo odvrtačo vse potnike, ki bi hoteli nezaželeni v državo, sta se izkrcali dve ubožno oblečeni dekleti, ki sta s svojim imenom zbudili pozornost. Gre za 16letno Marijo Solovjev-Rasputinovo in njeno sestro 17letno Tatjano. Obe sta vnukinji ruskega pustolovca in meniha Grigorija Jefimoviča Rasputina.

Rasputinova zgodba je še preveč znana, da bi jo bilo tu vredno ponavljati. Njegovo življenje ki je bilo daleč od vsake vzdržnosti, je imelo za posledico, da je postal ponovno oče. Danes živi samo ena njegova hči, Marija Rasputinova, ki se je bila poročila s sedaj že mrtvim ruskim trgovcem Borisom Solovjevom. Iz tega zakona sta se rodili obe hčerki Tatjana in Marija. Prijatelji populonoma obubožane družine so poskrbeli, da so obe dekleti

vzgojili v nekem francoskem samostanu. Mati, ki si je morala iskati zaslužka, se kaže že leto dni v cirkusu Barnumu v Zedinjenih državah. Tu pomeni baš zavoljo svojega porekla posebno točko v »največjem cirkusu sveta«.

Ker sta vnukinji usodnega meniha končali solo, je nastala potreba, da si tudi sami poiščejo kakšno delo. Materi je uspelo, da je jima priskrbelo namestitev v enem največjih newyorških lokalov, ki si njegovi lastniki od imena »Rasputin« obeta dobiček. Z bormimi prihranki sta se podali Tatjana in Marija na pot preko velike luže in sta prispeli popolnoma brez sredstev na Ellis Island. To je bilo za priseljeniške oblasti dovolj razloga, da so jima vselitev odklonile, kajti če nimata nobenega poroka, morata imeti vsaj določeno najmanjši znesek, da lahko stopiš na tla Zedinjenih držav. Tudi priseljeniški urad v Washingtonu se ni dal po imenu Rasputin vplivati in je priziv proti prepovedi za vselitev zavrnil. Američani, ti vzorni demokraci, so bili surovi dovolj, da niso niti obupali materi, ki je hčerki čakala v New Yorku, dovolili, da bi ju šla obiskat na Ellis Island. Vnukinji meniha Rasputina se bosta morali vrniti torej v Evropo.

1200 golobov pismonoš zgorelo

V vlakcu, ki je vozil iz Northamptona v London, je začel iz doslej še neznanega razloga goriti voz, s katerim so prevažali 1200 golobov pismonoš. Vse ptice so zgorlele in stvarna škoda je velika. V drugih vozovih je bilo še 20.000 golobov. Vlak so ustavili in vse ptice izpustili, da so se vrnile na domačo farmo v Northamptonu. Golobi so bili namenjeni na neko tekmo vanje.

GOSPODINJA,

ki varčuje denar in varuje perilo, pere le s „PERIONOM“

Tudi Pariz se pripravlja

Za obisk angleškega kralja in kraljice konec junija čistijo in popravljajo ulice in trge v francoski prestolnici — Na sliki vidimo dela na Cours La Reine

Mačka in kragulj

V bližini Magdeburga je nekdaj lovec opazoval te dni zanimiv boj med mačko in kraguljem. Kragulj se je vrغل na drobne, ga ščinkovca, ki je pa nevarnost še pravočasno opazil in pobegnil v goščavo. Medtem ko je kragulj poskušal, da ven, darje ulovi ščinkavca, se je priplazila za njim mačka in ga nenadno napadla. Pri boju, ki je sledil in ki je bil neverjetno divji, sta obe živali doleteli hude poškodbe. Nazadnje pa je mačka ujeti vendarle pregriznila tilič. Nato se je odvikla s svojim plenom, čeprav s težavo.

Potovalci v močvirju

V močvirjih Reldve na Litvskem so gozdni delavci odkrili nekaj grozotnega. Na samotnem mestu so našli že napol segnito truplo, ki je tičalo do pasu v močvirskem blatu. Pozvedovanje je dognalo, da gre za nekoga moža, ki je izginil že pred časom. Po vsej prilici se je v gozdu izgubil, zašel je v močvirje, iz katerega se ni mogel več rešiti in je polagoma umrl od gladi.

Dr. Milan Hodža

ministrski predsednik ČSR, ki bo igral pri napovednem urejevanju vprašanja čeških Nemcev s Henleinom zelo važno vlogo

Italijansko vojno brodogradništvo

v Gaeti pri Napoliju, kjer je Hitler prisostvoval manevrom v spremstvu Mussolinija

Življenje gospoda Ancelina

Podnevi skromen uradnik, ponoči velik gospod

Uprava pariškega predmestja Champignyja je doživela presenečenje: predstojnik občinskih blagaj, Ancelin, ni prišel v urad. Zaman so ga iskali v njegovem skromnem stanovanju. Ob isti uri so ga namreč prišli v lepem stanovanju pariškega zapada.

V tem stanovanju je bival gospod Ancelin ne kot skromen uradnik, temveč kot velik gospod. Med tem ko je le malo rabil svoj ubožni, »uradni« dom, je vodil v drugem življenju velikega gospoda z velikimi dohodki. Imel je strežno osebo, med njim tudi soferja. Imel je izbrano opravo in nov ameriški avto.

Vsako jutro se je dal odpeljati v svojem razkošnem avtu do Vincennesa. Tam je soferju naročil, naj se vrne, potem je stopil do bližnjega avtobusnega postajališča in se odpeljal z njim do urada občinske blagajne v Champignyju, pozdravil je svoje tovariše in podrejene ter se lotil dela. To delo je bilo sicer malo v neredu, pa tega niso skromnemu, ljubeznivemu možu štetli v zlo. V ostalem pa je bilo to delo uspešno — namreč zanj. Z denarjem iz občinske blagajne je brez truda plačeval stroške za svoje dvojno življenje in minila so leta, preden so to opazili.

Mož ni uporabljal nobenih posebnih trikov. Napravil je enostavno tako: Ko je l. 1932 bogata občanka iz Champignyja, vdova Duvalova, ob svoji smrti poklonila občini več sto tisoč frankov, je Ancelin to vsoto naložil pri Francoski banki — toda zaradi enostavnosti pod svojim imenom. Naključje je spravilo to na dan. Da-

nes obžaluje champignyjska občina uradnika, s katerim je bila zelo zadovoljna, in osebje razkošnega stanovanja ljubeznivega ter radodarnega gospoda, ki se je med tem nastanil v novem stanovanju — v preiskovalnem zaporu.

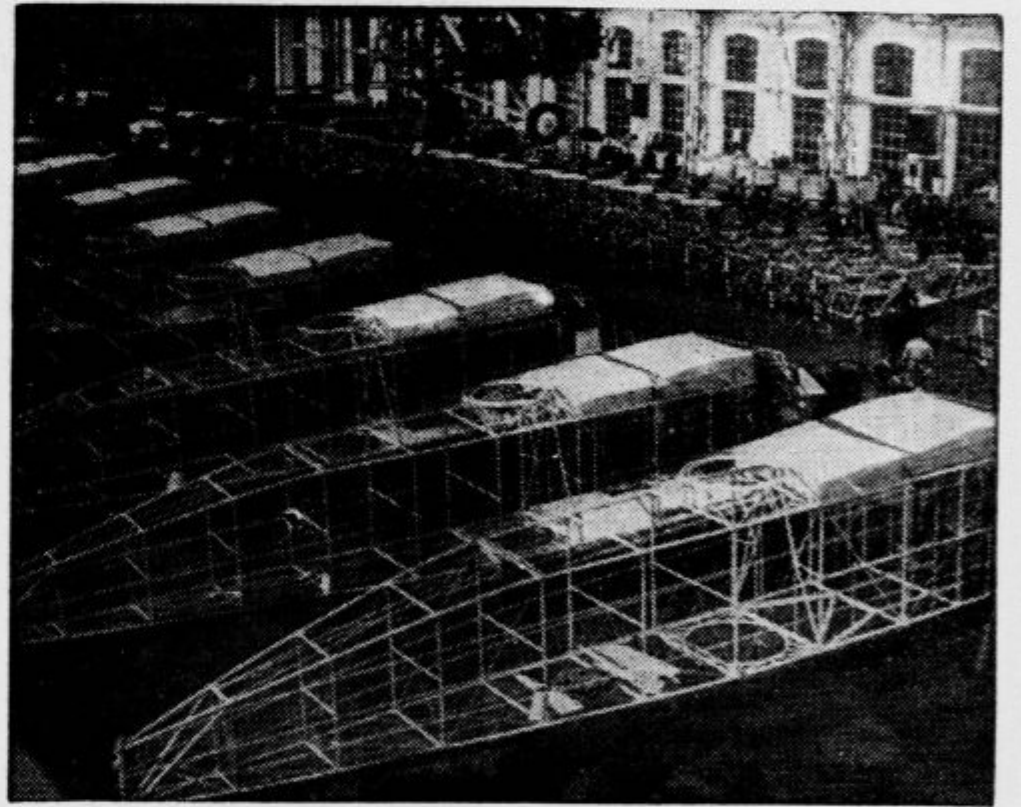
Mrlič čita v radiu

Radio Delhi je priredil svojim slušateljem nepričakovano senzacijo ko je oznanil, da bo tega dne čital iz svojih del indski pesnik Hazrad Jigar Moradabadi, ki je bil malo dni prej proglašen za mrtvega. Vest o smrti seveda ni bila točna, radio pa je hkrati z njo označil, da bo čez nekaj dni spominska ura, v kateri bodo recitatorji čitali iz pokojnikovih knjig. Ko je Moradabadi izvedel, kaj se pripravlja, se je pripeljal v Delhi in stopil na dan objavljene spominske ure osebno pred mikrofonom. Najprej je povedal, da še živi, potem pa je čital iz svojih del...

Vetrovno vreme v Himalaji

Kakor poročajo udeleženci sedanje odprave na Himalajo, je ekspedicijska uredila svoje prvo taborišče v višini 18 tisoč čevljev pri vznožju lednika Osr-Rongbuk, zaloge živila pa so poslali naprej. V aprilu je bilo vreme za hribolazce na Mount Everest ugodno. Mraz ni bil prehud, odprava je celo imela dovolj sonca. Udeleženci ekspedicijske pa so močno trpeli zaradi prehladov. Zdaj je vreme zelo vetrovno, in to pomeni za odpravo povečanje naporov.

Italija se oborožuje v zraku

Pogled v veliko delavnico za letala v okolici Rima, kjer izdelujejo lovna letala in aeroplane za bombardiranje v serijah

Špinača proti izpadanju las

Vitamin »G« ki ga je najti v velikih množinah v špinaci in tudi v mleku, ima veliko vlogo v človeškem organizmu. Kjer ga ni, organizem v svoji rasti zastaja in se hitro stara. S tem v zvezi začenjajo izpadati lasje. S špinacnimi jedmi je mogoče to izpadanje, kakor trdijo nekateri moderni zdravniki, ustaviti.

Tokio se pogreza

Po računih nekega japonskega učenjaka se je Tokio od velikega potresa leta 1923 znižal za 97,5 cm. Učenjak pravi, da se bodo tla, na katerih stoji japonska prestolnica, še nadalje pogrezala in sicer za okroglo 6,5 cm na leto.

Položaj na kitajskem bojišču

po zadnjih operacijah japonske vojske

A NEKDOTA

S staro kneginjo H. ni bilo dobro češenj zobati, kakor pravimo, kajti bila je prava tiranka, zlasti napram članom svoje družine.

Na večji družinski praznik, ki ga je prirejela vsako leto, je povabila tudi znanstvenike in umetnike, pa je ob tej priliki ponosno dejala, kakšno so člane svoje velike družine:

»V resnici je to krasen, povzdigujoč pogled, če vidiš vse veje iz iste korenine tu v polnem razvoju!«

Stikar F. si ni mogel kaj, da bi se ne obrnil k sosedu pri mizi in zašepetal:

»Te veje bi se gotovo še lepše razvetele, če bi bila tako zvana korenina pod zemljo!«

VSAK DAN ENA

Radio »In zdaj poslušajte prijetno žubornje godnega potoka...« (»Reče«)

NAPOLEONOVA TAJNA LJUBEZEN

Zgodovinski roman

Ta nastop ji je moral iti do živega. Marsikaj hudega je bila slišala o policijskem ministru, saj so celo zunaj francoskih meja govorili o njem. Toda otroško srce Marije Walewske je nehalo slepo zaupati sodbam pridvornikov. Fouché je bil gotovo že mnogo izkusil. Vsekako tudi stvari, ki se jih danes ni rad spominjal. Ali, če je bil Napoleon resnično vdan, kakor je bilo podoba, tedaj je moral biti v svoji nenavadni bistroumnosti in žilavosti neskončno dragocena moč.

Skoraj neposredno po tem se je minister poslovlil. A preden je zapustil sobo, je obstal in rekel glasno, kakor da bi bil uganil, da je Pavlina blizu:

»Ali smem prositi, gospa grofica, da bi sporočili njeni cesarski visokosti moj najspoštljivejši poklon — ob tej uri se namreč ne upam brez avdijske stopiti prednjo. — Izvolite ji, prosim povedati, da mi je bila sreča milo in da sem mogel nekomu, ki ga njena cesarska visokost odlikuje s svojo zaščito, pripomoči do njegovih pravic. Ta oseba je markiza de Vassoigne, emigrantka... Na mojo prošnjo ji je cesar dovolil vrnitev v Francijo; zavzel se bom za to, da dobi tudi svoja posestva nazaj.«

Marija Walewska mu je zatrdila, da neutegoma odda kneginji njegovo sporočilo, ter ga, ko ga je

še spomnila dogovora za popoldne, spremila v predsojbe.

Tedaj so se vrata budoarja nekoliko odprla, in Pavlina, ozdravljena svoje resnične ali namišljene bolezni, je takisto radovedno kakor vsaka navadna smrtnica pomolila glavo iz nje.

»Kolikanj mora cesar ljubiti Marijo,« je zamišljeno rekla sama pri sebi, »da je Fouché tako ustrežljiv do nje.«

Napoleon in Marija

Vzlic svoji želji, da bi obiskal Marijo Walewsko na njenem domu, Napoleon še ni bil prišel v Hous-sayevo ulico, kjer je grofica zdaj stanovala, kajti opravki so mu segali preko glave in ga zadrževali v Tuileriesh. A hrepenenje, da bi mogel prijateljico vsaj za trenutke objeti, je bilo preveliko. In tako je bil v teh nekaj dneh že dvakrat — vsakikrat zvečer — poslal Duroca, da jo je po malih, notranjih grajskih stopnicah z največjo opreznostjo privedel v cesarjeve tajne sobane.

Te sobane so bile dokaj nizke; sestajale so iz dveh sprejemnic, obednice, spalnice in budoarja ter ležale nad cesarjevim uradnim stanovanjem. Za časa konzulata je v njih stanoval Napoleonov tajnik Bourienne. Po njegovi odsloovitvi jih je cesar zadržal zase in je v njih pogosto celo prenočil, ker so mu bili ti molčečni, zložni prostori veliko ljubši od bogatih dvoran. Njegov prvi sobar in mamelek Roustan sta jih izmenoma zvesto stražila. Cesarica pa vanje ni imela dostopa. Tem bolj vroča je postajala njena želja, da bi vsaj enkrat stopila vanje.

Po običajnem večernem sprejemu je neko noč okoli ene še vedno sedela z gospo de Rémusat v svojem pritličnem salonu. Jožefina je bila nemirna. Od enega svojih opravnikov — ki je imel sicer tudi s Fouchéjem skrivaj dobro zvezo — je bila zvedela, da se je grofica Walewska dokončno naselila v Parizu, kar je priložilo olja v ogenj njene ljubosumnja. Klari de Rémusat, ki je bila njena zaupnica, se nikakor ni hotelo posrečiti, da bi pregnala cesaričine skrbi.

In zdajci je Jožefina vstala ter prišla dvorno damo za komolec.

»Pojdiva,« je planilo iz nje. »Nič več ne morem prenašati teh mučnih dvornih vedeti hočem, pri čem sem. Ta Poljakinja je gotovo pri Bonapartu. Zalotiti ju hočem.«

»Kaj mislite, madame!« je prestrašeno vzkliknila Klara de Rémusat. »Naj bo mnenje vašega veličanstva pravilno ali ne, povzročili boste s tem samo škandal, ki vam ga bo cesar gotovo zameril. Vsekako bi bila pa moja navzočnost v tajnih sobanah ob taki uri skrajno neprikladna, in cesar mi je ne bi nikoli odpustil. Le pomislite, kakšen prizor mora nastati, ako se vaš sum potrdi; v kolikšno zadrego bi se sami spravili v tem primeru! Kaj pa hočete storiti? Obsuti njegovo veličanstvo z očitki? Zelo se bojim, da se ne bi uračunali in da ne bi cesar, posebno če je kriv, na vso moč povzdignil glasu, da vam zaveže jezik.«

»Dovolj mi je tega,« ji je Jožefina segla v besedo; »misel, da me vara, tu, komaj nekaj korakov od mene, mi je neznosna. Puščam mu vso prostost, saj veste, Claire, a konec koncev jo vendarle zlo-

rablja. Če se ne morete toliko ohrabriti, da bi mi z menoj, ostanite tu. Sama pojdem. Nesrečnikom je menda usojeno, da jih puščajo prijatelji na cedilu.«

»Če je tako, madame, tedaj spremim vaše veličanstvo. A še enkrat vam povem: bojim se, da ne bo dobrega konca.«

»Saj bova videli,« je rekla Jožefina. »Vzemite ta svečnik in pojdiva, a tiho.«

Tako sta se ženski — cesarica naprej, gospa de Rémusat pa za njo — splazili iz salona in krenili po stopnicah, ki so vodile v prvo nadstropje. Tu sta zavili na temni hodnik in se vzpeli po malih notranjih grajskih stopnicah še nekoliko višje.

Srečali nista ne kakega vratarja ne pažeta. Ti-hota v tem blodišču hodnikov in stopnic stare palače je bila kar neznana. In zdajci sta začuli rahel šum. Jožefina se je drhté obrnila in si priitnila obe roke na srce.

»Ali ni Roustan?« je zašepetala. »On straži pri Bonapartovih vratih. Zmožen je, da naju obe umori.«

Ko je gospa de Rémusat slišala te besede, je prestrašena — ali se je morda le delala, kakor da jo je tako silno strah? — S svečnikom v roki na vrat na nos zbežala po stopnicah nizdol in pustila cesarico samo v temi. Kakor bi trenil, je bila spet v salonu, kjer jo je Jožefina takoj dohitela.

Za trenutek sta se molče spogledali, nato sta udarili v glasen smeh, ko sta videli druga druge tako preplašeno. Za nočjo je bilo njune podjetnosti konec.

Tragedija gospe Antonije Slavikove

Ljubljana, 18. maja.

Davi je po dolgem, muke polnem trpljenju, strta na duši in telesu, preminila v Ljubljani gospa Antonija Slavikova, soproga pred leti umrlega tržaškega odvetnika dr. Edvarda Slavika.

Kakor njen mož, se je tudi njegova pokojna gospa Antonija z vso vmeno udeleževala v vseh tržaških slovenskih društvih. Ti dve imeni sta neizbrisni v zgodovini slovenskega življa v Trstu in njegovi okolici. Pokojna gospa je bila tam doli tisto, kar v Ljubljani gospa Franja Tavčarjeva.

Usoda je bila gospej Antoniji kruta. Tri hčerke, njen ponos in njena nada, so ji bile iztrgane od neizprosne smrti v cvetu mladosti! Vlasta, dr. Nada in končnica Slavica. Še so bile gomile treh hčerk svezle, ko jim je sledil oče, iskreno ljubljani soprog Edi. Če jo izgube treh hčerk zapovrstjo niso strelje, jo je smrt soproga popolnoma uničila. Ubogo gospo so svoji prepeljali v Ljubljano v nadi, da se ji bo stanje izboljšalo. Zaman.

Z gospo Slavikovo lega v grob najzvestejše srce prave, zavedne slovenske žene in matere, ena najizrazitejših dobrodelnih in kulturnih delavk tam iz Julijske krajine. Blag in neomadeževan bodi njen spomin! Težko od usode pretižakom in bridko prizadetim Slavovu, Borisu in Dušici naše globoko in iskreno sožalje!

Iz življenja na deželi Iz Krškega

Kr— Koncert bolgarskih pevcev. Plovdivsko pevsko društvo bo prislo v Krško v petek 20. t. m. okoli 17. ure z avtobusi. Svedčan sprejem bo ob pol 18. pred sreskim načelstvom. Po pozdravnih nagovorih bo povorka do Sokolskega doma, kjer bo ob 20. uri tudi njihov postovilni koncert. Za koncert, kjer bodo izvajane bolgarske narodne in umetne pesmi, vlada živahno zanimanje v vsem Posavju, zato naj posebno okolici takoj rezervirajo vstopnice, katere že domačini pridno kupujejo. Po koncertu priredi sokolsko društvo banket. Prosimo hišne posestnike, da na dan prihoda Plovdivskega pevškega zbora v pozdrav bratskim gostom izobesijo državne zastave. Vse občinstvo iz Krškega in okolice vabimo, da se sprejema v čim večjem številu udeleži.

Kr— Sokolski kino v Krškem predvaja v soboto in nedeljo vefilm »Bukanir«. V predigri zvočni tehnik.

Iz Slovenjega Gradca

sg— Lepa proslava materinskega dneva. V nedeljo dopoldne je priredila slovenjegraška podružnica Kola jugoslovenskih sester v dvorani Sokolskega doma svojo vsakoletno proslavo materinskega dneva. Po globoko zajetih uvodnih besedah predsednice ge. Marije dr. Železnikarjeve o velikem pomenu materinskega dneva je sledila skrbno pripravljena akademija. Soliska deca je podala nekaj lepih deklamacij in uprizorila krasno igrice o materinski ljubezni. Sledil je nastop meščanskošolske mladine s petjem priložnostnih pesmi, naka je bila v simbol proslave obdarovana neka revna mati. Obisk proslave ni bil zadovoljiv in je proslava že zaradi svojega velikega pomena zaslužila večji odziv. Posebno pa smo na proslavi pogrešali mnogo mater iz mesta samega.

sg— Letošnja sokolska tombola je bila glede obiska kakor tudi prodanih kart na višku. Preko 2000 ljudi se je iz mesta in daljne okolice udeležilo tombole v pričakovanju, da se jih bo usmilila vedno muhasta Fortuna. Vendar je bila tudi letos usoda najbolj naklonjena rešnično potrebnim, ostalim pa preostaja tolažba na drugo leto.

sg— Pomladek Jadranske straže na drž. meščanski šoli v Slovenjgradcu priredi v nedeljo 22. maja ob 16. v dvorani Sokolskega doma svojo veliko akademijo z zelo pestrim sporedom. Poleg telovadnih točk bosta prvi na programu orkester in šrammel dijakov meščanske šole. Iskreno vabljeni!

sg— Šahovski brzoturnir. Šahovski brzoturnir za prvenstvo v maju je potekel v znamenju velike izenačenosti igralcev, kar je že razvidno iz rezultata samega. Prvo, drugo, tretje mesto so skupaj zasedli s 4 točkami gg. Ivan Kavs, dr. Maks Pohar in Boris Zitterschlagner. V kratkem se prične prvenstveni pomladni turnir, ki obeta zaradi velike izenačenosti med igralci zelo napeto borbo.

Iz Ptujja

j— Številne tatvine iz vinške kleti. Posesniku Francu Vnuku v občini št. Lovrencu je v teku zadnjih šestih tednov izginilo iz zaklenjene kleti nad 200 litrov belega vina in precej krompirja. Orožniki so aretirali tri osebe iz Zamušana, dva sta že prej izvršila več tatvin.

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek, 19.: Aleksandra. Gostovanje bolgarskega operetnega Kooperativnega teatra. Izven. Cene od 40 den. navzdol. Petek, 20.: Ženitev. Premiera. Premierski abonma.

Opozarjamo na gostovanje bolgarskega operetnega gledališča, ki bo dr. Izvajali bodo Martos-Sirmajevsko opereto »Aleksandra« z go. Mimi Balkansko v glavni partiji. Sodeluje celokupni ansambl: moški in ženski zbor, solisti, balet in orkester. Naše občinstvo je sprejelo njihovi predstavi s posebno simpatijo ter je ponovno aklamiralo pevce in igralce. Odlično izvedeni in temperamentno podani opereti sta izvrstno uspeli, zato opozarjamo vse prijatelje umetnosti in tržaškega bolgarskega naroda, naj ne zamude predstave dr. ki jim bo dala priliko spoznati bolgarske operetne umetnike. Prodaja vstopnic pri dnevi blagajni v operi.

Premiera Gogoljeve »Ženitve« (popolnoma neverjetnega dogodka) v treh slikah bo v petek 20. t. m. za premierski abonma. Glavno moško vlogo dvornega svetnika Podkaljošina, sramežljivega snubca bo igral Daneš. Njegovega prijatelja Kočkarjova Skrbinsk, glavno žensko vlogo neveste Agaje Ančka Levarjeva, tetko Arino Rakarjeva, posredovalko Fjoklo Nablocka druge snubače bo do igrali: Cesar. Sanein in Plut, nadalje sodelujeta: Prosetnik v vlogi Starikova, in Potokar kot Podkaljosinov sluga. Delo je zrežiral Ciri Debevec.

OPERA

Četrtek, 19.: Rigoletto, Red Četrtek. Petek, 20.: Zaprt.

Verdijeva opera »Rigoletto« z g. Primožičem v naslovni partiji. Gildo bo podala gdč. Nolljeva vojvoda Banovec Monterona Kolacio. Sparafuella Lupša, Maddaleno Kogejeva in Giovanni Spanova. Dirigent D. Zebre, režiser prof. Šest.

Repriza Puccinijeve opere »Manon Lescaut« bo v soboto za red A. Izvrstno nastupirana ter v lepi, dogmami obliki podana opera, je doživela na premieri prav živahen uspeh, za katerega gre zasluga predvsem odličnemu petju ge. Vidalijeve v naslovni partiji Franclova des Grieuxu, ter Janku in Zupanu v partijah Lescauta in Geronta. Tudi ostali solisti, kakor zbor in orkester, so dali svoje najbolje, da so pripomogli operi do lepe oblike. Dirigent: Niko Štrifol.

Gostovanje odličnega italijanskega tenorista Christila Solarija ki bo pel 23. t. m. partijo vojvode v Rossinijevi operi »Seviljski brivci«. Christo Solari spada med najglasovitejše italijanske pevce ter je zadnji čas čisto gost zagrebške opere. Opozarjamo občinstvo, da si pravočasno rezervira vstopnice.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 19.: ob 20. Sreča d. d. Premiera. Red A.

Petek, 20.: Zaprt. Sobota, 21.: ob 20. Dalibor. Red D.

RADIO

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega branja dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAS VAL«, Ljubljana, Knafljeva ul. 5.

Četrtek 19. maja
Ljubljana 12: Zborovska glasba (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Iz neznanih operet (plošče). — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolaric). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Ministrstvo za telesno vzgojo naroda. — 19.50: Zabavna črtica (g. Fr. Lipah). — 20: Štirje glasbeni profili (Radijski orkester). — 21: Pevski koncert prof. M. Lipovška. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Plesna glasba s plošč.

Petek, 20. maja
Ljubljana 11: Solska ura: Po Grškem (gdč. Julija Šušteršič). — 12: Iz naše domovine (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Radijski orkester. — 14:

Napovedi. — 18: Zenska ura: Domača keramika (gdč. Dana Pajnič). — 18.20: Lucienne Boyer poje (plošče). — 18.40: Francosčina (dr. S. Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Spor Dubrovčanov z rusko carico Katarino II. — 19.50: O mednarodnem gimnastičnem nastopu v Ljubljani. — 20: To in ono (plošče). — 20.30: Mozartova ura. Sodelujejo g. V. Janko, g. S. Banovec in Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Beograd 16.45: Orkestralni koncert in narodni napravi. — 20: Kakor Zagreb. — 21: Orkester. — 22.15: Plošča. — Zagreb 17.15: Lahka godba. — 20: Zborovsko petje. — 21: Dueti. — 21.30: Orkester in pevci. — 22.20: Plesna muzika. — Praga 19.25: Vojaska godba. — 21: Zvočna igra. — 21.30: Suita v starem stilu. — 22.20: Plošče. — 22.30: Rumunska glasba. — Sofija 17: Pester glasbeni spored. — 20: Narodna glasba. — 20.45: Violinske skladbe. — 21.15: Lahka godba in ples. — Varšava 20: Večer poljske glasbe. — 22: Ples. — Dunaj 12: Dunajski simfoniki. — 15.40: Plošče. — 16: Lahka glasba. — 19.10: Instrumentalni soli. — 19.25: Operni prenos. — 20.40: Komorni orkester. — 22.20: Lahka godba in ples. — Berlin 19.10: Mali orkester. — 20: Koračnice. — 20.30: Nemški klasični. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — München 19.10: Pesmi. — 20: Sudetski skladatelj. — 21: Vesela muzika. — 22.30: Kakor Berlin. — Stuttgart 19.15: Filmski šlagerji. — 20: Zvočna igra. — 21: Plošče. — 22.30: Lahka godba in ples. — 24: Nočni koncert.

Iščemo mlajšega gospoda

z dobrim tehničnim znanjem in trgovsko izobrazbo za mesto sodelavca-svetovalca v obratu. Gospodje, ki so po možnosti že delovali v industriji lahkih kovin, in ki razpolagajo z dobrimi zvezami v krogih te stroke, imajo prednost. Pismene ponudbe pod »45556« na Publicitas d. d., Zagreb, Illica 9.

Primerno in trajno
darilo za birmo je

„OSMIA“
polnilno pero

- Iridij konica
- Velik rezervoar
- Črnilo je vidno
- Elegančna oblika
- Večletna garancija

M. TIČAR, d. z o. z., Ljubljana,

SELENBURGOVA UL. 1.
SV. PETRA CESTA št. 26.

Brez posebnega obvestila.
Naš preljubi soprog, oče, stari oče, stric, tast in svak, gospod

Karl Pleiweiss

JAVNI NOTAR

je danes ob pol 9. uri dopoldne — vdan v božjo voljo, mirno v Gospodu zaspal.

Na zadnji poti ga spremlimo v četrtek, dne 19. maja 1938, ob 5. uri popoldne, iz hiše žalosti, Selenburgova ulica št. 3, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 24. t. m., ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanenja.

LJUBLJANA, GJENOVIC, dne 18. maja 1938.

EMA, soproga; MIRKO, kapetan fregate,
dr. med. LEA, KARLO, sodnik, otroci;
SONJA, vnukinja; CSÖRE, snaha.

TISKOVNA ZADRUGA

javlja pretresljivo vest, da je umrl 18. t. m. naš prezastlužni literarni sodelavec

dr. Ivan Lah

GIMNAZIJSKI PROFESOR,

ki je dolga leta vneto in zvesto sodeloval v načelstvu naše zadruge in za slovensko slovstvo.

Ohranili ga bomo v trajnem in častnem spominu.

V Ljubljani, dne 18. maja 1938.

NAČELSTVO

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Uradnica

absolventka trg. akademije, z dveletno prakso, z znanjem slovenske, hrvatske in nemške korespondence, hrvatske in slov. stenografije, želi prenesti mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro 866774. 12406-1

Strojno veziljo

sprijemnik, Vezena, Jurčičev trg 3. 12417-1

Modistinjo

sprijemnik za stalno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Provosten salona«. 12387-1

Absolventka

dvoletna trgovska šola, dobi takoj mesto na delu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sokolica«. 12398-1

Pekovskega

poslovodjo izčemo za takoj. Huje 38, Kranj. 12402-1

Pekovski pomočnik za raznašanje kruha, lobi mesto takoj v pekarni Noč, Slov. Javornik. 12386-1

Šiviljske

pomočnice sposobe, samostojne, sprejme stetje Vida Renčeli, Aleksandrova 4, Pasja. 12363-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Boljša služkinja ki samostojno kuha in opravlja hišna dela, išče službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12415-2

Kuharica

stara čez 30 let, želi službo k resnemu gospodu ali k 2-3 osebam resnega značaja. Delam tudi druga dela. Vstop lahko takoj, razume tudi nekaj nemški. — Ema Poznič, Križanska ul. 2, Ljubljana. 12405-2

Vezilja

večja lepa vezilja v bližini Ljubljane, išče zasluge. Po delu pride tudi na dom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Nizka cena«. 12413-2

Iščem službo

kot studentka farmacije pri zdravniku z domačo lekarno ali v drogeriji. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12423-2

JANKO TIČEK IN NJEGOV OČE

90

A tudi oče je bil od tega sukanja kmalu upehan. Pobledele je, zmedeno pogledal predse in mahoma izpustil metlo. To je storil tako neoprečakovano, da je padel kmet po tleh in z vso silo priletel na brano, ki je ležala v bližini...

V GLOBOKI ŽALOSTI SPOROČAMO, DA JE DAVI OB 9. UMRIL V DRUŠTVENI ULICI V MOSTAH NAS SRČNO LJUBLJENI SOPROG, OČE, BRAT, STRIC IN ZET, GOSPOD

dr. Ivan Lah
PROFESOR IN KNJIŽEVNIK

KRAJ IN URO POGREBA SPOROČIMO NAKNADNO.
LJUBLJANA, dne 18. MAJA 1933.

RODBINA DR. LAHOVA
IN OSTALO SORODSTVO

Pohištvo

Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Kuhinjsko pohištvo (10 komadov) belo lakirano, dobro ohranjeno, poceni takoj prodam. Ribarjeva 2, vrata 2. 12377-12

Pohištvo

novi in že rabljeni, ki ga želite prodati ali se vam dadi v shrambo — sprejemamo poseben oddelek v komisijiške prodaje po zelo ugodnih pogojih. Kupcev je v tem oddelku vedno dovolj za dobro ohranjeno pohištvo. Vse reklame oveskrbite sami. Sporočite nam na dopisnici ali ustno. Prevoz pohištva v naš komisijiški oddelek preskrbimo sami. Ivan Mathian, Ljubljana, Tyrševa cesta 12. 79 17

Glasbila
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Klavirska harmonika malo rabljena, poceni na prodaj od g-g. na 140 basov, z registrom. Jerman Metod, p. Radomlje. 12407-26

Obrt

Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Mizarji pozor! Radi smrti prodam 25 let dobro vpeljeno strojno mizarstvo z zemljiščem, center Ljubljane. Prevzem hipoteke mogoče. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Potrebna gotovina 50.000 din«. 12369-30

Prodaj

Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Otroški voziček modern, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Cesta na Rožnik 5. 12409-6

Železen štedilnik dobro ohranjen, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12411-6

3 bele marmorne mize s stolčki ter pletilni stroj, poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12424-6

Halo najugodnejša prilika! Za vsako sprejemljivo cenico! Takoj prodaj 2 šiviljske stroje za krojača in šiviljo, pisalni stroj. Iz prijaznosti daje informacije »DINA«, Zagreb, Ilica 126. 12391-6

Apno

našine, najcenejše, stalno z drva. Zg. Apnenica Dobropolje. 12342-6

Dalijske gladjole, begonije, potonke, kane, lilije, irise, vse originalne holandske gomolje, nudimo vse pozone sezono po znižanih cenah. Priporočamo tudi cvetlično seme za polje. Sever & Komp., Ljubljana. 12333-6

Kapital
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Posojila različna preskrbam hitro brez kakšnega predplačila. Hranilne knjižice vnovčujem proti takojšnji gotovini. Oblastv. dovoljena pisarna Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. Znamka din 3. 12414-16

Dopisi
Osebo simpatično, s stanovanjem v Ljubljani, išče ločen obrtnik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 12419-24

VABILO

na redni občni zbor Kmečkoborbe hranilnice v Dravogradu, kateri se vrši v nedeljo dne 22. maja 1933 ob 1. uri popoldne v gostilni Wolf.

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročila načelnstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1932. 5. Volitev 2 članov načelnstva. 6. Sprememba pravil. 7. Služajnosti.

Ako bi ob določenem uri ne bilo zbranih zadostno število članov, se vrši eno uro pozneje drug občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu. Dravograd, dne 15. maja 1933. Načelnstvo. 12396-37

Brezplačno dobite vzorček priznane najboljše buhača z znamko »Hamad«
če ga se nima Vaš trgovec.

»Hamad«
sigurno uniči vsa mušca. — Zadržite ga povsod! Zastopstva »TOSTA«, Ljubljana, Stari trg 6.

Lokali
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Za gostilno pripravno posveto, z velikim vrtnom, pod Rožnikom oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12404-19

Advokatska pisarna se odda. Dopise pod »Največje štaj. mesto« na ogl. odd. Jutra. 12329-19

Posest
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Večje število parcel kompleksov, posestev gozdov, trgovskih in pašnikov, gradbenih in drugih vil, ima napredni gradbeno strokovno izobražen posredovalec.

Kunaver Ludvik
Cesta 29. oktobra 6. Te lefon 37.32. Pooblaščen graditelj in sodni cenitelj za nasvete brez plačila na razpolago. 25-20

Stanovanje
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Enosob. stanovanje in malo sobico, oddam. Lepodvorska 3. 12403-21

Kuhinjo in 3-sob. stanovanje oddam 20 minut od postaje Jarše Mengeš event. sprejem upokojenca v vso oskrbo 250. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12408-21

Zivali
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Papiga sivo-modre barve, ki kliče Mišek, Božika, mi je ušla. Odda naj se proti nagradi Marušič, Trdinova ul. 5. 12439-27

Izgubljeno
Dama ki je izgubila damsko zlato uro se poziva, da se oglasi v ogl. odd. Jutra. 12400-28

Informacije
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Informacije trgovske in privatne, posredovanja itd. vrši strogo diskretno: Informacijski zavod, Ljubljana, Kolodvorska 41. 12431-31

Dopisi
Osebo simpatično, s stanovanjem v Ljubljani, išče ločen obrtnik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 12419-24

Od Vas

je odvisno, da imate obleko vedno kot novo zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH
Ljubljana
Potjanski nasip 4-6
Pralnice — Svetlokalnica

Izvrstno krojene obleke
najlepših vzorcev, nepremičljive vetrne sukniče, pumparce, perilo in vsa praktična oblačila prodaja najceneje

PRESKER,
Sv. Petra c. 14.

INSERIRAJ V „JUTRU“!

Zdrave, lepe lase

boste imeli, ako jih redno negujete s specijelnim preparatom

OLÉOCAP
Z VITAMINI
NARAVNA HRANA
ZA LASE

IZDELEK SVETOVNE TRGOTKE
L'ORÉAL — Paris

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

NABAVA
furnirja — lepenke

7. junija 1933. l. ob 11. uri se bo vršila v štabu zrakoplovne vojske (soba št. 14, pritličje)

druga javna ofertalna licitacija za nabavo furnirja-lepenke iz javorja in breze

v vsem po pogojih prve licitacije, izvemš, da so količine nekoliko znižane.

Pogoje je mogoče videti ob delavnikih od 8.—13. ure pri dežurnem častniku tega štaba ali pa kupiti za din 40.—.

Kavcija za naše državljane v znesku 5%, za tuje 10% se položi pri blagajni agencije Državne hipotekarne banke v Zemunu do 10. ure na dan licitacije.

Iz materialnega oddelka štaba zrakoplovne vojske BMT br. 7872 od 13. maja 1933. l.

SPOROČAMO SVOJIM ČLANOM, DA JE PO DOLGEM TRPLJENJU, PA DO ZADNJEGA DIHA DELUJOČ ZA NAŠO DRUŽBO, DANES OB 8. IZDIHNIL SVOJO PLEMENTITO DUŠO

PROFESOR
DR. IVAN LAH
PISATELJ,
NAŠ ODBORNIK IN KNJIŽNI REFERENT

OHRANILI GA BOMO V HVALEŽNEM IN SVETLEM SPOMINU!
V LJUBLJANI, 18. MAJA 1933.

VODNIKOVA DRUŽBA

S 1. majem je bil odprt v Beogradu

Hotel Astoria

nasproti kolodvoru Telefon št. 22-784

Hotel je najmodernejše urejen ter razpolaga z najboljšim komfortom: topla in hladna voda, sobe s kopalnicami in telefoni, lift itd. Cene zelo solidne.

Točno plačaj „Jutru“ naročnino varuj svojem zaovavarjnine!

P.J. KLEFIŠ JAGODINA
FABRIKA SALAMA
MORTADELA I SUHOMESNATE ROBE

Dobrota KLEFIŠEVH salam je priznana. Vsaka KLEFIŠEVA salama je opremljena z zgornjo etiketo. Salama, ki te etikete nima, ni KLEFIŠEVA salama. Izredno dobre kakovosti je tudi KLEFIŠEVA praška šunka, kakor tudi vsi drugi mesni izdelki.

STROJNO PODJETJE IN TEHNIČNA PISARNA
ING. OGNJESLAV BORSTNAR
LJUBLJANA — SSKA, SV. JERNEJA CESTA ST. 18

izdeluje razne stroje, strojne dele, transmisije, železne konstrukcije, žagline in mlinске opreme

VODNE TURBINE

zatvornice itd. Montira in popravlja parne kotle. Izvršuje načrte, proračune in ekspertize

TEL. 45-90

BLAGO za
tapeciranje najnovejše vzorce samo pri Sever, Marijin trg 2

ČEBELARJI!

vse potrebščine najceneje pri JOS. ZALTA & CO, železnina, Ljubljana — Tyrševa 9, poleg Figoveca.

Vsemogočni je poklical k Sebi mojo nadvse ljubljeno ženo

FANI VORBACH

soprogo višjega kontrolorja drž. železnice

Pogreb predrage pokojnice bo v petek 20. t. m. ob 6. uri popoldne. Izpred kapele mestnega pokopališča v Celju.

CELJE, dne 18. maja 1933.

JOSIP VORBACH, soprog in ostalo sorodstvo

PROFESOR
DR. IVAN LAH
PISATELJ,
NAŠ ODBORNIK IN KNJIŽNI REFERENT

OHRANILI GA BOMO V HVALEŽNEM IN SVETLEM SPOMINU!
V LJUBLJANI, 18. MAJA 1933.

VODNIKOVA DRUŽBA